

MARCEL CITATENBUNDEL NATUURBELEVING DEEL 1

(PS: 04 09 2016 : niet werkende links hersteld)

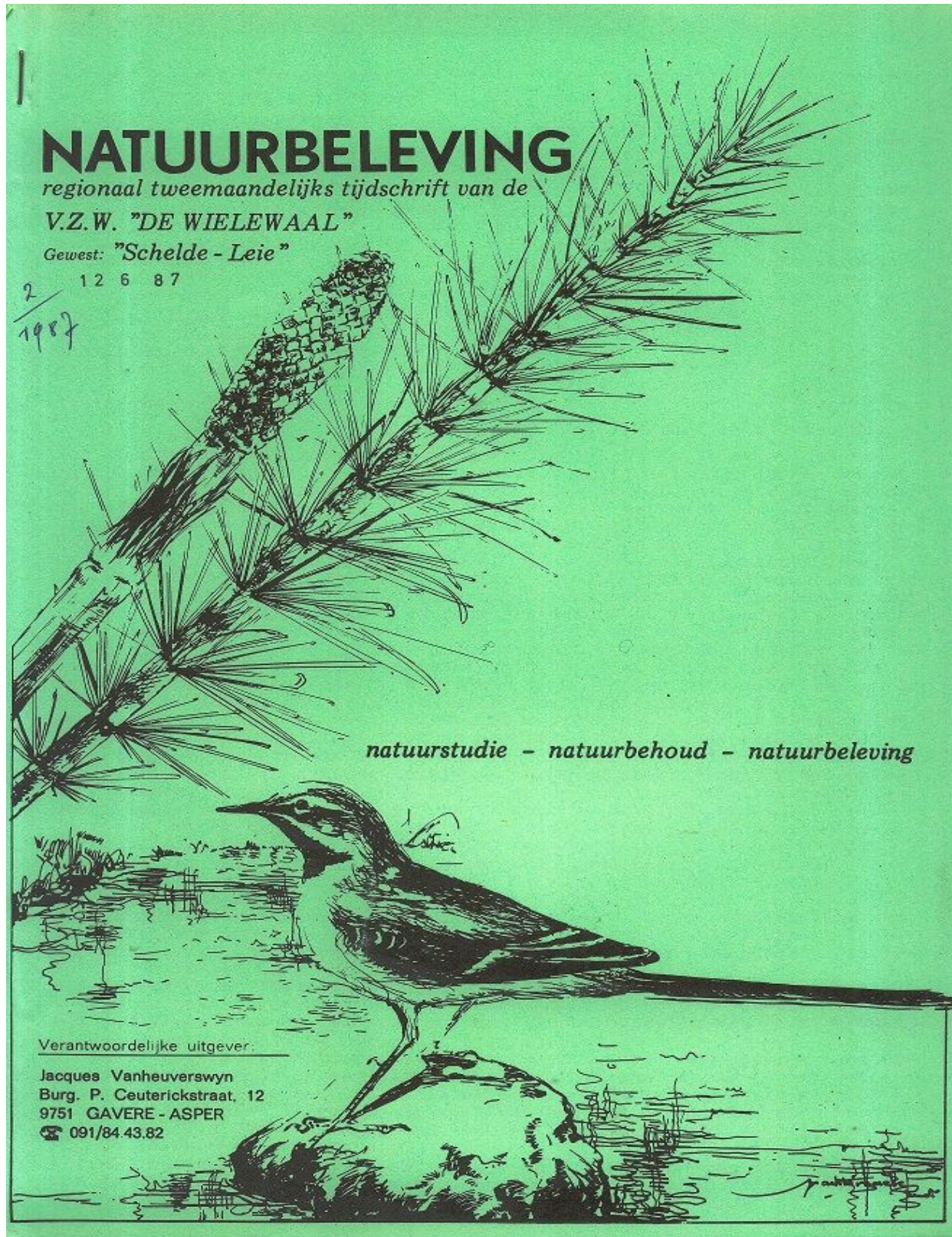
NATUURBELEVING REGIONAAL TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

VAN DE V.Z.W. " DE WIELEWAAL "

GEWEST : " SCHELDE - LEIE "

NATUURSTUDIE - NATUURBEHOUD - NATUURBELEVING

PS; ik ben een tweede deel gestart (eind juli 2015); klik [HIER](#) om dat tweede deel te ontdekken

MARCEL NACHTERGAELE

[“VOGELS WOONDEN IN MIJ ZOALS IN EEN WOUD” naar Maria Sesselle](#)

Fotobewerking door Marita ; 2008

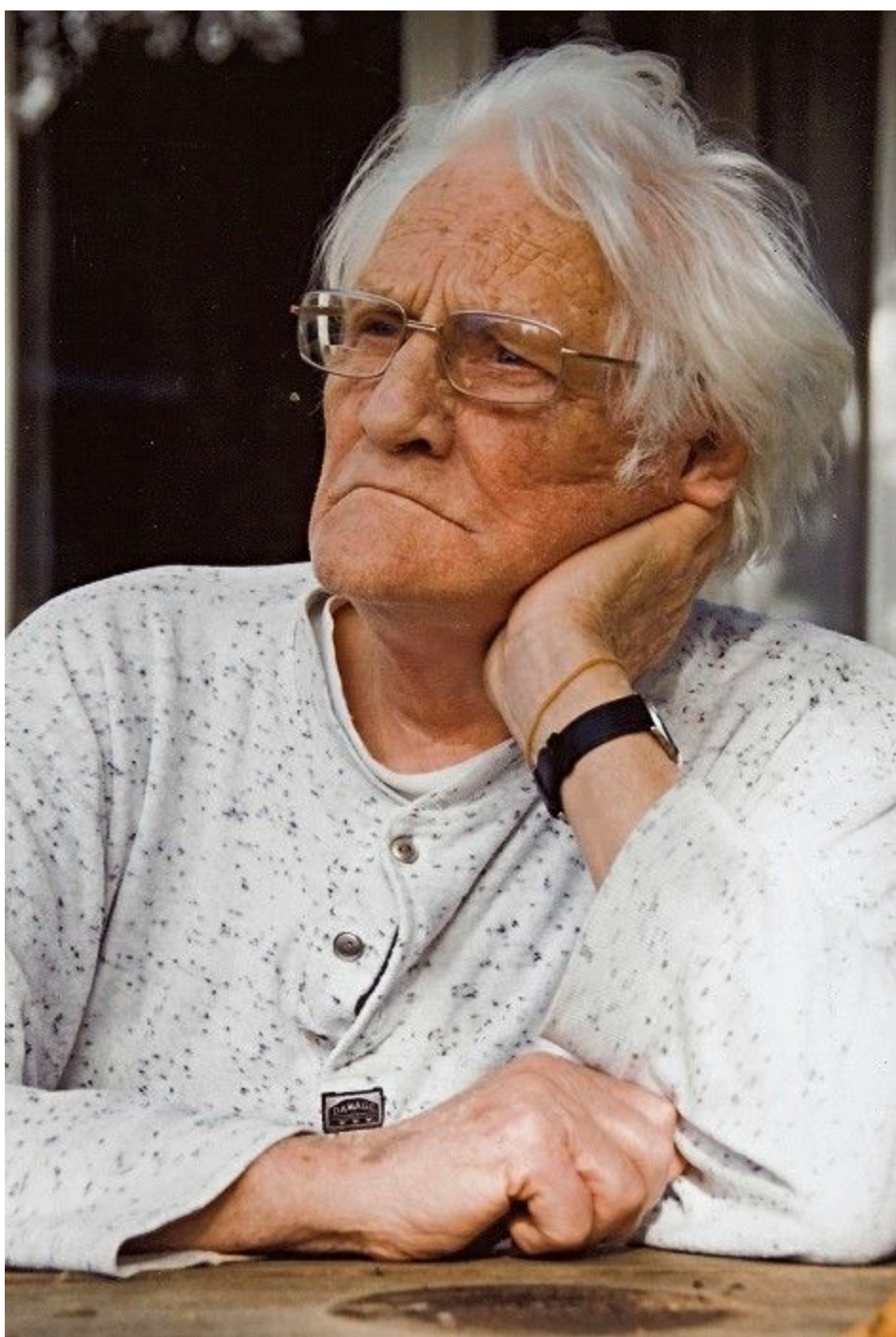

foto door Rita De Lange 2010

vooraf:

*alles wat volgt ,werd opgesteld, genoteerd en geïllustreerd door Ruf Nachtergaele, een zoon van Marcel.
wil je Ruf Nachtergaele contacteren , gebruik volgend email-adres ruf.nachtergaele@gmail.com
of contacteer hem op het volgende adres : Deurnestraat 471 , 9600 Ronse telef 055211514
Gelieve niet te dralen om Ruf te contacteren in geval u wenst dat een of andere nota , naam of vermelding (om eender welke reden) verwijderd wordt uit dit bestand !!

Meestal...als je op [blauwe teksten aanklikt](#) kom je via een link op internet (een illustratie, een video, een tekstbestand enz...).

Dit document kan je ook [HIER](#) op internet zien en downloaden .

*Op 21 september 2014 , bij de inhuldiging van de gedenksteen voor Marcel , aan Bos Ter Rijst, zal ik een aantal vooraf geselecteerde nota's uit deze bundel voorlezen . Die nota's komen uit zijn schriften en zijn ook in onderstaand globaal dokument terug te vinden.

* Wat Marcel allemaal 'precies/in detail' gedaan heeft specifiek ivm de afdeling Schelde-Leie, daarover gaan het merendeel van de volgende nota's eigenlijk niet .

Dat is bovendien onmogelijk want zo omvattend. Anderzijds ...documentatie over Marcel als pionier van de wiewaalafdeling Schelde Leie is her en der te vinden, ...er ligt heel wat documentatie bij de Omer Wattez stichting, bij Natuurpunt, en ook op internet kan je een en ander vinden.

* In de reeks gedachten uit zijn lijfboeken , die straks volgen , gaat het onder andere over zijn "NATUURBELEVING", in de strikte zin van het woord, ...

- zijn kijk op wat gebeurt in de natuur /
- de beleving, de gewaarwording van het in de natuur zijn /

- het zich opgenomen voelen in de natuur /
- de waarneming , de verwondering /
- en vooral zijn verbondenheid met de vogels hetgeen hij beleefde van bij het begin van zijn natuurstudie en natuurbeleving, en waardoor hij blijvend bewogen raakte , tot in de laatste dagen van zijn leven. Het laatste wat hij de nacht vóór hij stierf hoorde was de zang van de nachtegaal (uit de CD De Zangvogels , vroeger als [LP](#)) . Als u [hier](#) klikt hoort u een nachtegaal , niet die van op de CD, maar een goede weergave van zijn zang. (zie ook <http://www.nickpenny.com/diary/>)

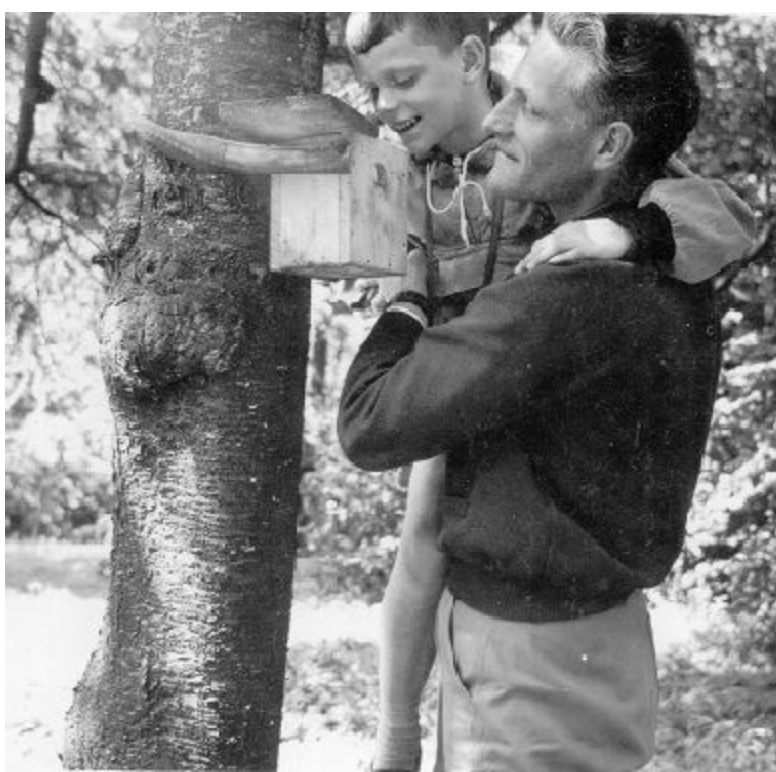
Daarnaast worden ook tal van andere nota's/gedachten van Marcel weergegeven bvb over de confrontatie van zijn eigen natuurbeleving en visie op natuurbehoud met de maatschappij waarin hij leeft , en over zijn talrijke intense vriendschappen die ontstaan zijn binnen de werking van De Wielewaal, over de FUSIE , enz...

* In het begin, en ik duik nu tot in de jaren veertig , liggen de kiemen van zijn natuurbeleving bij zijn moeder (zie [interview in het Nieuwsblad van 11/10/2008](#))later in Eine met ringwerk, in volieres zelf vogels houden en kweken, urenlange zoektochten en eenzame observaties van vogels, uitstappen met wielewalers, oren spitsend en ogen open al dan niet door de lenzen van een verrekijker, notaboekje in de hand, fototoestel in aanslag.

Zie ook [de tekst van Norbert en Rik Desmet](#) "Hallo, met Marcel." in Meander 4 van 2008.

Marcel "april 1963"

achteraan staat geschreven " Ik was toen al officiële ringer. Bos te Lozere - Rudi en Papa 01/07/1962 " M

*zijn interesse voor de natuur en natuurbeleving concentreerde zich in 't begin (jaren veertig) , zoals zojuist al aangestipt, vooral op vogels...wie hoor je...hoe ziet hij er uit...waar leeft hij...hoe gedraagt hij zich ..hoe beweegt hij ...hoe vliegt hij....hoe zingt hijwaarom roept hij zus of zo .Van bij het begin was Marcel in hart en nieren een ornitholoog , en dit is als de soundtrack van zijn hele levensfilm zo gebleven.

*de laatste jaren zag hij niet goed meer , maar zijn gehoor was nog prima . Hij trok dan nu en dan nog op verkenning naar Lozerbos met Filip de huisdokter en Stan de architect...vogels leren beluisteren en herkennen; en bij koud weer , als hij het niet meer aandurfde om op stap te gaan, zat hij vogels te observeren van binnenshuis en trok hij fotos van vogels die op de voedertafel kwamen....

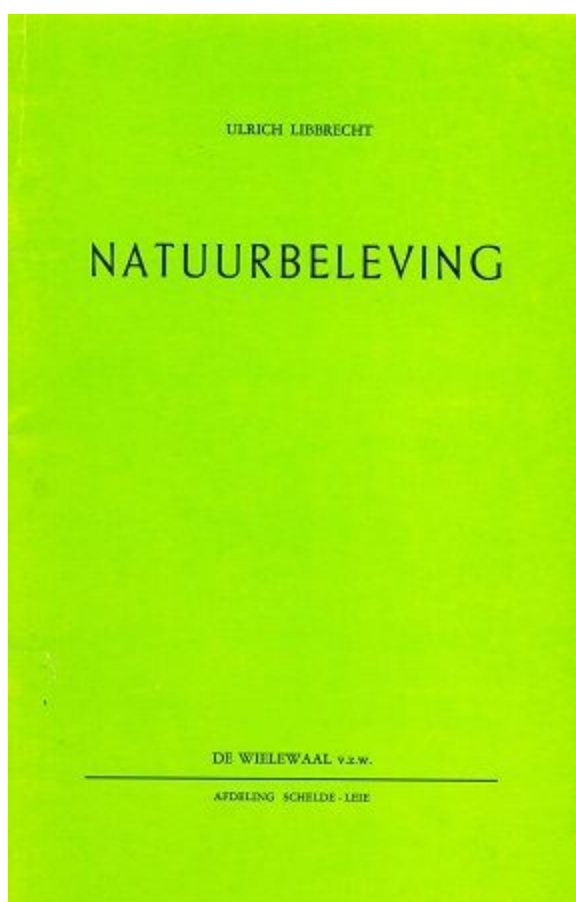
maart 2007 ; Marcel met Dr Filip in het bos te Lozere

* de hoofdletters, de onderlijningen, eventueel een sporadische arcering met kleur (geel e.a.) zijnzoals Marcel ze in zijn schriften heeft neergezet.

* Marcel Nachtergaele werd geboren in Frankrijk, te Lens, op 16 maart 1922, en is [overleden](#) aan darmkanker in het Rusthuis Haagwinde te Maarkedal op 9 januari 2012

* er bestaat een interessante uitgave getiteld " **NATUURBELEVING** ", het is de tekst van een lezing van Ulrich Libbrecht (lezing gehouden op het 29ste congres van de Ornithologische Vereniging De Wielewaal te Mechelen - 8 oktober 1972 -), waarvan vooral het laatste deel (vanaf pag 19) goed is om eens te lezen in het licht van de volgende gedachten/citaten-bundel van Marcel;

[NATUURBELEVING: KLIK HIER](#)

* er zijn op youtube - internet opnamen te zien van de wielewaal-natuurpunt 40 jaar - viering van 12 oktober 2008: interessant om eens te bekijken in het kader van Marcel's inzet.

<https://www.youtube.com/channel/UCFiOf3ad22BhMWeZPy1uVNq>

copij van een door Marcel ingekaderd blad van het tweemaandelijks tijdschrift;

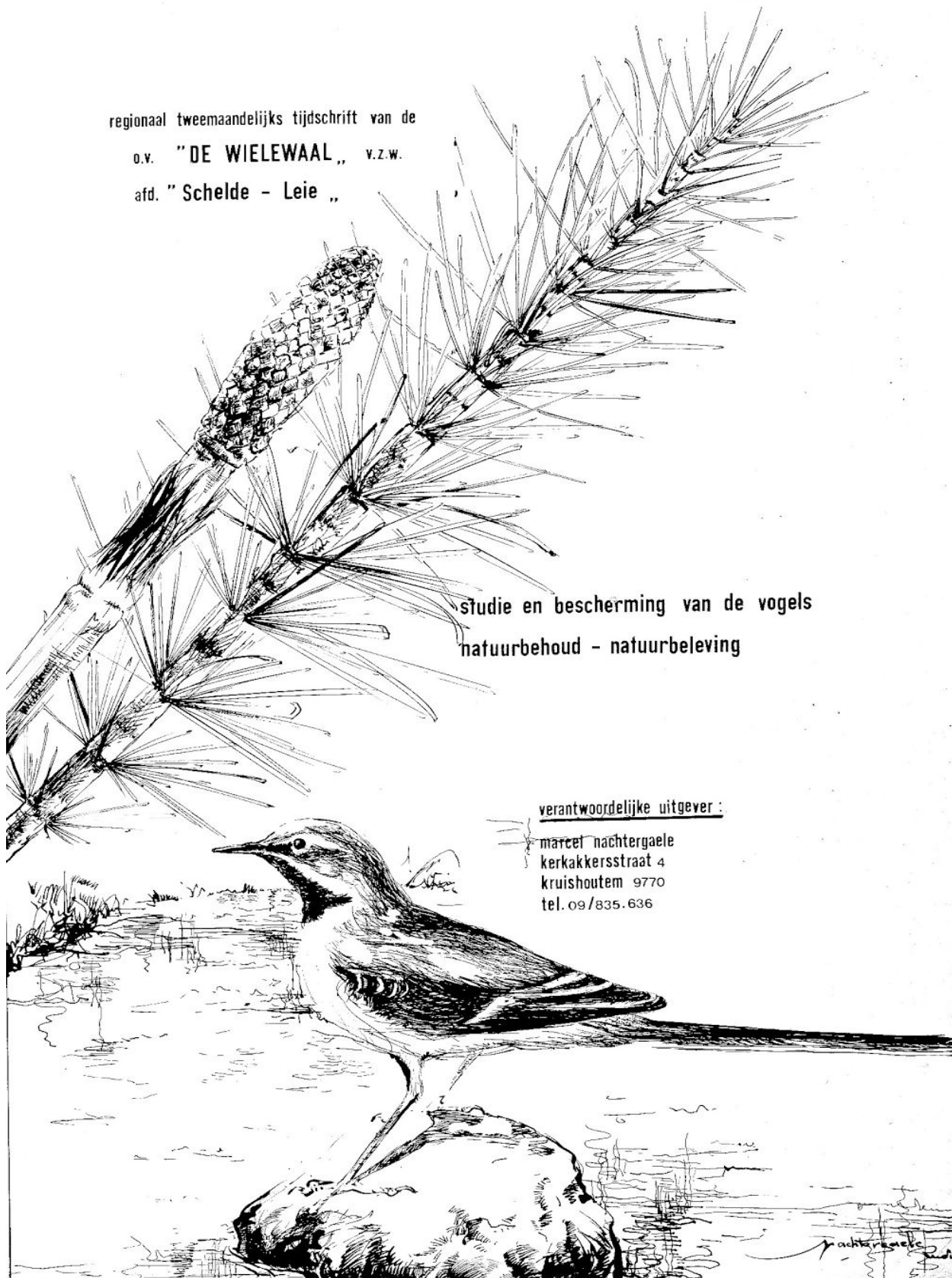
"NATUURBELEVING,"

regionaal tweemaandelijks tijdschrift van de
o.v. "DE WIELEWAAL," v.z.w.
afd. "Schelde - Leie"

studie en bescherming van de vogels
natuurbehoud - natuurbeleving

verantwoordelijke uitgever :

marcel nachtergaele
kerkackersstraat 4
kruishoutem 9770
tel. 09/835.636

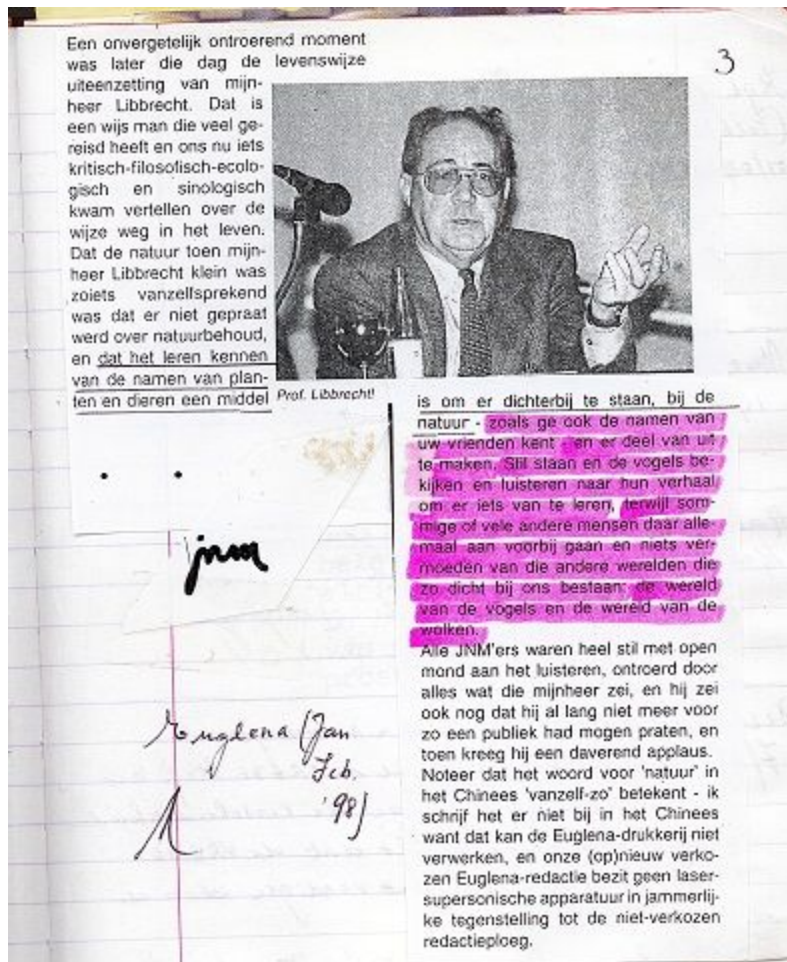
LINK:
<https://docs.google.com/document/d/1DvQWyGwSm1cuuYIC2KfBLsWfvr-MzsGWQrI9iHxLgKI/edit?usp=sharing>

uit het logboek “Spreuken.Gezegden” van 24/08/1994 tot 25/01/1998

(ps ruf- : ‘gezien’allemaal teksten die overgenomen zijn/geen eigen teksten)

uit het logboek “Spreuken.Gezegden” van januari 1998 tot januari 2000

20/02/1998 (boek pag 3)

op die datum is er een artikel uit Euglena (van jan febr 98) in zijn boek geplakt:

in dat artikel worden uitspraken van Ulrich Libbrecht vermeld en Marcel kleurt de volgende passage/uitspraak van Ulrich in:

“het leren kennen van de namen van planten en dieren is een middel om er dichterbij te staan, bij de natuur, er deel van uit te maken - zoals ge ook de namen van uw vrienden kent -. Stil staan en de vogels bekijken en luisteren naar hun verhaal om er iets van te leren, terwijl sommige of vele andere mensen daar allemaal aan voorbij gaan en niets vermoeden van die andere werelden die zo dicht bij ons bestaan: de wereld van de vogels en de wereld van de wolken”

pagina 14 (ergens in de maand september van 98) schrijft hij als datum 03/04/1994:

Marcel richt zich rechtstreeks tot Erik De Hoog die indertijd de opnames deed van vogelgeluiden waarmee later de [LP DE ZANG DER VOGELS](#) werd gemaakt. Over Erik stond een artikel in het tijdschrift ‘Grasduinen’.

Marcel schrijft:

“nota bene;

Erik schreef dat bij de opname van bvb de roodborst , hij één wordt met de vogel”

“ Beste vriend Erik (de Hoog - Merelbeke). Ik wist van André Wandels dat er in Grasduinen een artikel over jou verschenen was en liet hem een ex. kopen .

Wel, beste Erik, zo duidelijk (één - worden), heb ik het nog nooit geschreven gezien !!!

Gelukkig heb ik het (ook) altijd zo gevoeld, anders kon ik onze Wielewaal-afdeling niet zó doen bloeien. En ik weet dat we mekaar ook zo één weten.

Ik volgde 'n zestal DHYANA YOGA of RAJA YOGA (koninklijke yoga) bij meester Rama Saenen en wonder bij wonder maar in één van zijn lessen sprak hij erover dat bepaalde mensen zo één kunnen worden met dieren en planten. Dieren en planten hebben immers ook een ziel (bewustzijn) . Alles hangt af van één-groot-bewustzijn. Mensen die ons goed kennen hebben daar geen last van (bvb Ulrich). Lang geleden stonden Ulrich en ik samen te filosoferen na een nationale natuurbeschermingsdag. Ulrich vroeg me naar mijn "geheim" , waarop ik antwoordde dat ik wellicht in een vorig leven een nachtegaal ben geweest. "

Marcel

22/09/98:

"De vogels rondom onze woning laten horen dat ze mij kennen; bijzonder de kleine rakker , de winterkoning"

M

internetfoto: de winterkoning

03/12/1998:

"Het wordt koud(er). De vogels komen voorraad opdoen a.d. composthoop. Met mijn L/oog kan ik die NIET herkennen.

Werkt mijn r. oog nog ? Hoelang ?"

M

"Ik ben nu zoals de spreeuwen die gulzig eten zoeken vóór de winterse dagen . Ik lees en verzamel teksten bij de vleet! Voor wie ? voor wat ?

M

22/12/1998:

"Morgenmijmering . Je kan me het best aanvoelen & herinneren als je al luisterend en aanschouwend door de natuur wandelt,

als je mijn mooie muziek * beluistert

als je mijn citatenboeken leest (het zijn gedachten die me troffen - waar ik niet altijd achtersta, maar die me door de jaren heen hebben gevormd en waaruit ik een eigen VISIE 'puurde')"

" * bvb thema uit Schindler's List (viool !)

solo: Itzhak Perlman "

M

(PS , door Ruf - Youtubelink naar het Thema uit Schindler's list, op viool door Itzhak Perlman)

<http://youtu.be/fH8kPageiA4>

27/12/1998 ; pag 34b

"Als mijn goede vriend Gustje dood was, wist ik pas goed wie hij was.

Zo zal het ook mij vergaan. Ik denk eraan als ik de ontroerende muziek

van John Williams en Schindler's List (thema gespeeld door Itzhak Perlman) alleen zit te beluisteren."

M

01/01/1999 pag 38b

“Het overkomt me soms dat ik de natuur (bvb het gevoel van de wind),
de reuk van het moeras...) niet door en door meer ervaar. Te weinig en te korte duur buiten...
de winter te lang ? ouder worden ?
Ik verlang weer naar “Ter Hole” (Nederland) bij Fons en Marianne...met Dirk. Afwachten of het
weer lukt (3de keer)”

M

zie op facebook <https://www.facebook.com/HetKleinHoefken/timeline>

08/02/1999 zondag ; pag 44

“het sneeuwt en de bijtende wind giert over de kerkakkers”

M

08/02/1999; pag 44b

“[Maria Seselle](#) kwam in de jaren 70 gedichten over de natuur voordragen op winteravonden te Huise (oud
gemeentehuis)”

“soms wil ik zingen van verdriet en hoop
zoals gekooide vogels doen
en wilde ganzen hunkeren
naar een nieuw seizoen”

Maria Seselle

uit het gedicht :”Jaren als lood” blz 41

uit haar bundel ‘Christine’

M

13/02 ? of 13/03 ? /1999 pag 46b en 47

(nb -ruf-: naar aanleiding van het overlijden op 10/02/1999 van Dokter

Rogier Sileghem, echtgenoot van [Magda De Greve](#))

“Als ik aan de grafrand van een wielewaler sta ter gelegenheid van de begrafenis (maar ook bij anderen) dan
troost ik me door het beluisteren en bekijken (zolang ik dat nog kan ...) van de vogels.

Deze voormiddag liep ik als bijna de laatste in de rouwstoet.

En bij wonder: de heggemus zat te zingen, de vink “tjokte” en een zilvermeeuw vloog door de zuiver blauwe
lucht over het kerkhof.

Maar niemand luisterde of keek mee...! Nochtans kan dat **één-zijn**

met de vogels op dat moment me troosten.

Dank-je Rogier omdat je mij hebt begrepen en dat je van 07/febr/68 tot 4/12/1971 onze gangmaker zijt geweest;
op je steekkaart lees ik

*‘Leerde hem kennen langs E.H.De Wolf. Dokter R. Sileghem was militaire dokter bij de luchtmacht te Gavere,
waar E.H. De Wolf legeraalmoezenier was . Mijn eerste uitstap deed ik met Dr Sileghem in het bos te Lozere op
05/06/1962. We hebben samen kruipende door de bramen een gehele tijd geluisterd naar de zang v.d.*

NACHTEGAAL’

M

21/02/99 pag 49b

“14h30 Ik luister al zolang naar mezen. Nu hoor ik weer een nieuw geroep van de koolmees rondom onze
woning. Da’s een voordeel van enkel glas !”

M

27/02/99 pag 52b

“De grote lijster zingt ‘uit volle borst’ vanuit de toppen van de populieren aan het speelplein.

De duiven (bosduif & turkse ttortel) houden hun paarvluchten...

De tjiftjaf is er nog niet

M

woensdag 3/3/99 18u pag 54 b

“Ik schrijf de laatste maanden, weken , zeer veel...

‘t Is alsof de schrik (latent) leesblind te worden, ook rechts, me aanzet om herinneringen, teksten...op te tekenen in mijn zoveelste lijfboek”

M

pasen 1999 ; pag 60 b

9u

“Ik was blij dat ik een lieveheersbeestje het leven kon redden.

Het zat op een gordijn -zonder voedsel- te wachten.”

M

idem (pasen 1999) pag 61

“De [tjiftjaf](#) is er al van 12 maart ([Lozerebos](#)).

De [fitis](#) hoor ik in ‘sourdine’ zingen nabij de galerij ‘[t Leeghoek](#) als ik per fiets terugkeer van de tentoonstelling van Rudi’s werken. (ps - ruf - : zie werken van Rudi: klik [hier](#) en [hier](#))

En de [zwartkop](#) zong ook al op 30 maart aan het [kasteel te Wannegem](#)...

Ik wacht ieder jaar op de zomergasten maar ik hou ook van de hertfsttrek.

Zo gaat mijn leven als ‘n golf voorbij en versmelt zich in de GROTE golf van het leven (TAO). Meer verlang ik niet.”

M

zwartkop

10/04/1999 pag 62 b

“De koolmees ‘zingt’ in onze tuin.

‘t Is het ijzervijltje zei Gustje...

maar mijn GOEDE VRIEND is al van ons heen van 02.09.91

We waren menigmaal op stap door de Schelde-meersen!...”

M

internetfoto de scheldemeersen (Zevergem)

10/04/1999 pag 63

“Voor het eerst sedert we hier wonen zingt de GROTE LIJSTER vanop onze berken. Er is de harde wind bij aprilse buien en dat heeft hij zo graag. Prof Stolk noemt hem ook de stormhaan. Ik las ook ergens : Windcock. Het is ook een melancholische zanger.

Ik hou van die zang!”

M

beeld en geluid van de grote lijster; zie bvb

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=w83W6Ad9pZo

het sterke ‘geluid alleen’ van een grote lijster ...[HIER](#)

18/04/1999 pag 63 b

“9 /4 h. Ik rijd tot Wannegem voor de laatste tentoonstellingsdag van Rudi’s werken. Het is goed geweest (verkoop: +/- 270.000 fr).

De grote lijster “fluit” me uit. De aprilse grillen storen hem niet (nooit)”

Onderweg stijgt de leeuwerik op. Die mooie zanger; mijn favoriet. De koppels kievit buitelen over hun territorium. De graspiepers dansen over de weiden en de gele kwik roept tsi-wiet tsi-wiet. Ik WACHT op de grauwe gors.”

M

[klik hier voor de zang van de leeuwerik](#) en [HIER](#)

op 18/04/1999 citeert Marcel ook woorden van Raymond van het Groenewoud uit De Bond van 19/03/1999:

‘Ik vind de ervaring wel veel te groots om ze echt in religieuze verwoordingen te duiden. Ik ben dan ook al tevreden met de prettige gevoelens die bij me opkomen, en waar ik alsmaar meer naar op zoek ga tijdens een wandeling of een fietstocht in-de-natuur. Dat brengt me tot zielerust en doet me terdege beseffen dat ik ook maar een PASSANT ben.’

[Raymond van het Groenewoud. Zanger.](#)

NB (door Marcel) “Ik ervaar dat al VELE tientallen jaren ! Temeer met gelijkgezinden, bvb bij een morgenzangtocht.”

M

27/04/1999 pag 65

“ ‘t Is ‘n beetje lente vandaag. De vogelmelk, die ik op een wiewaalreis in TEXEL (1958 !) meebracht bloeit volop (maar alleen als er zon is), de oude stoffelier (muurbloem) riekt/ruikt geweldig ! En de ook oude judaspenning van mémé-bos staat in paars & wit te bloeien.”

M

internetfoto VOGELMELK

19/05/1999 pag 67

“Deze lente dacht ik zó dikwijls; ben ik rondom mij ALLEEN die de grote lijster hoor die zo melancholisch zingt ?

Hoor ik alleen de spotvogel die aangekomen is in onze buurt ?

Guido Gezelle wist dat ook al.

Lees maar:

*‘O ‘t ruisen van het ranke riet !
Hoe dikwijls, dikwijls, zat ik niet,
Nabij de stille waterboord,
Alleen en van geen mens gestoord
En lonkte ‘t rimpelend water na,
En sloeg uw zwakke stafjes ga,
En luisterde op het lieve lied.
Dat gij mij zongt, o ruisend riet !*

*O! ‘t ruisen van het ranke riet !
Hoe menig mens aanschouwt u niet.
En HOORT uw zingend’ harmonij
Doch LUISTERT NIET en gaat voorbij !
VOORBIJ ALWAAR HEM ‘T HERTE JAAGT,
Voorbij waar klinkend goud hem plaagt,
Maar uw GELUID VERSTAAT hij niet,
o mijn beminde ruisend riet !’
G.Gezelle “*

20/05/1999 pag 68

“ Hoe ouder ik wordt, hoe meer ik van de (totale) stilte ga houden.

Dan denk ik terug aan mijn Texelreis (1958), de tochten door de Argonne en de vele meerdaagse in de Hoge Venen.

Als ik die stilte wil doorbreken, dan liefst mooiemuziek, een goed boek,een goed gesprek...”

M

Marcel in de Argonne ; 2003 Foto Trude Opsomer

24/05/1999 pag 68b

“De stoffelietje is bijna uitgebloeid. Ik hou van deze anjer om zijn zachte geur. Zal ik hem nog ruiken in de lente 2000 ?”

M

stoffelietje... aan de muur van de woning van Marcel

11/06/1999 pag 72

“Ik ben een volle dag met vrienden op stap geweest door Zeeuws-Vlaanderen met het ANDERE LANDSCHAP olv Prof L Daels, zoon van gynecoloog Frans Daels. Normaal bekijken we veel zaken driedimensioneel maar hier komt de factor TIJD bij...dus een dimensie meer. En dat is juist zó belangrijk.

Tot slot van de dagtrip zei Prof Daels; ‘ *Ik heb gans mijn leven gewijd aan de studie van het landschap en ik ben ervan doordrongen. Wie het landschap vernietigt verminkt zijn EIGEN aangezicht !!!!* ‘

M

16/06/1999 pag 73

“Het **mooiste** wat ik ooit zag in de natuur was een koppel GIERZWALUWEN parend in de lucht en vlakbij ! “
zie bvbv op internet

<https://pbs.twimg.com/media/BnwpZpsIAAEQCEm.jpg:large>

18/06/1999 pag 73 b

“De phlox begint alweer te bloeien. Wonder-zachte reuk !
Ik kan NIET voorbijlopen of ik ruik eens.”

M

23/06/1999 19u ; pag 75

“Ik ben nooit de gulzige reiziger (toerist) geweest. ‘n Paar keren Arolla met het gezin, een Tirolreis (met De Wielewaal) en eenmaal Candanchu in de Spaanse Pyreneeën, en er was Texel (“58) de eerste reis met de Nationale Wielewaal. Meestal in de buurt: Land van Saeftinge, De Hoge Venen, Het Zwin, De Blankaert, De Zegge enz...enz...enz

MAAR VOORAL heb ik door de geest en langs de harten mogen “reizen” bijzonder bij De Wielewaal- nationaal en regionaal.

Ik ben vannamiddag op bezoek geweest bij Gentiel & Julia Naessens-Vanhoonacker.... Julia is erg ziek en deels verlamd. Julia was en is de “mascotte” van onze afdeling. Ze was van iedereen graag gezien om haar eenvoud. Ze kon zo vreugdevol genieten van onze talrijke tochten in binnen- en buitenland. Nu nog GENIET ze daarvan.

“M

1981 Hoge Venen

1997 Land Van Saeftinge / Marcel

op de achterkant schreef Marcel “ Land v. Saeftinge. Dromen. Vroegere Wielewaaltochten met Segers en ...met jou. Wanneer nog eens ? M ”

17/07/1999 pag 80 b

“RTBF Ik beluister het volledig pianoconcerto van PROKOFJEV Serge (1891-1953) opus 26 (1917) - heruitzending winnaar Kon. Elisabethwedstrijd. Adembenemend. Bizar het Andantino. Zo’n mooi motief. Het kan dagen door mijn hoofd naklinken, en af en toe keert het terug als een verre echo.

De uitvoerders zien spelen is ook beter om te begrijpen.

Zo deed ik het ook ALTIJD met vogels: zang en zanggeluiden: **LUISTEREN & KIJKEN**”

M

zie uit dat opus <https://youtu.be/KDfGBmbNbMw>

Het andantino ; <https://youtu.be/MwqNVj895O4>

18/07/1999 pag 81

“zondag - Het is volop zomer. Blakende zon. In de schaduw van onze drie grote berken strijk ik ‘n eerste laag over de grote bank. De GIERZWALUWEN gieren in kleine groepjes (koppel + jongen) rond de kerkakkers. Gezond opwindend is dat ! “

M

de bank

21/02/07/1999: pagina 81b

“ 9u. Als ik mijn oude schilderijen bekijk, besef ik nog meer dat ik altijd van het landschap heb gehouden.”

M

schilderij gemaakt door Marcel

05/08/1999 pag 82b

“11h: Ik heb me al dikwijls afgevraagd WAAROM men ons veelal in de media ‘groene jongens’ en/of ‘milieuactivisten’ noemt .

Is het niet NATUURLIJK dat ALLE mensen de natuur beschermen en bewaren ?

Immers, de toekomst hangt af van een gezond MILIEU vóór al het andere !”

M

09/08/1999: pag 83b

“ Ik zei het daarnet aan Antoon; ‘ Het huis met de grond (+/- 5 are) ervaar ik als te eng voor mij.’ ”

M

18/08/1999 : pag 85

“ Ik heb het voorrecht gehad te mogen SAMENWERKEN met Ulrich

(+/- 1971 tot heel eind door de jaren 80).

Ontelbaar...de vele bestuursvergaderingen , natuurtochten en -reizen, en acties, die we SAMEN hebben voorbereid , beleefd.

Mijn laatste cursus volgde ik met Dirk in Ronse (“98).

In het cursusaanbod van het Davidsfonds (najaar 99) staat te lezen;

‘ Lessen volgen bij Prof.Libbrecht is een echte belevenis wat inhoud en uitleg betreft. Zijn levensechte humor werkt aanstekelijk. (Brussel, voorjaar “98)’

‘ Een wijs en doorleefd man. Zo’n mensen zijn boeiend, daar haal je levenskracht uit (Ronse - najaar “98) ‘

De laatste cursus bracht VEEL klaarheid en licht in mijn geest, die al zólang op zoek is...

Dirk heeft meegenoten ! ”

M

Ulrich en Marcel te Zegelsem (2008)

28/08/1999 pag 86b

“11u30. Ik ruim ‘n heel klein beetje op in de tuin. Er mag ‘n blad blijven liggen of een bloem die ‘sterft’ blijven staan....Wij sterven toch ook !

Deze herfstdag is mooi. De mezen zijn actief . Er vliegt een sperwer voorbij. De zwaluwen hadden hem van ver gezien ! En ik ken hun angstkreten. “

M

12/10/1999 pag 91

“Het regende nogal de voorbije dagen. De herfstgeur is er weer. Ik denk en ervaar de Hoge Venen”

M

15/10/1999: pag 92

“De wilde wingerd kleurt rood en zijn blad valt aan de voordeur. Anderen vinden dat “vuil”; ik vind het zó mooi ; de herfst aan de voordeur ! “

ps -ruf-: in 2011 trok Marcel deze foto van de wilde wingerd **achteraan** hun woning in de Kerkakkersstraat ' te Kruishoutem. Vooraan was er ook een.

19/10/1999 pag 93b

“De wijfelende vlucht van +/- 200 AALSCHOLVERS bewonderd... Lieven Kinds zag ze ook.”

M

internet foto: vlucht aalscholvers.

29/10/1999 pag 96

“Mooi herftswaar ! De zwaluwen zijn al enkele weken weggetrokken. De spreeuwen leren hun jongen nu hoe ze al vliëgend insecten kunnen vangen.”

M

31/10/1999 pag 97

“ De waaimaand komt er aan...

Gisteravond schudde hij de voorlaatste bladeren af. Deze morgen snelle wolken die naar het noorden vliegen, en tegen de wind op ‘zes kieviten , de vleugels strak (geen lapwing !) in koude trek. Mijn dag is goed !”

M

internetfoto van kleine vlucht kievitten

07/12/1999 pag 109

“Het opstarten (enkele jaren vóór 1968 al) , het uitbouwen & vasthouden van onze Wielewaalafdeling & van de Wielewaal-Nationaal, de beginnende milieuacties en de VELE menselijke contacten hebben enorm veel energie gekost. Maar ik heb het ALTIJD graag gedaan.”

M

08/12/1999 pag 109

“Ik schreef het al. Sterven; op de fiets of al luisterend en bewonderend in de natuur zoals onze stichter EH Frans Segers.”

M

Segers Frans stichter van De Wielewaal

<p>Aanschouw de vogelen des hemels (Matt. VI)</p> <p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;">VROOM AANDENKEN AAN</p> <p style="text-align: center;">Zeereerwaarde Heer</p> <p style="text-align: center;">Franciscus Joannes SEGERS</p> <p>Oprichter en Algemeen Voorzitter van de ornitologische vereniging DE WIELEWAAL</p> <p>Oud-onderpastoor en Godsdienstleraar</p> <p>Ridder in de Leopoldsorde</p> <p>Ridder in de Kroonorde</p> <p>-----</p> <p>Geboren te Kontich op 27 maart 1888 en ons plots ontvallen te midden van zijn geliefd natuurreservaat „De Korhaan“ te Arendonk, op 29 juni 1969.</p>	<p>De Heer vond hem waar hij Hem had gezocht ter heide al onder die hoge locht...</p> <p>Toen het vuur was gedoofd van zijn zielebrand de grote trek begon naar het „Zuiderse Land“.</p> <p style="text-align: right;">R. Lens</p> <p style="text-align: center;">* * *</p> <p>Een paradijsvogel vloog verloren aan de horizon : een zwarte vlek op 't goud der zon.</p> <p>Met gebroken vederslag in de ontloken jonge dag.</p> <p>De gloed der zon werd hoog rood, toen viel de vogel dood op de horizon.</p> <p>Zeg niet van deze vogel : te trots was zijn reis, wellicht zat zijn nest nabij het paradijs.</p> <p style="text-align: right;">Albe</p>
--	--

15/01/2000 pag 116:

“Ik heb gisteren de nieuwjaarsvergadering van de Wielewaal bij Ulrich bijgewoond van 20u tot 1u !!! Daar wordt hard gewerkt (gratis) om aan natuurstudie en -behoud mee te werken ! Hopelijk blijft die ijver en inzet bestaan.

Wie weet ben ik er nog bij jan .2001 ?”

M

.....

uit het logboek “Spreuken.Gezegden”
“Na-denkertjes” “Geheugensteuntjes”
van januari 09/02/2000 tot 16/11/2000

13/02/2000: pag 4

op die plaats in zijn schrift steekt volgend overlijdenskaartje;

van Frans GROOTAERS. Marcel noteert er op

“ Frans was ‘n goeie vriend !

M ”

en als nota schrijft hij ook een korte tekst van de jongste dochter van Frans in zijn schrift;

“ Ik denk soms dat mijn vader voortleeft in alle-van-vleugels voorziene wezens op deze aarde ” G.Grootaers
jongste dochter van Frans

25/02/2000 pag 7b

“ Er zijn momenten dat ik GEEN muziek kan beluisteren omdat mijn ‘ziel’ overmand wordt door natuurschendingen en misdaden tegen de menselijkheid ”

M

02/03/2000 pag 8

“ 11u. Gisteren ben ik met Urbain & Christine in het KNS Gent naar Cristina BRANCO - fado zangeres - (zie CD) gaan LUISTEREN.

‘ Zelden heeft verdriet zó aantrekkelijk geklonken’ (The Herald)

Ik ben s’nachts , onder de sterrenhemel per fiets naar huis gekomen om al dat moois te verwerken. De STEENUIL was mijn enige tochtgenoot - de vele autobestuurders daargelaten. ”

M

zie Cristina Branco bvb op Youtube via

http://www.youtube.com/watch?list=RDMu4eGjF1BWw&feature=player_detailpage&v=wx9IGiGiLZk

internetfoto steenuil

03/03/2000 pag 8b

“ In mijn ouderwordende lichaam voel ik soms de opborrelende DRANG van de nomade in mij ”

M

15/03/2000 pag 14

“ Hoe ouder ik wordt hoe meer ik in een gans ANDERE wereld leef.

De natuurbeleving - de soberheid - de hunker naar zoveel

oud-vrienden - mijn walg naar de rijken en de plundersaars van onze aarde - de blijvende uitbuiting van de zuiderse landen - de drang naar de roem en hebben.

Het kan me zodanig beroeren dat ik er ‘ ziek ’ van wordt. ”

M

18/03/2000 pag 15

“ 6de Vlaamse Natuurstudiedag DE WIELEWAAL

‘ *Monitoring van de natuur, de rol van de vrijwilligers* ’ Campus MME - CTL Voskenslaan 270 Gent.

‘n Volle DAG luisteren & kijken samen met Karel, Jacques & Odi.

Ik voel me nu als ‘n leeuw die zich tegoed heeft gedaan & geniet van zijn maaltijd. Ik ontmoette ook VELE oud-vrienden en dat doet bijzonder VEEL deugd !! ”

M

19/03/2000 pag 15

“Ik be-denk dit gebeuren nu zondag 19 maart.

- waarom zijn er in Nederland +/- 1.000.000 aangesloten leden van natuurverenigingen ?

-waarom stellen we natuurbehoud niet naast rechtvaardigheid & naasten-liefde ?

-waarom zoveel bescherming van voetbal e.a. (politie- justitie) en zo weinig inzet voor ons leefmilieu ?

-waarom geen politiekeer op zo’n studiedagen en wel op allerlei sport- en spelprogramma’s (populisme) ? ”

M

20/03/2000 pag 15b

“ Het feit alleen dat je vertelt dat je een groot congres hebt meegemaakt over NATUUR schrikt al veel mensen af... ‘ *Wat bedoelt die zonderlinge man daarmee ? Wil hij ons dwingen enige verantwoordelijkheid te nemen ?* ’ denken ze.

M

20/03/2000 pag 15b

“ Onlangs was ik op stap met vrienden waarvan er één een tijdje meegewerkt heeft aan milieustrijd.

Zijn echtgenote verbood hem enige opmerking te maken over het gedrag (!!!) van “onze” medeburgers (bvb besproeien van bermen, teveel mest enz..).

Ik vroeg me af waarom er geen opmerkingen mogen worden gemaakt in een groep wandelaars. Is dat te pruimen ? Is dat niet laks ? ”

M

21/03/2000 pag 16

“ Vroeger droeg ik bij langere tochten te voet of per fiets ALTIJD foto-apparaat + verrekijker. Nu luister ik meer omdat mijn ogen achterop blijven...., maar...het foto-apparaat blijft in aanslag. ”

Marcel / mei 1980 (hij was toen 58 jr) / [in het GEULDAL in Nederland](#)
foto van Jan De Potter

26/03/2000 pag16b en 17

“ Gisteren - laat gaan slapen (nb ruf: vermelde uur is onleesbaar) + 1 uur vooruit (zomertijd).

Ik plan een vroege morgentocht 6u. Louise Marie, met gids André Wandels . Ik wordt wakker te 3u te 4u en sta op te 4.30. Ontbijt en weg.

Een prachtige tocht. Goede opkomst, 18 tal, en prachtige morgenzang in de Vlaamse Ardennen.

Wie weet kan ik dat (nog) in 2001 ?

Niet moe ! ”

29/03/2000 pag18b

“ Op de begrafenis van mijn halfzus Marietje ontmoette ik een priester.

Hij vroeg me of ik nog ‘n wielewaler was ?

Ik antwoordde met een vraag ; ‘ zou jij ooit stoppen met priester-zijn? ’

Na de maaltijd kwam hij opnieuw naar me toe : ‘ Marcel, ik heb je begrepen ! ’

Ik zei; ‘ Je frank is laat gevallen ! ’

M

03/04/2000 pag 23

“ De zon zit al hoger en er is een frisse wind. De FITIS zit volop te zingen van op de toppen van onze berken.

Enig mooi. Maar...ik ben alleen om dat moois te horen en te **BEWONDEREN**.

M

[zang van de fitis](#)

foto (internet)

23/04/2000 pag 31b en 32

DANKBAAR AANDENKEN AAN
DE HEER

AUGUST SCHAMELHOUT

echtgenoot van Mevrouw Christiane BLYAU

geboren te Tiegem op 13 mei 1932
en overleden te Kortrijk op 2 september 1991,
gesterkt door het ziekensakrament.

Lid van verschillende ornitologische verenigingen. - Oud scoutsleider en -begeleider.

Danken voor uw gebed en medeleven :

Christiane BLYAU, zijn echtgenote ;

Lode en Sabine SCHAMELHOUT-TURPIJN,
Jochen,

Patrick en Kathelijne POLLET-SCHAMELHOUT,
Klaas en Karen,
zijn kinderen en kleinkinderen ;

† Achiël SCHAMELHOUT - Bertha BALCAEN,
zijn moeder ;

Alfons BLYAU - († Zoë DEMEIRE) - Madeleine
BIEBUYCK, zijn schoonouders ;

De familles SCHAMELHOUT-BALCAEN, BLYAU-
DEMEIRE-BIEBUYCK.

Funerarium E. Vuylsteke, Avelgem
Drukk. D. Allegaert, Ingooigem

2 september, voor velen de eerste dag... ook voor jou, vader, de eerste dag van een nieuw leven.

Waarom nam je, na je rijke levensoogst, niet de tijd het nog een poos kalmer aan te doen en alles tevreden te overschouwen. Want het was goed. Het werd je van harte gegund.

Je ganse leven gaf je jezelf tenvolle voor je gezin, je beroep, jouw scouts en jouw natuur.

Vake, als hecht paar waren we zo gelukkig samen. Jij gaf ons een toekomst. Waarom echter kregen we zo weinig kans je van óns geluk te laten proeven.

Leider, jij vertelde ons alles over "kameraadschap", jij wist een stevig bed te slijpen, de juiste weg terug te vinden, een moeilijke vergadering te leiden.

Gustje, je leerde zoveel jongeren de natuur ontdekken en waarderen. Velen genoten van je wandeltochten en graag kwamen de collega's een avondje langs om wat ervaringen uit te wisselen.

Vake, waarom nu, waarom zo plots ?

Pepe, zoen.

Wellicht wilde je ons geen leed bezorgen.

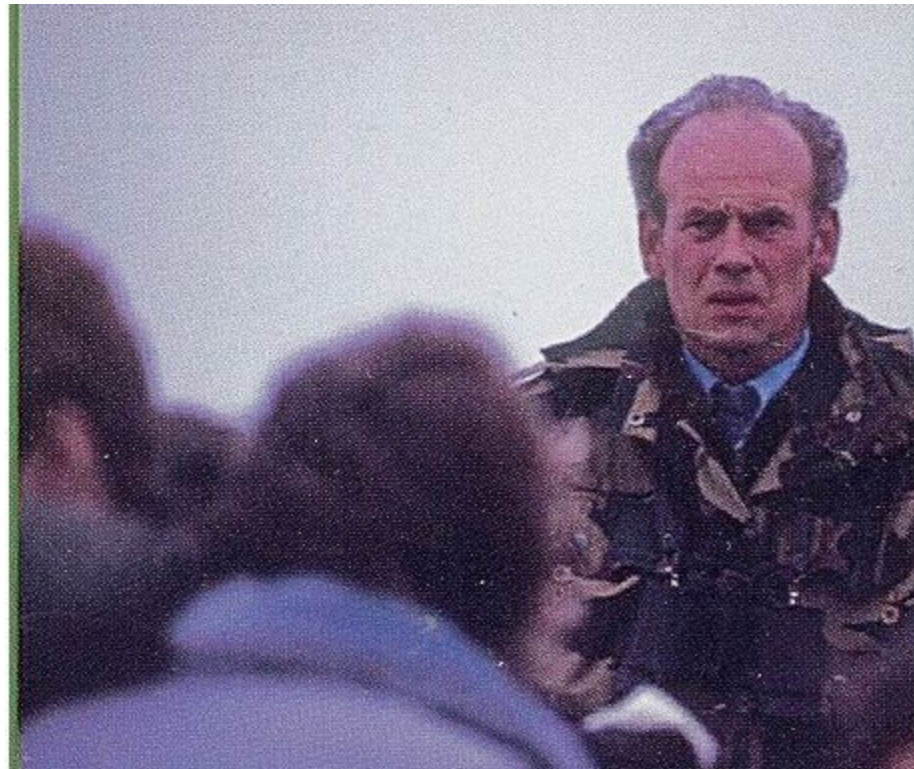
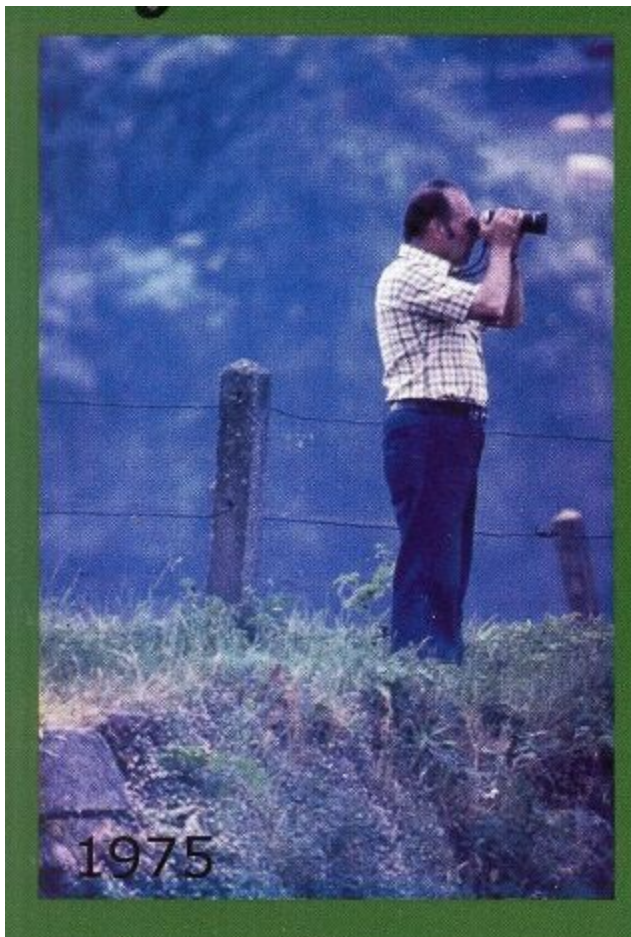
We zullen je missen ! Slaap zacht !

“ 11u. Vanmorgen lees ik nog eens aandachtig het beeldje van mijn goede vriend Gustje Schamelhout (°1932 + 1991).Veel, veel te vroeg !

We liepen als eerste ornitologen door de scheldemeersen, slopen langs de put van Modest De Baets en determineerden alle vogels op zang en zien. Wat hebben we samen veel geleerd. Onvergetelijke momenten !!!

fotos van Gust Schamelhout (uit de brochure die opgesteld werd naar aanleiding van de viering 40 jaar Wielewaal in 2008):

24/04/2000 pag 32b

.....“1942 lid van de Wielewaal. Eén van de eerste in Oost-Vlaanderen”.....

01/05/2000 pag 37

“ Ik denk vandaag heel bijzonder aan Mariette Tielemans die een groot deel van haar erfenis aan de Wielewaal schonk - voor het Bos Te Ename. ”

M

04/05/2000 pag 38

“ 21u Er landen 5 ooievaars op de antenne van de brandweer. Ik laat het weten aan Ivan Van Steenkiste van Deinze - coördinator van onze website. ”

06/05/2000 pag 38 b

“ Op het ogenblik dat de 5 ooievaars een plek zochten om te overnachten (+/- 20u) voer ook een ballon voorbij. De burens hadden oog voor de ballon maar zagen de mooie vogels NIET ! ”

internetfoto - ooievaars

08/05/2000 pag 39

“ De eerste GIERZWALUWEN hoorde ik gieren hoog in de blauwe lucht ”

internet - geluid gierzwaluw

http://fagginge.home.xs4all.nl/_vogels/geluid/gierzwaluw.mp3

filmpje

https://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=6Qmh4tJgvWU

13/05/2000 pag 41

“ Germain Lacrès, erevoorzitter van De Wielewaal noemde mij de ziel van de afdeling Schelde-Leie. Soms noemde hij mij de VLIEGENVANGER omdat er honderden natuurliefhebbers over gans vlaanderen lid werden van onze vereniging. ”

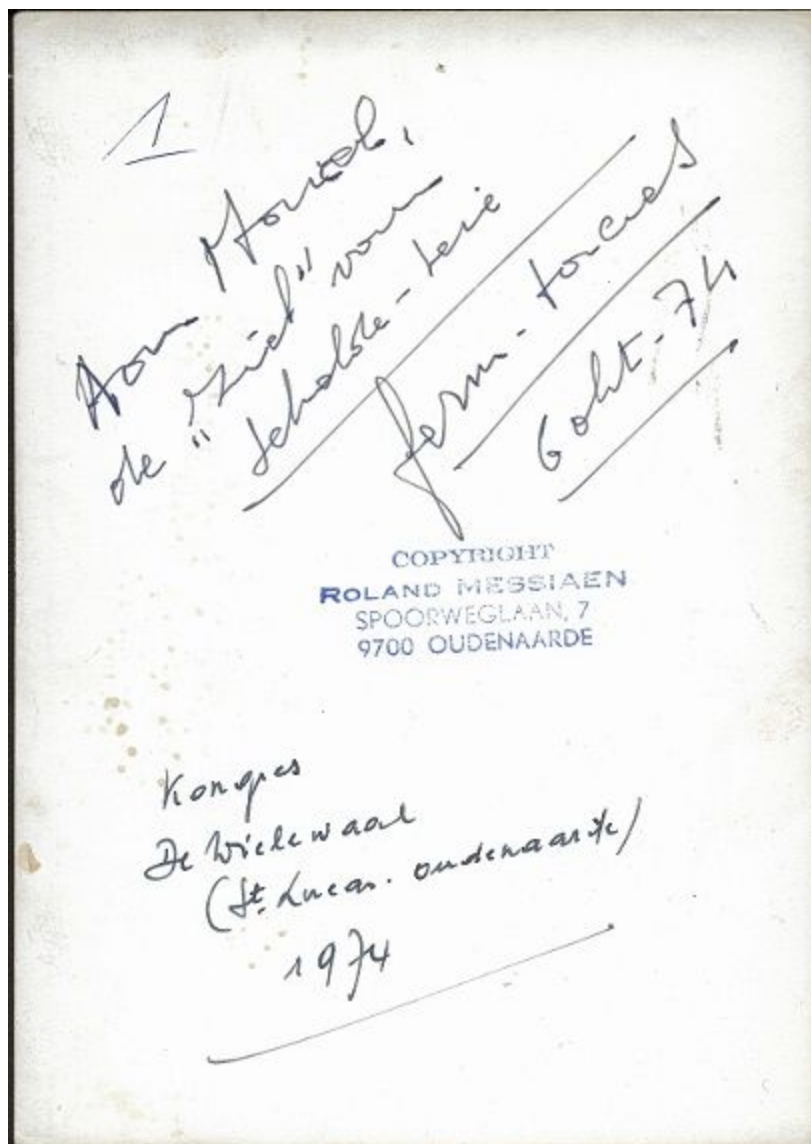
foto uit foto-archief van Marcel: Germain Lacrès

op de achterkant staat een nota van de hand van Germain Lacrès:

' Aan Marcel, de "ziel" van Schelde-Leie.

Germ.Lacres. 6 okt. 74 '

20/05/2000 pag 44

“ Ik zie langsommeer houten afsluitingen rondom huizen.

Mooi, zou je zeggen, maar waar moeten vogels hun jongen
nog voederen & beschermen ?

Na de voltapijten buiten (de gazons)...nu ook dat nog !

De vogels zullen wegblijven uit onze woonwijken. ”

M

25/06/2000 pag 53b

“ 17u. Kampioenschap wielrennen - beroepsrenners.

in de streek van Ciergnon, waar de koninklijke familie een kasteel bewoont.

De koning trekt de trui mee aan met de driekleur. ‘Public Relations van het hoogste niveau !’

Ik heb NOOIT een koning, prins, eerste minister of bisschop gezien op ALLE GROTE manifestaties voor de
NATUUR.

Maar we deden NIET aan personencultus. De natuur stond in het middelpunt van de belangstelling en dat is
blijkbaar niet belangrijk voor de groten (?) van ons land. ”

14/07/2000 pag 59b

“ Ter gelegenheid van het Wielewaalcongres 1974 bij ons , schreef

Germain Lacrès, algemeen voorzitter, achteraan een foto : ‘*Marcel,*

de ziel van schelde-leie. Ik vind die foto nu niet weer’ ”

(ps -ruf- : zie 13/05/2000)

Na de inwijding (19/06/1971) van het vrij reservaat ‘*Oud Moregemwoud*’ te Wortegem-Petegem schrijft Henri
Franckx van

Lier , algemeen voorzitter van de WIELEWAAL;

‘ *Ik heb Marcel Nachtergaele de gehele tijd gade geslagen. Dit is geen mens meer ; die lijkt meer aan een
GEEST* ’

Oud Moregembos (internetfoto)

22/07/2000 pag 61b en 62

“ Veel mensen zijn overtuigd dat je alleen van sport kan genieten als je meedoet of meeleeft met de topsport.

Niets is minder waar!

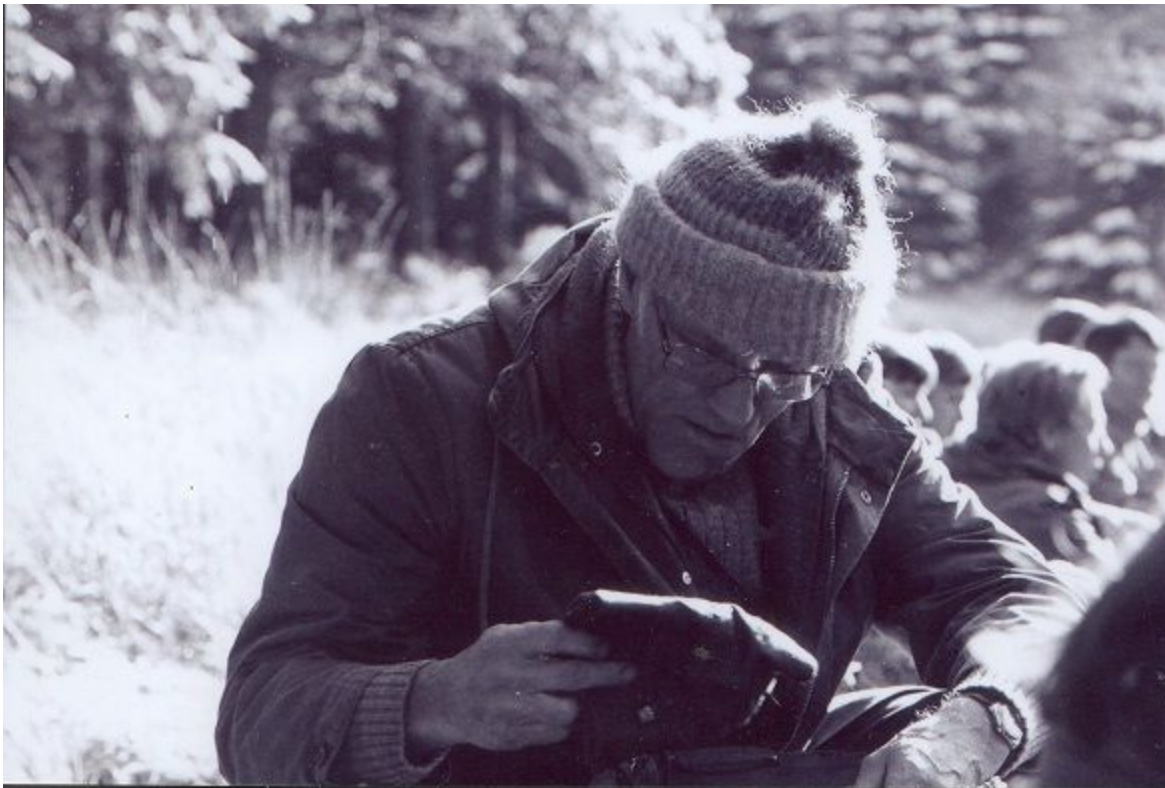
Zook denken het merendeel van de toeristen dat de zon altijd heiligmakend is .

Niets is minder waar. Je kan in de wind en de regen (mits aangepaste kledij !!!!) evenveel GENIETEN ! zie de vele natuurtochten in de winter

naar de Braakman, Zeeland, Het Zwin, de HOGE VENEN.

In de Hoge Venen deed ik meer dan 10 meerdaagse in kou, de sneeuw enz.... ”

Marcel Hoge Venen 1985

25/07/2000 pag 62b

Het is eigenlijk niet zo erg. Ik ben er allang op voorbereid.

Maar moest ik de stap niet zetten naar de familie of naar de mensen van de verenigingen waarvoor ik zoveel vrije tijd heb gegeven, maar dan zag of hoorde ik niemand (meer)...

Maar zoals ik al meermalen smalend heb verteld: wie denkt aan de oude plantaardappel als je de nieuwe eet ?...."

M

28/07/2000 pag 63b

"Wellicht zal de toekomst het uitwijzen dat een van de grote misdaden tegen de natuur zal zijn dat we als beschaafde (?) mensen de dieren blijven doden & opeten..."

M

30/07/2000 pag 63b en 64

"zondag.14u30. De lucht is al weken waterziek. Alweer donderachtig.

De lucht boven de Kerakkers is toch verwarmd door de schaarse zon en trekt de insecten aan. De spreeuwen jong en oud vlinderen door de lucht om insecten te vangen. Ze zijn wel met 40 die door de lucht fladderen. Ze zijn niet zo behendig als de zwaluwen maar nemen op die manier toch een deel van het insectenvolkje. "

M

Internetinfo; spreeuwen

31/07/2000 pag 64

“Door zelfstudie en examens heb ik ervoor gezorgd dat ik een goede wedde en op 60 jr een goed pensioen kon genieten.

Daar ik niet meer moest of wilde verdienen ging al mijn vrije tijd naar mijn gezin, de verenigingen, & DE WIELEWAAL. ”

M

06/08/2000 pag 64

“Eigenlijk komt er een moment waarop je BLIJ moet zijn VAARWEL te zeggen a.h. LEVEN....”

M

06/08/2000 pag 64b

“ We doen een fikse wandeling langs onze gewone weg - Warande, Nokergatstraat, Lindeknokstraat, Dijkstraat, Pontstraat, Warandestraat. We passeren de Military (zwaar parcours- springen - lopen voor paarden. Hoe komt het dat ik plots zo ontroerd ben en tot huilen toe bewogen ? Ik moet weg van deze soort competitie !? ”

07/08/2000 pag 65

“ Met heel bescheiden middelen (‘n oud schrijfmachien & schrijfgerief) heb ik getracht het maximum te bereiken wat een vereniging als De Wielewaal in een nieuwe regio vermag sinds 1960.”

09/08/2000 pag 65b en 66

“ Toon komt thuis zaterdag of zondag aanstaande (National Parc deOrdesa) ; nog eens water geven aan alle tomaten -ook die van Johan-. Ik wordt beloond door de zang van de groene specht ”

<http://www.vogelbescherming.nl/inc/upload/modules/bird/groenespecht.mp3>

internet-foto

18/08/2000 pag 70 en 71

“ Ik ben nooit een (vogel/soortenjager geweest. Ik kon teveel genieten van welke vogel ook ‘ de zang en de roepen’.

En nooit zal ik bvb de koolmees begrijpen met haar tientallen eigen en nagebootste geluiden. Nu ik met het blote oog bijna geen vogels meer kan herkennen spits ik nog meer de oren. Gelukkig laten die totnogtoe mij niet in de steek. ”

M

Marcel op kongresuitstap [Argonne](#) 1973

zang van de koolmees:

[hier](#)

18/08/2000 pag 71

“Ieder jaar rond half augustus komen de gierzwaluwen (oude en jonge) nog even gierend groeten, vooraleer ze naar het verre zuiden vertrekken.

Dit jaar zit ik al enkele avonden te wachten....en ik hoor ze niet.

Waren ze met minder ? Of zijn ze verstoord ? ”

M

19/08/2000 pag 71

“Mama vertrekt voor vijf dagen naar [haar](#) heiligdom BANNEUX; mijn ‘sanctuary’ ligt in de volle natuur, zoals mijn goede vriend André Verhaeghe (+) zei toen hij alleen op reis trok door de Alpen. André is ons veel te vroeg overleden (°1922 ? + Kortrijk 28/11/1981)

22/08/2000 pag 73

“Vooraleer slapen te gaan het zeer mooi Solveig's lied van E. Grieg (mijn lieveling).

Aanbeveling aan mijn kinderen als ik ben overgegaan naar het Grote Reservaat; luister stil en ingetogen naar een paar mooie stukjes die ik heb aangeduid op de CD's (allen samen of thuis....). Ik zal meeluisteren ! ”

M

Te zien op Youtube. Klik [hier](#) , en [hier](#) gezongen door een door Marcel's geliefde zangeres Lucia Popp.

24/08/2000 pag 73

“De morgenzon heeft al wat lastiger om de mist te verdrijven. Toch ruikt de lucht zo fris ! De herfst is in aantocht! ”

M

08/09/2000 pag 76b

“ Op de Karreweg ontmoette ik toevallig Laurent Van Vooren, thans wonende te Lozere.

Hij zei : ‘ Ik ken je reeds vanuit mijn kinderjaren (hij is nu met brugpensioen). Jij reed toen altijd per fiets en jij doet het nog met gemak. ‘ ‘Ik dacht ‘, zei hij, ‘ als die man dat kan, moet ik dat ook kunnen ’

“ En hij doet nu ook veel met de fiets.

Zo zie je hoe voorbeelden trekken.

Ik begon ooit met DE WIELEWAAL (lid van 1942 af !!!) en kreeg hier en **in gans vlaanderen VEEL** opvolgers! ”

M

06/09/2000 pag 77b

“ Mijn hoofd lijkt aan de lucht en het weder. Nu eens klaar & zonnig, dan eens grijs & mistig of vol wind & stormachtig...

Het is alleen wennen aan ouder worden. Nu eens vreugde, dan verdriet.

13/09/2000 pag 80

”Heel onverwachts

kunnen in

een geasfalteerde straat

ergens bloemen

uit het beton opschieten.

Zo groeit er in een wereld

die reddeloos gekooid zit

in metaal, plastic.

en steriele steen,

een groene revolutie.

Ze wordt gesteund

door een stijgend

aantal jongeren,

die te gezond,

te intelligent

en te levend lijken

om helemaal gek te zijn,

en die met hun

gemeenschappelijke kracht

in staat zijn

om deze groene hoop

te laten bloeien”

Charles Reich

in “Bloemen in beton”

“ Ik gebruikte deze tekst tientallen keren op een opvallende plaats van “mijn” mededelingsblad van Wielewaal Schelde-Leie.

Ik vond en ik vind het nog , dat af en toe wat sterke poëzie past, en dat het de mensen sterkt die vrijwillig & benevool hun krachten wijden aan natuur & milieu. ”

M

internetfoto

16/09/2000 pag 81

“ Enkele keren in mijn drukke periode ben ik over de schreef gegaan, maar een driedaagse in de Venen en de VELE boodschappen - ver en nabij - brachten me weer op krachten. Zuurstof ! ”

M

16/10/2000 pag 88

“ 18h30. Ik denk er zó dikwijls aan , maar mijn beste VRIENDEN zijn deze uit mijn lang lidmaatschap bij de WIELEWAAL !!! ”

M

26/10/2000 pag 88b

“ 10u30. In zoverre ik het kan begrijpen wil ik een man van de wetenschap zijn, maar ook van het gevoel. ”

M

01/11/2000 pag 91

“ Het gebeurt nogal dat mensen die me niet goed kennen vragen:

‘Marcel, doet ge nog De Wielewaal.’

Dan antwoord ik: *‘ De Wielewaal blijft IN mij ! ’*

Eigenlijk hoeft geen nadere uitleg ! “

(PS -ruf- : in dit verbandeen zonderlinge symbolische samenloop van omstandigheden : in het zorgcentrum ‘Haagwinde’ te Maarke-Kerkem, waar Marcel overleed , maakten ze een herdenkingsblad voor Marcel. Gezien ze geen foto hadden zetten ze er een Wielewaal op - wel geen Wielewaal uit onze contreien- en ze vermelden ook een **foutief overlijdensjaar...2011**):

† **Marcel Nachtergaele**
° 16/03/1922

Overleden op 9 januari 2011

In Woon- en Zorgcentrum
Haagwinde

05/11/2000 pag 93b

“Van 1 dec aanstaande neemt goede vriend Karel De Waele ontslag (eervol) als voorzitter van de regio Schelde-Leie van onze Wielewaal.

Jacques Van Heuverswijn zal hem opvolgen.

Karel belooft verder mede te werken.

Dank je Karel voor die tien voorbije jaren !!!”

M

uit het

“ **GEDACHTENBOEK. Spreuken.Gezegden . Na-denkers. Geheugensteuntjes**
van 17.11.2000 tot 19.04.2001 ”

17/11/2000 pag 1b

“ NATUURBELEVING

Tegen valavond kom ik - per fiets - van Waregem. ‘t Is koud en het regent.

Aan het bronbosje “Het Vuylbroeck” stop ik even, want de roodborst zit nog uit volle borst te zingen.

Ik hoor de regendruppels tuimelen en het lichtjes kabbelen van het beekje.

Daar accentueert de roodborst zijn unieke zang. Net een watervalletje zei onze goede vriend en leermeester wijlen Gustje Schamelhout !

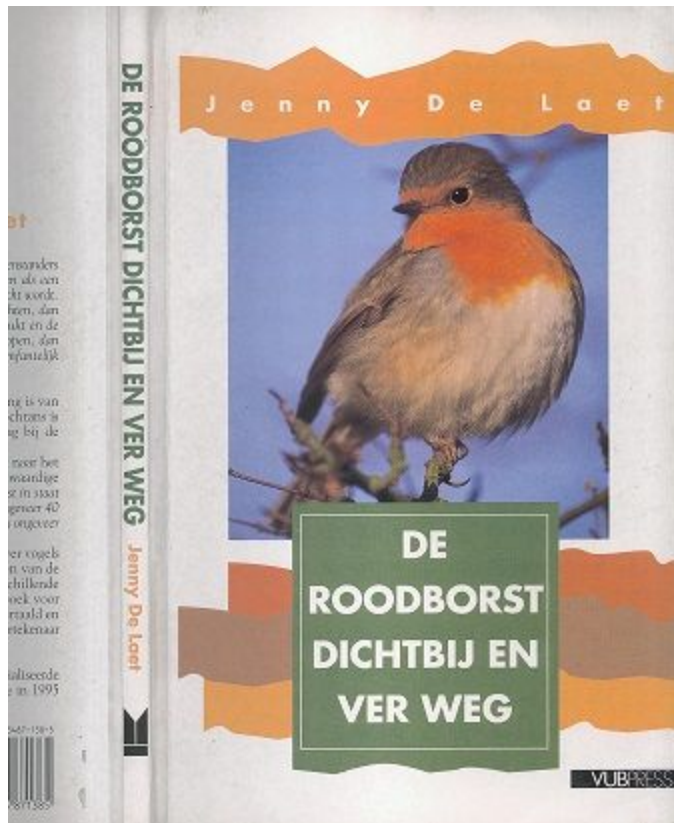
Ik kan echt GENIETEN VAN zo'n moment. 'n Echte natuurliefhebber kan dat begrijpen.

copie a. Norbert Desmet ”

M

Klik [hier](#) voor de zang van de roodborst te beluisteren.

(PS: -ruf- Marcel had enorm veel boeken. Onder andere dit prachtige boekje van Jenny De Laet;
DE ROODBORST DICHTBIJ EN VER WEG. Hieronder een afbeelding van de omslag en een afbeelding
eruit , van de roodborst)

18/11/2000 pag 2

“ Er zijn nogal wat mensen die me vragen of ik veel heb gereisd ?

Ik moet altijd antwoorden: Zeer weinig in het buitenland; maar ik heb VEEL natuurtochten beleefd in ons land en wat ik heel VEEL heb gedaan is reizen door de harten & de geest van zeer velen ! ”

M

26/11/2000 pag 4

“ 13u. Als je al mijn volgeschreven boeken aandachtig leest zal je merken hoe ik geduldig en zonder angst een WEG zoek en zocht. Mijn WEG ! ”

01/12/2000 pag 7

“Morgen 2 december ; groot congres te Gent i.v.m. de fusie van De Wielewaal & Natuurreservaten.

Ik trek er naartoe met gemengde gevoelens: ik zie mijn geesteskind wegvloeien in een nieuwe vereniging, maar terzelfdertijd kan het een nieuw èlan zijn voor het NATUURBEHOUD waarvoor ik mijn beste krachten & talenten heb aangesproken”

(ps: -ruf-; op internet zie je de vermelding van dat congres ivm de fusie van vzw Natuurreservaten en vzw De Wielewaal [hier](#))

03/12/2000 pag 7b

“Gisteren was ik in Gent om het FUSIE-congres mee te maken van De Wielewaal & Natuurreservaten.

Ik heb mijn geesteskind “afgestaan” aan de nieuwe vereniging.

Ik heb allang voorgesteld dat ze “NATUURMONUMENTEN” zou dragen.

Ik wacht nog af.

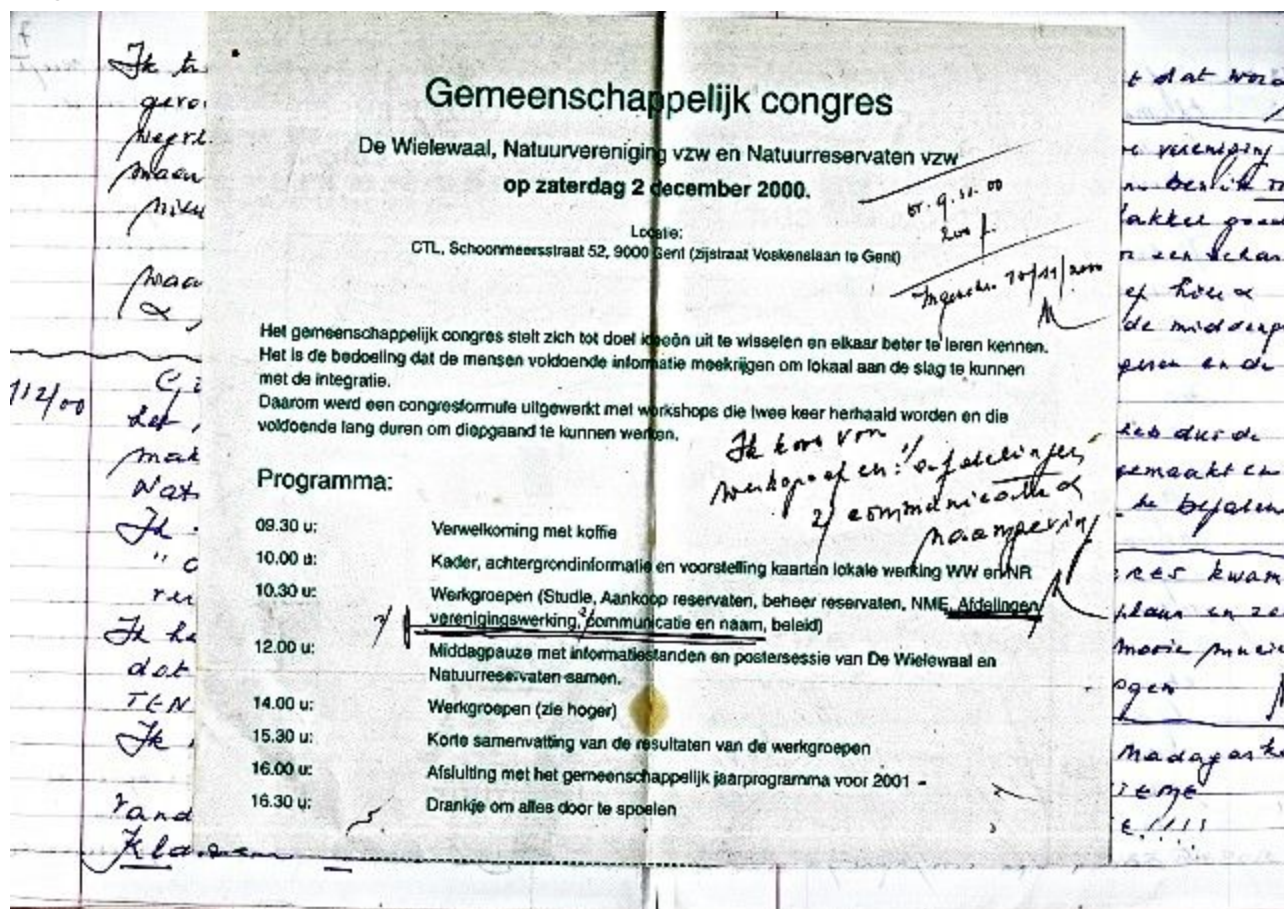
Vandaag begint "KLARA". Klassieke Radio
ook af te wachten wat dat wordt.

Wat betreft de nieuwe vereniging - hoe ze ook zal noemen - ben ik overtuigd dat de oude
fakkel goed wordt overgenomen door een schare entoesiaste jonge groep, hier en daar
gesteund door de middengroep uit de Wielewaaljongeren en de B.J.N.
Ik ben lid van 1942 en heb dus de GANSE evolutie meegemaakt en geholpen deze mede
te bepalen.

Bij het slot van het KONGRES kwam er spontaan een lang applaus, en zoals bij alle
applaus na mooie muziek kreeg ik tranen in mijn ogen. "

M

pag 7b en 8

06/12/2000 pag 12

" Ik droomde ooit van een nieuwe wielewaalafdeling in Zuid-Vlaanderen
& die kwam
& groeide uit tot de grootste van de vereniging.

Nu zijn er al 8 afdelingen:

Schelde Leie, Scheldevallei, Vlaamse Ardennen / Ronse / De Stern / De Zwalmvallei /
Waregem / De Krekel - Anzegem "

M

07/12/2000 pag12b

" We zitten alweer zover in-de-winter ? en er is NIET de minste vorst waargenomen bij ons.
Nochtans is er trek van de grauwe gans, de zogenaamde vriezeganzen
...of zijn ze dat zó gewoon dat ze met hun reuzeslagen makkelijk het zuiden opzoeken ?
Wie zal het weten ? "

internetfoto : de grauwe gans

10/12/2000 pag 14

“ 21u. Dit boek, alsmede mijn vorige, is niet bedoeld voor anderen tijdens mijn actief en geestelijk gezond leven, m.a.w. zolang ik schrijven KAN & DENKEN.

Daarna zijn ze voor mijn “erfgenamen ”

“ Die NIET alles kan lezen, kent toch mijn gedachten NIET ”

M

27/12/2000 pag 23

“ NIEMAND bezit DE Waarheid.

We kunnen wel een deel ervan bezitten, en dan nog moeten we nederig zijn !!! ”

03/01/2001 pag 27b - 29b

“ Mijn beroep was een noodzaak om rond te komen met ons groot gezin, ook de examens die ik daarbij heb gedaan, maar ik zou er grote spijt over hebben had ik maar !! dat gedaan in mijn leven !

*Van mijn 20ste was ik al bij De Wielewaal /

*Heel vroeg belangstelling voor muziek: de fanfare in Zingem (alto) - accordeon; lessen in Deinze bij Van Camelbeke Roger (+) /

*Voetbal vanaf het college te Oudenaarde - daarna in ploegen Ouwegem, Gavere, Eine, en al eens met de reserven ere-afdeling Gent, en de nationale ploeg Financiën (binnen- en buitenland) /

*Mede-oprichter vriendenkring Registratie Gent (REGIDO) ; toneelgroepje Regido /

*In Eine; Bond Grote Gezinnen ; bestuur. /

*Na 1946, al volop bezig met studie van de vogels. /

*Aanleg documentatie geneeskunde & anatomie /

*Massage sportmensen: voetbal & cyclocross /

*Zelf mede-oefenen in cyclocross é begeleiding /

*Door het bestuur der registratie opgeroepen om in Herzele & Ninove een nieuw kantoor, Denderleeuw, op te richten. /

*Vanaf begin van de jaren 50 actiever in De Wielewaal. /

*1958: 1ste grote ! reis naar TEXEL met de nationale Wielewaal. Maak kennis met zeer veel pioniers (Wielewaal bestaat van 1933). Men vraagt me toen al om afdeling op te richten, en nadien slduit ik regelmatig aan bij afdelingen in Antwerpen, de Kempen, Gent en Kortrijk. Ik volg jaarlijks alle congressen in gans Vlaanderen en doe regelmatig de tweedaagse kongresuitstappen mee. Ik leer ZEER VEEL nieuwe mensen kennen & en maak vele vrienden. E.H. Segers Frans volgt me bestendig. Ik ben ook enkele jaren in het nationaal bestuur in Turnhout geweest. En dan, op 7/2/68 sticht ik samen met Vic Wouters, Dokter Rogier Sileghem, John Rigaux, Roger De Cuyper & Werner Latte onze EIGEN afdeling Schelde-Leie, en die is nu nog de grootste van Vlaanderen. Daaruit zijn geboren; afdelingen De Stern, Zwalm, Ninove-Geraardsbergen, Waregem..... Nu, op 01 01 2001 staat de fusie Natuurreservaten & Wielewaal op stapel . Ik heb verdriet om datgene wat ik hielp te groeien, maar anderzijds blij dat er een nieuwe grote vereniging komt. /

*In Kruishoutem van 1960 af Bond Grote Gezinnen (bestuur). Vele jaren KWB voorzitter & administratie. Meer dan tien Lourdesbedevaarten met mama: zij voorzitster KAV , ik KWB. /

*Van 1963 tot 1993 : gezinsgroepen in Zuid-Vlaanderen. /

*Wielewaalgeschiedenis (zie farden)...te groot om te beschrijven !!! /

*tot 1995: bestuur Katholieke Vereniging gehandicapten, gemeentelijk en ook medewerking nationaal. /

*Na 1960 enkele keren brancardier met ziekenzorg naar Lourdes en binnenland. /

*En veel en altijd FIETSEN - gewoon om werk te bereiken, vrienden te bezoeken, enz enz... /

*En ik vergeet wel enkele zaken, maar dat vullen de kinderen nu zelf iner is documentatie en er zijn boeken bij de vleet. / ”

M

“ Soms, in bewegingen waar ik kwam, tracht men mijn inzet te vergelijken aan de verenigingen voor sport, toneel, ‘n plaatselijke club en zo. Ooit zei me iemand: *‘Ik ben voorzitter van de motocrossclub en gij doet hetzelfde in De Wielewaal....’*

Je vraagt je dan af ; wat verstaat de gewone man of vrouw van een levenslang idealistisch werk? Dat onbegrip ondervond ik ook in de kerk en bij de gezanten ervan. De politiekers snappen er ook niets van !!!

‘n Reginald Moreels, die nu de CVP verlaten heeft durft het woord natuur nu toch gebruiken, maar daarbuiten ?

Zelfs veel Agalev gekozenen begrijpen dat niet tenvolle. ”

M

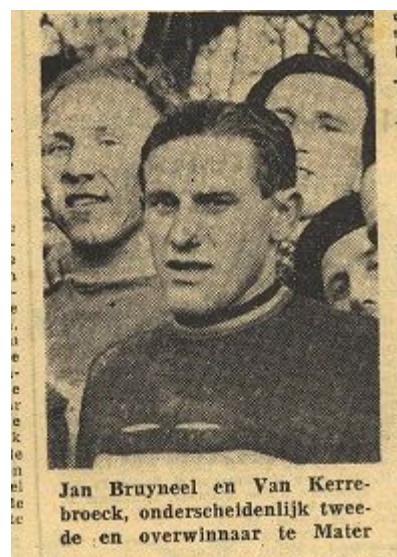
enkele fotos uit het familiearchief in de kontekst van wat Marcel in de tekst hierboven vermeldt;

Marcel als accordeonist

16 maart 2009 (87 jr)

Jan Bruyneel ,de cyclocrosser waarvan hij masseur/verzorgers was

Marcel als voetballer

KWB Kruishoutem 1965

Te Lourdes

Marcel in een toneel met de mensen van Regido (personeelsgroepering van de Registratie); Marcel...rechts op de foto

7 februari 1968 STICHTING WIELEWAALAFDELING SCHELDE - LEIE

uit het speciale mededelingsblad 1968 - 1978 ,naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de afdeling Schelde -Leie:

NATUURSTUDIE

Op 7 februari a.s. te 19.30 u. gaat in de zaal «Sancta Familia», Brugstraat, Kruishoutem, de stichtingsvergadering door van de Wielewaalafdeling «Schelde-Leie» met als zetel Kruishoutem.

Ingevolge vroeger gevoerde propaganda in onderhavig blad, zijn nu reeds 40 leden ingeschreven, waarvan de meeste reeds deel hebben genomen aan uitstappen.

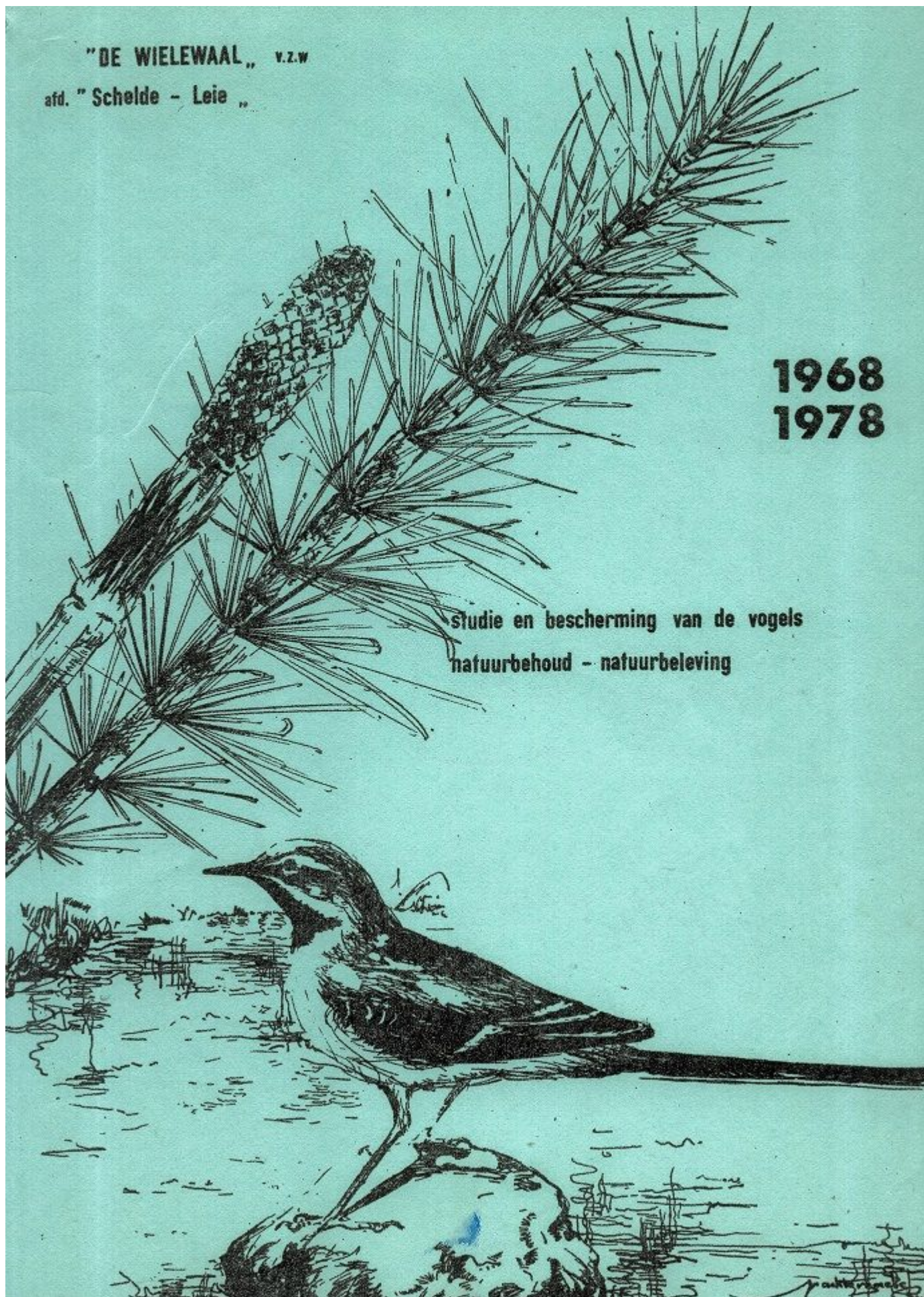
Allen die willen medewerken aan de studie en bescherming van de vogels in de vrije natuur, de bloemen en de planten, worden vriendelijk uitgenodigd deze zeer belangrijke vergadering bij te wonen. Z.E.H. Segers, die op 15 februari 1933 de ornitologische vereniging «De Wielewaal» heeft gesticht, zal persoonlijk een prachtige natuurfilm komen draaien en de officiële stichting van onze afdeling afkondigen.

Belangstellenden die lid wensen te worden van de reeds goed werkende en bloeiende afdeling kunnen hun naam en adres laten kennen aan Marcel Nachtergaele, Kerkakkersstraat 4, Kruishoutem.

Tel. (09) 76.56.36

(Ingez.)

Uit het mededelingsblad 1968 - 1978:

NATUURSTUDIE

Op 7 februari a.s. te 19.30 u. gaat in de zaal «Sancta Familia», Brugstraat, Kruishoutem, de stichtingsvergadering door van de Wielewaalafdeling «Schelde-Leie» met als zetel Kruishoutem.

Ingevolge vroeger gevoerde propaganda in onderhavig blad, zijn nu reeds 40 leden ingeschreven, waarvan de meeste reeds deel hebben genomen aan uitstappen.

Allen die willen medewerken aan de studie en bescherming van de vogels in de vrije natuur, de bloemen en de planten, worden vriendelijk uitgenodigd deze zeer belangrijke vergadering bij te wonen. Z.E.H. Segers, die op 15 februari 1933 de ornithologische vereniging «De Wielewaal» heeft gesticht, zal persoonlijk een prachtige natuurfilm komen draaien en de officiële stichting van onze afdeling afkondigen.

Belangstellenden die lid wensen te worden van de reeds goed werkende en bloeiende afdeling kunnen hun naam en adres laten kennen aan Marcel Nachtergaele, Kerkakkersstraat 4, Kruishoutem.
Tel. (09) 76.56.36 (Ingez.)

WIELEWAAL**SCHELDE -****LEIE**

Verborgen tussen aankondigingen op de laatste bladzijde van een reklameblad vinden we bovenstaande tekst, waarmee we graag het verslag van tien jaar werking aanvatten. Het is een archiefstuk over de stichting van de Wielewaalafdeling Schelde-Leie, waarin we twee namen weervinden die aan de basis liggen van wat de afdeling nu geworden is: EH Segers, nationaal voorzitter sinds de stichting in 1933, tekende de lijn die vele afdelingen zouden volgen: studie en bescherming van in het wild levende vogels. Marcel Nachtergaele bleef op de bres met nooit aflatende ijver als regionale sekretaris. Dit laatste woord dekt de lading niet; de afdeling heeft immers in hem het alziend oog dat tien jaar lang bijna letterlijk in weer en wind, zorgde voor de goede gang van zaken en veel eerder van mens tot mens, dan met de sekretarissen het geheel in goede banen leidde.

Het zouden geen Wielewalers zijn als de aanloop tot de stichting niet buiten in de natuur gebeurde: op de tochten van naburige afdelingen werden steeds meer Schelde-Leiers waargenomen, die in de herfst van 1967 al eens samen er op uit trokken. Waarschijnlijk is hier af en toe de aandacht voor het buitengebeuren afgeleid in discussies over het oprichten van een eigen groep. Van bij de start op 7 februari was het dan ook raak: 46 ingeschreven leden en een volledig bestuur met Dr. Sileghem als voorzitter en Vic Wouters, Marcel Nachtergaele, Roger De Cuyper en John Rigaux. Het waren allemaal namen die we de eerste jaren in de spits van de werking zouden terugvinden. Naar goede traditie kreeg de nieuwgeboren afdeling ook een peter en wel in de persoon van de heer Poppe, afdelingsvoorzitter Antwerpen.

De werking concentreerde zich rond de tochten, die zowat kunnen doorgaan als verkenning van het territorium. Eenmaal per maand, met gemiddeld 25 deelnemers, werden prachtige waarnemingen gedaan in eigen streek. Er veranderde veel ondertussen, maar dit trekje bleef in de afdeling behouden: we bleven meestal ter plaatse tussen Deinze- Gent- Brakel- Ronse- Kluisbergen.

1969 De groep groeit naar de 100, een aantal dat echter pas in 1970 zal bereikt worden. De mededelingsbladen uit die tijd zouden ons nu even de wenkbrauwen doen fronsen: maandelijks een enkele bladzijde, bijna in briefvorm, tot juli 1969. Dan wordt het twee bladzijden als periodiek, om aan de toenemende activiteiten het hoofd te kunnen bieden. De eerste onderzoekjes starten: een mini- watervogeltelling te Eke-Semmersake en een onderzoek over de zangperiodes van vogels. De tochten worden onder impuls van John Rigaux en Vic Wouters naar twee per maand opgetrokken, met speciaal het bos in de kijker. Er komen winteravonden met boekentoonstelling en nestkastenverkoop, de protesten tegen de vogelvangst komen los. De eerste jeugdwerking ter plaatse zit er in en nationaal gaan de Wielewaaljongeren zich wagen aan een eigen tijdschrift en kampen, deels ook weer onder invloed van onze indertijd alomtegenwoordige John.

Op 29 juni gaat de algemene voorzitter EH. Frans Segers van ons heen en de rouw dringt door tot in onze jonge afdeling: hij heeft de Wielewaal opgericht en tot aan zijn dood op kordate manier geleid. Hij gaf met het maandblad en op samenkomsten zijn boodschap van "eenvoudige" natuurstudie door, studie die beleving was.

Een eerste alarm: de Makegebossen te Schelderode worden bedreigd door verkaveling, het begin van een lange reeks op de vooravond van het natuurbeschermingsjaar 1970.

1970

Het eerste mededelingsblad van 1970 spreekt voor zichzelf:

Beste Wielewaler,
Beste Natuurvriend,
We houden er aan u vooraf een gelukkig en vreugdevol 1970 toe te wensen en hopen dat het jaar van de natuurbescherming ons heel wat "gezonde" oplossingen en nieuwe initiatieven zal brengen. Voor onze afdeling ziet het er naar uit dat het een reuzejaar zal worden: leerrijke tochten met als thema "het bos doorheen de seizoenen"; inhuldiging van ons ornithologisch studiecentrum (OSC) Lozere in mei of juni; verder doorgevoerde nestkastjesactie en ringwerk in zelfde OSC; ruimere propaganda langs alle dagbladen; een stelselmatige aanwerving van nieuwe leden, enz...

Ons succes is grotendeels aan u allen te danken, want de uitstappen en ledenavonden zijn gekenmerkt door een grote aanwezigheid van steeds belandstellende leden. Ieder heeft, langs eigen talenten, zijn steentje bijgebracht tot bloei en groei van de afdeling. Moge ons streven om meer te kennen steeds gepaard gaan met een even groot verlangen om ons LEEFMILIEU te beschermen en te DOEN beschermen.

Daarmee moeten we eindigen, want er is nog zoveel nieuws!

Tot ziens en nogmaals het allerbeste!
Het Bestuur.

Het verenigingsleven waaiert steeds meer uit, er is een tocht met 73 deelnemers te Beerlegem, de kleine mededelingen van minder gewone activiteiten nemen ruime plaats in in het kontaktbladje, dat met zijn regelmatig verschijnen een hechte band smeedt tussen de leden. Men timmert aan nestkasten, plant bomen, het sekretariaat draait op volle toeren. De Wielewaal is het stadium van de achterste bladzijde in de reclamepers ontgroeid en in het voorjaar noteert men reeds het 138ste lid. 13 juni wordt een hoogdag voor de afdeling: het eerste ornithologisch studiecentrum (OSC) en natuurreservaat van de afdeling wordt ingehuldigd. Lozere, het park, bossen en omliggende weiden (eigendom van Barones della Faille d'Huyse en familie) worden in de volgende jaren een vaste verzamelpplaats voor Wielewalers. Een echt studiecentrum is het ondertussen

Internetfoto : sperwer met merel als prooi

Pimpelmees

Koolmees

07/01/2001 pag 31b;

“Van nu af kan ik de MAAN niet meer scherp waarnemen. Ze zal altijd in een halo blijven....”

M

Internetfoto. Halo van de maan.

10/01/2001 pag 34

“11u. De koolmezen (voor- en achtertuin) laten hun vele verschillende roepen bewonderen. Wat vertellen ze eigenlijk ? Wonder ! ”

M

14/01/2001 pag 34

“Ik denk zo dikwijls aan die tijd toen ik met enkele tientallen wielewalers in de Hoge Venen de NATUUR beleefde: grote horizons ! en de STILTE. Als er wind opstak, alleen het geruis van de dennenaalden en soms het geritsel van enkele loofbomen...

RUSTGEVEND !!!”

M

21/01/2001 pag 38

Marcel schrijft een citaat (woorden van Ulrich Libbrecht) neer uit het mededelingsblad ‘Natuurbeleving’ van 01/2001 bldz 3:

“ Het is niet omdat we het roer niet meer in handen hebben dat we niet meer met een waakzame blik af en toe eens naar het kompas zouden loeren. Dit heb ik alvast geleerd van onze grote roerganger Marcel, het warme hart van onze afdeling.

De ere-voorzitter Ulrich. ”

22/01/2001 pag 39

“ Er is alweer een olieramp: nu aan de Galapagoseilanden ! Alweer een GROTE ramp aan een der mooiste natuurgebieden van de ganse wereld. **Ik ben zeer kwaad !!!!!**

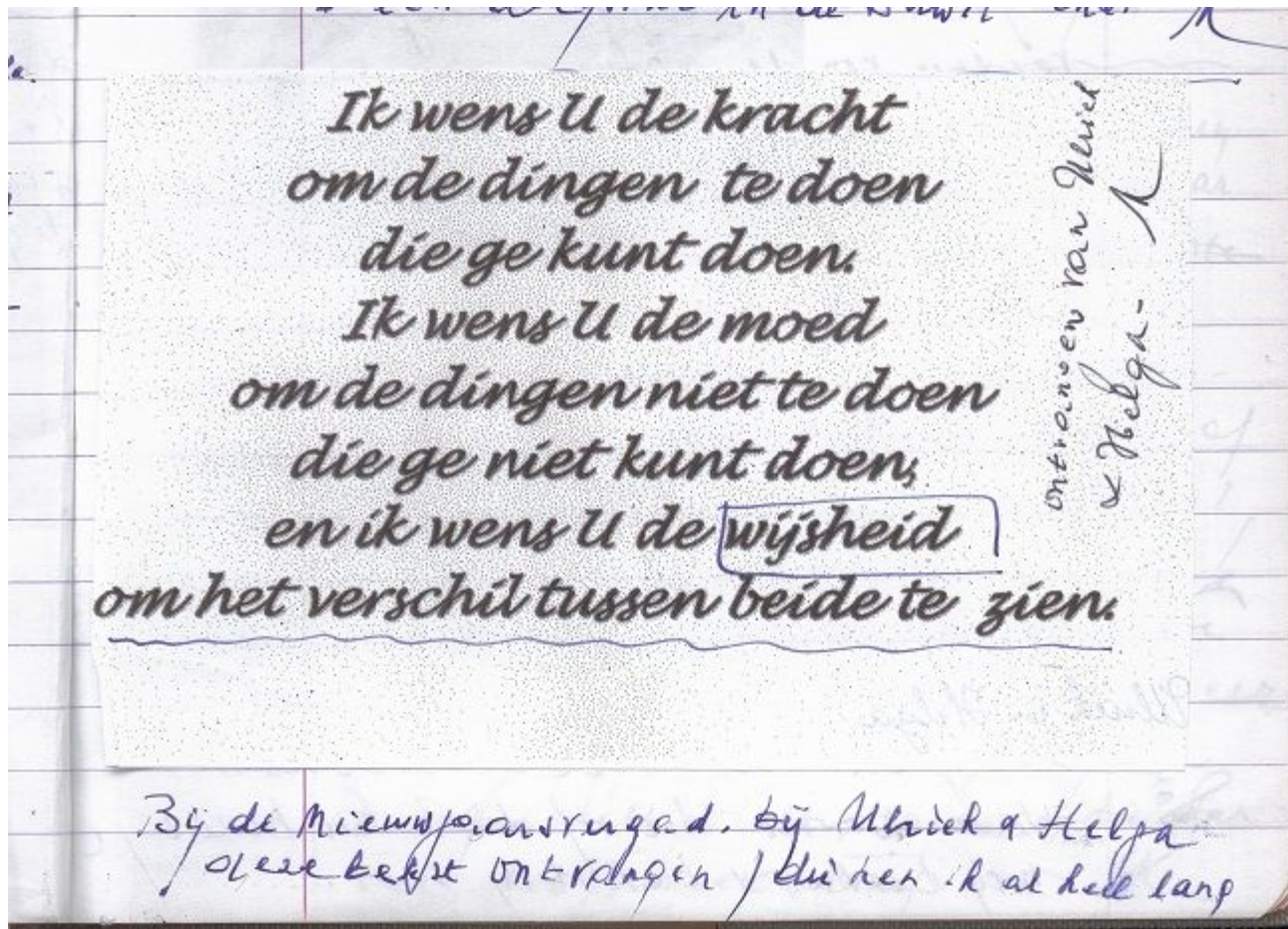
We worden heel slecht bestuurd! Wanneer zal men eindelijk zoiets voorzien & voorkomen !! ”

20/01/2001 pag 39b

“ Ik schreef het al vroeger : gedachten ‘vliegen’. Daarstraks dacht ik: ‘ik wacht wel even....’, maar ik ben het kwijt....

Wachten tot het terug opkomt. ”

M

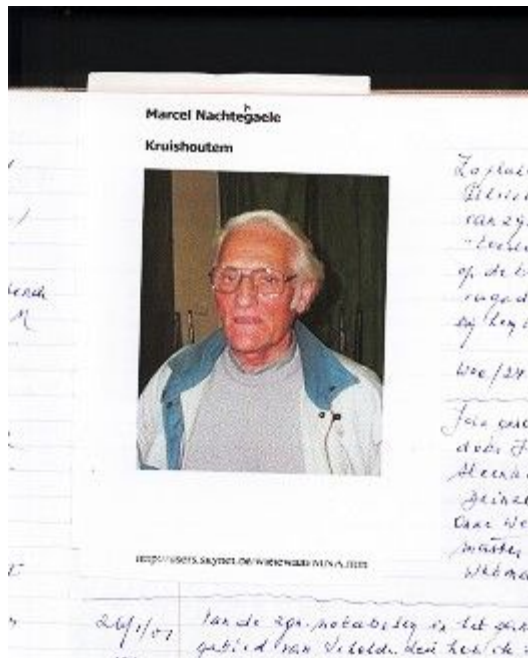
“ Bij de nieuwjaarsvergadering bij Ulrich & Helga deze kaart ontvangen.
Die ken ik al heel lang.
Het is NIET te schatten of te vermoeden wat ik allemaal geleerd heb in en
door de Wielewaal: op tochten / dia-avonden / meerdaagse / kongressen / studiedagen,
enz enz . De vele gesprekken / discussies / hebben ertoe bijgedragen mijn zoekende geest
te VERRUIMEN....”
M

Uit het fotoarchief van Marcel ; Marcel - Ulrich -Helga. Jaren tachtig ??

“ Mijn oude wil drijft me nog tot vechten voor de natuur.
Toch wordt ik af & toe moe....
En hoelang nog kan ik dat ? ”
M

“ Zo plukte Ulrich me van zijn ‘toestel’ op de bestuursvergadering bij hem thuis op woensdag 24/01/2001. Foto genomen door Ivan Steenkiste - Deinze -, onze webmaster of webman ! ”

26/01/2001 pag 42

“ Van de zogenaamde notabelen in het ganse gebied van Schelde-Leie heb ik zeer weinig effectieve steun gekregen , tenzij enkele witte raven, die dan ook 100% meewerkten. ”

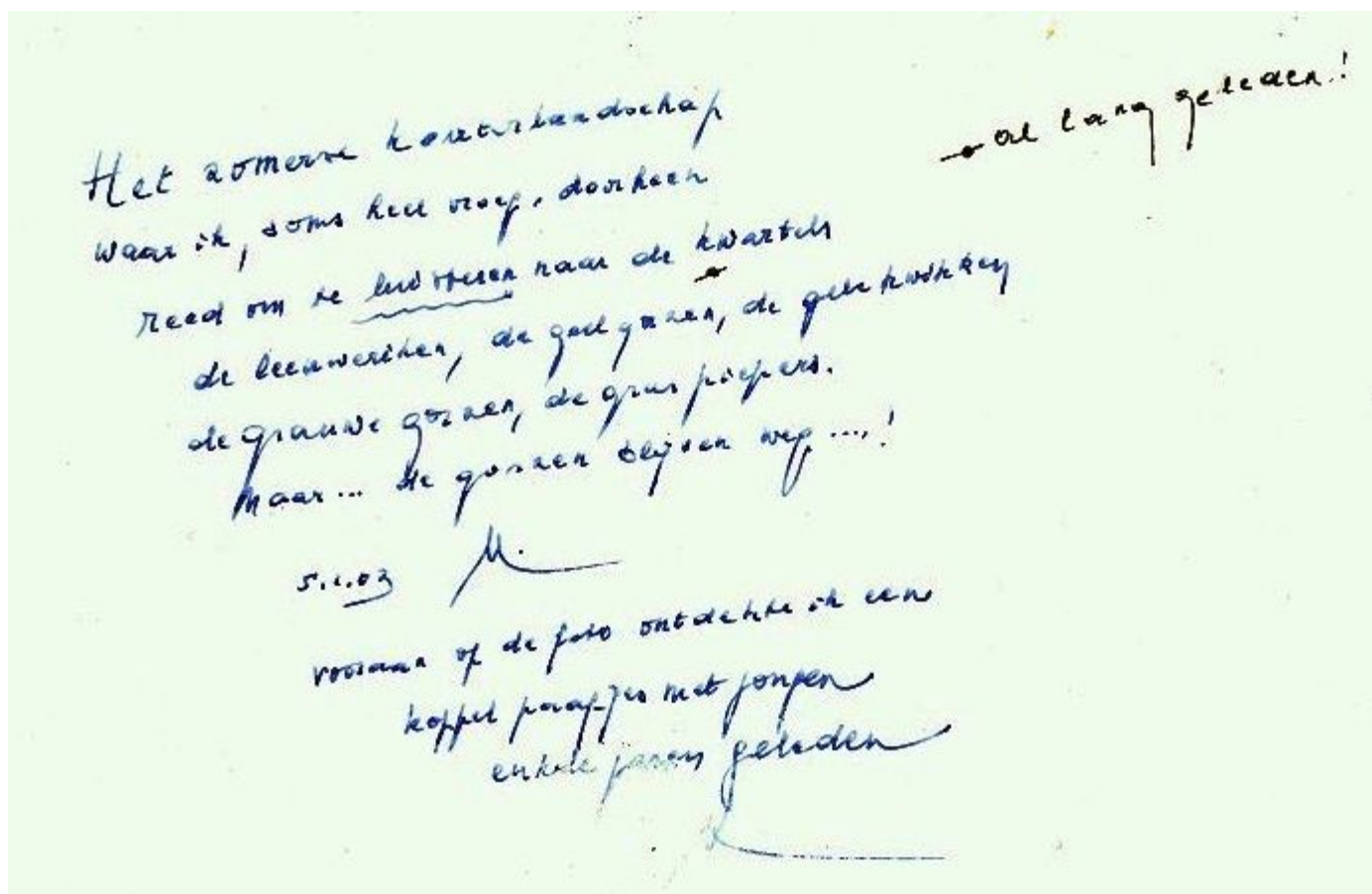
M

26/01/2001 pag 42

“ Ik luister intens naar de [Lark Ascending](#) (de opstijgende Leeuwerik) op de CD met Ralph Vaugh Williams. Zeer mooi ! Maar ik KEN ook de ECHTE zang van de leeuwerik !!! Hoe dikwijls heb ik niet ingetogen staan luisteren in de kouters van bij ons... Hij verdwijnt bijna ongemerkt... Niet voor mij !!! ”

de kouters van een kouterlandschap....foto genomen door Marcel,

“ Het zomerse kouterlandschap waar ik, soms heel vroeg, doorheen reed om te luisteren naar de kwartels (allang geleden), de leeuweriken, [de geelgorzen](#), de gele kwikken, de grauwe gorzen, de graspiepers.

Maar...de ganzen blijven weg....!

05 06 2002 M

vooraan op de foto ontdekte ik een koppel paapjes met jongen enkele jaren geleden. ”

28/01/2001 pag 44

“ Het is toch heel bedroevend dat veel bekwaam-geleerden (die veel weten), zo stuntelig met mensen (die-op-zoek-zijn) kunnen omgaan.

Daarbij komt het m.i. dat velen de cultuurstap niet (durven) zetten.

In ons bestuur van de wiewaalaafdeling Schelde-Leie hebben wij met een aantal berstuursleden & natuurgidsen de proef op de som; het is ons gelukt in alle lagen van de bevolking te recruteren, met als gevolg dat er vele gezinnenlid zijn gebleven en VRIENDEN zijn geworden. ”

M

07/02/2001 pag 47b

“ 10u. Veel wind. De hoge populieren wiegen aan het speelplein.

Dat is naar de zin van de GROTE LIJSTER. Hij laat zich wiegen & zingt uit volle borst !

Wie hoort dat nog ???

In het engels: the windcock. ”

08/02/2001 pag 49b

“Ik heb het al zo dikwijls gezegd aan wie het horen wil, maar ik maak liever mijn hoogdagen zelf; dat wil niet zeggen dat er geen evenementen zijn die me in de smaak vallen, maar een natuurwandeling, of bijvoorbeeld de fietstochten door Zuid-Nederland met Dirk zijn subliem voor mij.

‘n Groot concert bijwonen kan ook, maar de NATUUR gaat altijd boven alles.

De NATUUR....en daar heb ik zoveel beste vrienden gekregen !!

Mijn dood zal dat facet van mijn leven ontbolsteren. ”

M

12/02/2001 pag 53

“ Het gebeurt dat ik me laat verleiden om maar iets over mijn werk voor DE WIELEWAAL - mede de wielewaalgeest (zoals onze stichter het noemde) en de NATUUR mede-te-delen aan niet-bondgenoten, maar dat lukt bijna nooit.

Het is zoals met kunst & cultuur.

Bij Jozef Deleu kan je dat ook lezen ! ”

23/02/2001 pag 59b

“ DE BOND 32/02/2001 . Er zijn nogal wat ONWETENDE mensen die menen dat ‘n vogel- of plantenliefhebber alleen deze wezens liefheeft, maar ik WEET dat dit absoluut NIET juist is.

Lees eens wat volgt als een poging tot bewijs van wat ik hiervoor schreef.”

“Jenny DE LAET, wielewaallid, en van studierichting gedragsecoloog, is auteur van boeken over de Koolmees, [de Roodborst](#), de Mussen , de Valken”

“Onder haar foto lees ik;

“ Als dieren en dan vooral vogels, een centrale plaats in je leven krijgen, kan het niet anders dan dat je met heel aparte ogen kijkt naar de lucht waarin ze vliegen, naar de aarde waarop ze zich bewegen.

Dan roepen weer en wind andere GEVOELENS op dan wanneer je leven zich meer binnenskamers afspeelt. “

Jenny De Laet

Kruishoutem. de 15.04.2001.

Dag Jenny,

Ik heb met veel genoegen je dagboek uit de Bond gelezen en bewaar het blad in een bijzondere folder "Merkwaardige artikels". Ik liet een stukje opnemen in ons mededelingenblad "Natuurbeleving" van het gewest Schelde-Leie vd Wielewaal.

Ik ben sinds mijn 20^e lid van de Wielewaal en heb ook de oprichting van de BNVR meegemaakt. Ik heb zowat alle waters doorzwommen van de verenigingen. Nu komt de fusie. Ik wacht nieuwsgierig af wat er uit de bus komt. Het zal niet makkelijk zijn om een nieuwe naam te vinden. Maar ik ben hoopvol.

Aangezien ik sinds een paar jaren leesblind word (maculapathy) is het uiterst moeilijk om nog lang te lezen. Toch boeien je boeken mij.

Ik zie altijd op een natuurtocht aan de aanwezigen: "de koolmees heeft wel 50 verschillende roepen..." en wat lees ik nu in je boek: 41. Het ligt misschien bij mijn familienaam, maar ik ben altijd gefascineerd geweest door vogelgeluiden...

Ik wacht nu op je boek over de slechtvalk.

Zeer genegen,

Hand

Jenny De Laet

Jennewijk, 65

9100 St Nikolaas

Jenny De Laet

In de Bond verschijnt al vele jaren 'Dagboek' en op 23 februari was het de beurt aan gedragsecologe Jenny De Laet. Zij is bij Wielewalers bekend door haar populaire boeken over roodborst, koolmees, zwaluwen en ekster en nu staat de slechtvalk blijkbaar op stapel. We wachten nieuwsgierig af.

Maar naast haar schrijftalent en uitgesproken duurzame leefwijze in haar gezin met vier kinderen, boeit mij heel bijzonder het onderschrift bij haar foto, waarin ze kort, maar diep filosofisch peilt naar datgene wat een echt natuurliefhebber siert:

'Als dieren en dan vooral vogels, een centrale plaats in je leven krijgen, kan het niet anders dan dat je met aparte ogen kijkt naar de lucht waarin ze vliegen, naar de aarde waarop ze zich bewegen. Dan roepen weer en wind andere gevoelens op, dan wanneer je leven zich meer binnenskamers afspeelt'.

Marcel Nachtergaele

2de nummer 2001

het IWB
in omlo
andere c
geleerd h
met natu
IWB Ins
beheer,
verstraat
wetensch
Vlaamse
Tel 054
E-mail:
kris.van

Haar

Het eel
merkwa
gevonde
microsc
hoorns
zoogdier
18 juni
2, 9566

Een org
verband

Sint-Niklaas: 19-04-01

Jenny De laet
Dennenstraat 65
9100 Sint-Niklaas

Van: Jenny De Laet

Hallo Marcel,

Bedankt voor je sympathieke reactie op mijn dagboek in "De Bond", dat was wel een leuk werkje.

Jouw naam zegt mij iets van vroeger toen we nog samen, Anny Anselin, Eckhart Kuyken, André De Kimpe, Konjev Desender op het labo voor ecologie bij Prof Hublé zaten. Een prachtige tijd trouwens. André woonde toen ook in Kruishoutem geloof ik.

Volgens mij wordt het ook tijd dat de natuurverenigingen wat meer samen gaan werken. Elk presteert wel maar ze kunnen toch beter samen dan soms tegen mekaar in te werken.

Ik ben dus ook hoopvol over de fusie tussen beide verenigingen.

Enkel over de functie van x..... bij het Ringwerk ben ik op het ogenblik niet erg te spreken. Ik ben van mening dat het Belgische ringwerk grondig herzien moet worden. Op het ogenblik kan en mag een ringer zowat alles wat de laatste jaren steeds meer aanleiding geeft tot conflicten met omwonende burgers (geluidsoverlast, netten die te lang onbewaakt openstaan, behandeling van de gevangen vogels...)

Er zou in de ringvergunning een strenge gedragscode moeten komen.

Vanmorgen is hier weer "De bond" toegekomen en je zal zien dat daarin over mijn vorige boek over de merels gesproken wordt en een persbericht dat ik naar alle mediakanalen gestuurd heb in verband met de hetze die er op het moment tegen onze zwaluwen in de boerenstallen aan het groeien is naar aanleiding van het MKZ virus.

Mijn volgende boek 'Valken rond de toren' is eind deze maand klaar en zal begin deze zomer verschijnen. Het behandelt niet enkel de slechtvalk maar ook de torenvalk en de boomvalk en uitgebreid de positie van onze valken in deze maatschappij.

Nog veel natuurplezier en groetjes van

Jenny,

(ps -ruf- : de naamvermelding na "de functie van" heb ik vervangen door X)

28/02/2001 pag 61b

" In huizen waar dubbele beglazing is vind ik dat het TE stil is overdag. Ik hoor de VOGELS niet.
bvb. de sterk variërende zang & roepen van de mezen. "

03/03/2001 pag 62

" Ik heb sinds begin van de 50-er jaren ALLE congressen (meestal tweedaagse) en congresuitstappen in het binnenland / Nederland / Frankrijk -Argonne- meegemaakt.... Dit is mijn laatste NATUURSTUDIEDAG van & met DE WIELEWAAL geweest. Van 2002 wordt hetde nieuwe gefusioneerde vereniging.

Wie weet is het niet mijn laatste "grote" kontakt ???

Maar ik was blij er nog bij te kunnen zijn en te kunnen vaststellen dat veel jongeren al alles hebben overgenomen en zelfs verfijnd. "

M

08/03/2001 pag 64

(ps-ruf- Marcel citeert een tekst van Ulrich Libbrecht)

" Natuurbeleving nr 1 /2001.

Ik ben blij dat ik mijn leven lang langs wegen van het HART ben gegaan, dat ik de uitdaging heb aanvaard om die roep tot het einde te gaan, maar dat ik als BELONING heb gekregen : kijken, ademloos kijken naar de vele wonderen van de natuur. En dat heb ik te danken aan die goeie oude Wielewaal. Ouderdom vraagt nu eenmaal een zekere gelatenheid bij het gevoel dat men tot het verleden behoort en niet meer tot de toekomst. "Maar wie zijn bevel des hemels" heeft uitgevoerd, heeft ook de zin van het leven begrepen.

Het is niet omdat we het roer niet meer in handen hebben, dat we niet met een waakzame blik af en toe eens naar het kompas zouden loeren. Dit heb ik alvast geleerd van onze grote roerganger Marcel, het warme hart van onze afdeling. Ulrich Libbrecht. "

16/03/2001 pag 70

"Het is vandaag "mijn" verjaardag: 79 jr.

Pol Poppe, mijn oude wielewaalvriend van Halle-Kempen, eveneens aangetast door maculapathy (A.R.M.) belt nog eens op. Hij is al wat ouder dan ik en Philomène, zijn vrouw, is erg ziek en al 'n eindje boven de 90. "

M

17/03/2001 pag 71

" Vanavond te Schorisse "De Wante", de jaarlijkse feestavond van "onze" Wielewaal. Eigenlijk de laatste onder die naam.

'n *Beetje nostalgie*' zei Harald Evrard - vriend - wielewaler van afdeling Gzent mij onlangs.

Maar hopelijk groeit er nu uit die oude kernen 'n grote nieuwe sterke natuurvereniging! Hopen maar ! "

M

18/03/2001 pag 71

"Al wakker te 5u: de koolmees, de grote lijster, [de merel](#) & [de roodborst](#) zongen al...En mijn hoofd zat al vol om een verslagje te schrijven over ons geslaagd ledenfeest voor 'Natuurbeleving'. "

M

20/03/2014 pag 74b

“Ik weet niet hoe het komt, maar ik kan zo naar de avond verlangen.

Niet (meer) direct om te gaan slapen.

Wellicht om de rust....

Het kan ook zijn omdat het felle lawaai bij de wegeniswerken dan wegvalt.

Want ik weet dat zelfs mijn schrift & mijn opstel bij brieven eronder lijdt.

De straat zal wel mooi zijn, maar ik mis toch ‘n boompje.

De pestvogel zal nooit geen lijsterbessen meer oppeuzelen in onze straat.

Ik schrijf dat nog wel eens aan onze burgemeester & schepenen. ”

M

(ps -ruf- : de pestvogel,... in februari 2013 zat er een pestvogel in de tuin van Trude Opsomer te Anzegem. Een korte videoopname van die pestvolgel is [hier](#) op Youtube te bekijken.)

internetfoto pestvogel

21/03/2001 pag 73b

“ Als het juist is dat bepaalde mensen mekaar aantrekken dan zal het evenzeer waar zijn dat sommigen mekaar afstoten.

Ik lees een boek van Jenny De Laet (ps;-ruf- : Marcel heeft het over het boek ‘[De vier seizoenen van de koolmees](#)’), [gedragsecoloog \(R.U.G\)](#) , dat bvb koolmezen eenzelfde gedrag vertonen. ”

M

21/03/2001 pag 76

‘ Een gewichtstoename van 5 gram stelt de ROODBORST in staat om 36 uur aan één stuk door te vliegen aan een snelheid van ongeveer 40 km per uur. Dit levert een verplaatsing op over een afstand van ongeveer 1400 km in een non-stop vlucht. ’

“ Uit ‘Roodborst, dichtbij & ver weg’ van Jenny De Laet. ”

‘ Koolmezen krijgen in de winter een “ andere maag “ om zaden te kunnen verteren. ’

“ Jenny De Laet. ”

“ Hoe meer ik lees over het gedrag van de dieren (bvb De kauwentuin van Achilles Cools & Desmond Morris) , hoemeer ik begrijp dat we doorheen de evolutie heel veel gelijkenissen vertonen ! Heel VEEL !!! ”

21/03/2001 pag 76b

“Ik krijg regelmatig tijdschriften waarin verwezen wordt naar cursussen (soms zeer duur!) om de stress en de hardheid van het leven aan te kunnen en vooral om gezond te leven.

Voor mij is het wel eenvoudiger:

sober leven / broederlijk leven / en veel bewegen (wandelen & fietsen /

maar vooral NATUURBELEVING

dwz opgaan-in-de-natuur.

Dat kan niemand je aanleren / je moet het gewoon DOEN - ER-VAREN zegt Ulrich. ”

M

23/03/2001 pag 79

"Ik hoor het 'zoveelste' geroep van de koolmees. Ik zei altijd...wel 50, zonder zelf te tellen. Jenny De Laet schrijft in haar boek 'De vier seizoenen van de koolmees'...: 41 verschillende roepen. Zover ben ik er niet boven !!!

Ik tracht ze na te bootsen.

Ik hoor ze ook vanuit de binnenruimten van onze woning. Dat geeft een gevoel van "verbondenheid" met buiten. "

M

28/03/2001 pag 81b

Zand bedreigt het Zwin

Als er niets gebeurt, bestaat het Zwin over tien jaar niet meer
Guido Burggraave, conservator

KNOKKE-HEIST — Sinds begin van de week is men opnieuw gestart met het uitgraven van de zandvang in de Zvingeul. „Een tweejaarlijkse (dure) klus die dit keer wellicht voor het laatst plaatsvindt want we werken aan een definitieve oplossing. Zoniet zal het Zwin over tien jaar helemaal verzand zijn en dat zou een ramp zijn voor flora en fauna. Het Zwin is immers het enige natuurreervaat met zo'n hoog zoutgehalte. Je vindt hier negen vogels die nergens elders in België broeden", beweert een verontruste Zwin-conservator.

De snelle verzanding is ongetwijfeld het grootste probleem van het 150 hectare-grote Belgisch-Nederlandse natuurreervaat. „De jongste 25 jaar werden de stranden van Knokke-Heist en Cadzand met 12 miljoen kubieke meter zand opgespoten. Veel van het aangevoerde zand komt echter opnieuw in zee terecht en stroomt via de sterke inwaartse stroming bij de Zvingeul het reservaat binnen. Rampzalig voor de schorren en slikken. Om het euvel op te lossen werd een zandvang uitgegraven, maar dat is maar een tijdelijke oplossing. De zandvang dient om de twee jaar opnieuw uitgediept. Op 20 april komt de Internationale Zwincommissie samen om een — hopelijk — definitieve oplossing uit te werken", zegt Burggraave.

Conservator Guido Burggraave juicht: „Straks is de mooiste periode van het jaar”.

—M.T.

rolk
21/3/01

Ik ken Guido van 1964 op een kongres v.d. Wielewaal te Brugge. Studeerde toen nog Was nadien beambte belastingen, maar

" Ik ken Guido van 1964 op een kongres van De Wielewaal te Brugge; studeerde toen nog.

Was nadien beambte belastingen, maar werd konservator van het Zwin aug. 1970 .

Ik stuurde hem gelukwensen 26/08/70 !

Sinds 1964 zijn we heel goede vrienden geworden / gebleven ! "

Toch spijtig dat we in Vlaanderen zo hard moeten knokken om natuurgebieden zoals het unieke Zwin, te bewaren !

Je ziet ook ...dat laat me niet koud ! "

M

30/03/2001 pag 84

"Hoe komt dat nu in mij dat ik jaren geleden aan de Zonnestraat te Ronse bij Bie en Ruf een BRAAMSLUIPER hoorde zingen: gewoon tjetjetjetje.

Maar ook met een duidelijke grasmussenzang.

(ps -ruf- : over de braamsluiper en de grasmus....zie op internet [hier](#))

02/04/2001 pag 84

“Mijn alu-fiets kocht ik op 18/08/87: 24.500 fr.

Ik bestelde bij onze nieuwe gebuur twee nieuwe wielen en groene banden.

Ik kijk er al naar uit, want mijn driedaagse met Dirk (de vijfde) door Zuid-Nederland komt er weer aan & de fiets moet prima in orde zijn !!!

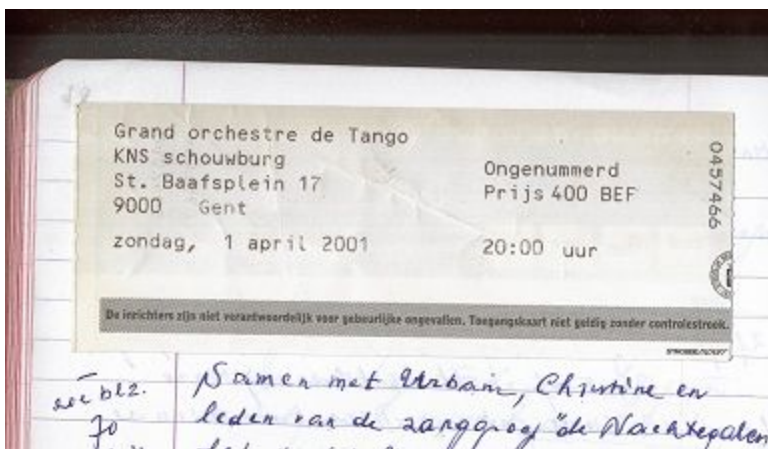
afgewerkt, piekfijn in orde, lichter en beter bollen, sterker...”

M

de Alu-fiets van Marcel

02/04/2001 pag 86b

[Grand orchestre de Tango](#)

KNS schouwburg Gent

zondag 1 april 17

“ Samen met Urbain, Christine en leden van de zanggroep “de Nachtegale” heb ik dit uniek concert met o.a. 3 bandoneons (prachtig!) bijgewoond.

Uren van ultiem GELUK ! ”

15/01/2001 pag 89

“ Pasen. Vandaag schrijf ik (ook) een brief aan Jenny De Laet , gedragsecologe Dennenstraat 65 9100 St Niklaas om haar te feliciteren met haar “dagboek” in De Bond van 23/02/2001. zie blz 59 - verso. ”

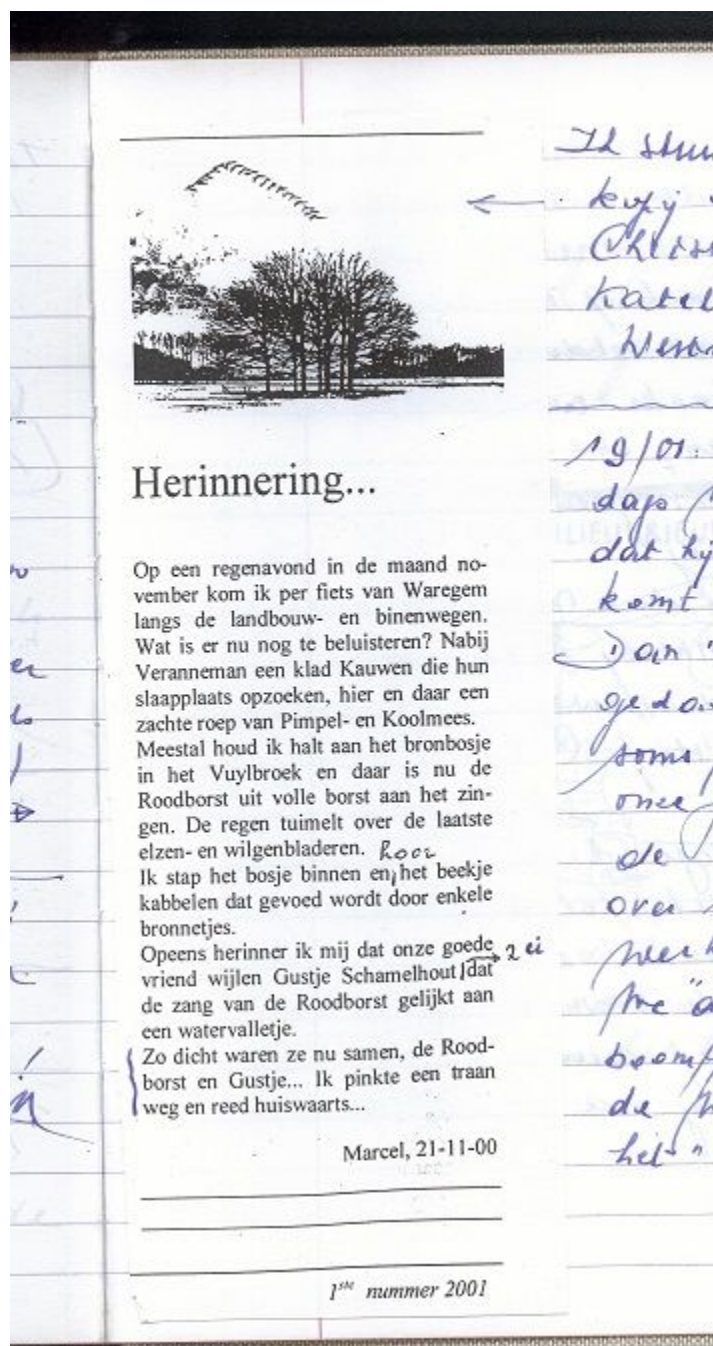
17/04/2001 pag 91b

“Op een winterse avond, lang geleden - ik zat met een zware ischias - heb ik van de radio opnamen gedaan van liederen van de zee en daaronder - voor mij toch ! - het wondermooie lied [La Fânnette van Jacques Brel](#). Ik ben alleen - mama is gaan luisteren naar Koen Crucke (derde Paasdag). Ik luister nog eens ontroerd naar het zeer mooie lied van brel. Wie doet hem dat na ? ”

18/04/2001 pag 91b

“ 14u. Ik zeg altijd aan mijn ‘naastbestaanden’ : lees veel, luister veel, kijk veel , en leer de bijzaken uit je leven bannen, zodat je na jaren zult in staat zijn een synthese te maken van alles wat rondom u & in de wereld gebeurt. Dat maakt je ook gelukkiger !!! ”

19/04/2001 pag 94b en 95

“ Ik stuur vandaag een kopij aan de weduwe Christiane, dochter Katelijne & echtgenoot Lode ”

“ 6 u. Diegene die “Natuurbeleving 1/2001” van onze regio wilewaal goed hebben gelezen weten hoezeer ik verbonden blijf met alle leden, maar in het bizonder met onze overleden vrienden , bvb zoals Gustje Schamelhout voor mij was (is). Gustje was ook mijn kapper. ”

19/04/2001 pag 96b

“ Het is opvallend hoe het merendeel van de bevolking de natuurliefhebber wil gebruiken als ‘n soort encyclopedie en als ‘stootsoldaat’.

Hij/zij moet alles weten & ook petitie's & klachtbrieven schrijven aan de ‘overheid’.

Dan moeten zij niets opzoeken / geen boeken kopen en zitten ook niet ‘in de neus’ bij ‘de overheid’.

Toch gemakkelijk hé!

En weet dat ze daarbij vertellen ?

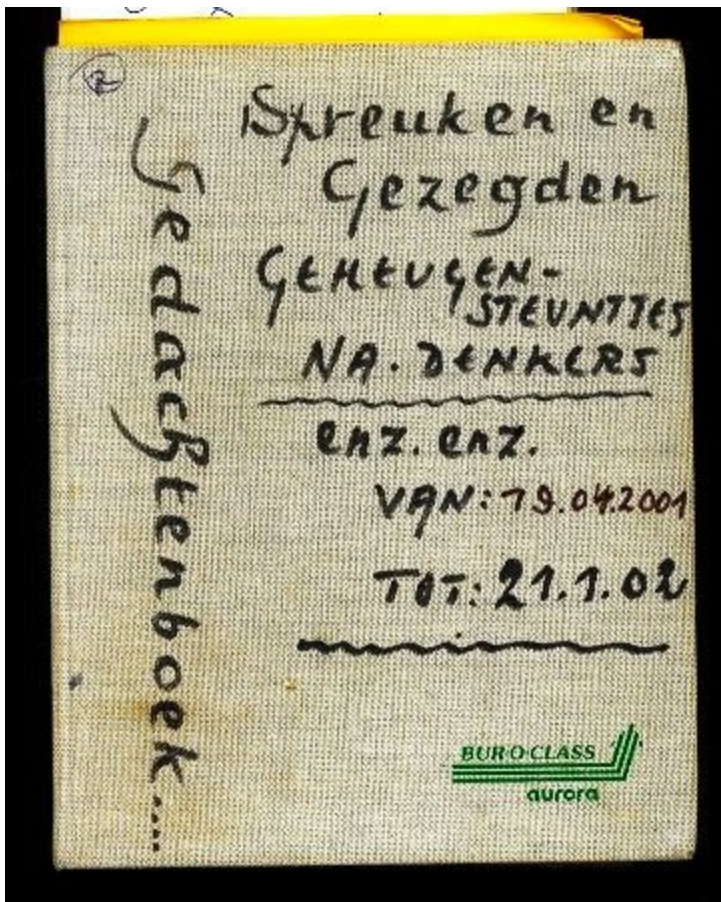
‘Niet iedereen kan dat ! / ...kan dat zó aanleren !...../ heeft zoveel tijd als jij...../ kan zo opstellen / heeft zoveel documentatie enz....’ ”

Uit het Gedachtenboek. Spreuken en Gezegden.

Geheugensteuntjes. NA -DENKERS enz.enz.

VAN : 19.04.2001

TOT : 21.01.2002

21/04/2001 pag 2

“ 9u. Er zijn nogal wat mensen die zich gemakkelijk vermommen of laten vermommen.

Verbergt dat masker of kostuum wat ?

Ikzelf heb daarvan of daaraan geen boodschap.

Ik haat ook reclame of fel opgedreven/ opgedrongen mode. Ook parfums & schmink zijn niet aan mij besteed.

Fake en fictie zijn ook familie van voorgaande.

Daarom ook...geen romans of film over dat alles.”

M

“ Daartegenover en met veel meer kracht staat mijn EEUWIGE vriendschap met zoveel natuurliefhebbers en -verdedigers.

Wellicht is het die kracht die als een DAM de minder-aantrekkelijke dingen weerhield & weerhoudt. ”

M

21/04/2001 pag 2b

“ Het is wellicht ook dat ik zó sterk weiger klederen te dragen met allerlei letters / reclames.

‘n Goed doel kan er nog op , en dan nog met wat schroom. ”

26/04/2001 pag 8

“ Ik pluk een klein toefje muurbloem (stoffelier zei mijn moeder).

Er zijn zovan die reukendie ik zou meenemenover de dood heen: stoffelier - phlox - gagel. ”

“ Het is een ‘groot gat’ in onze cultuur als we aankomst van onze zomervogels niet meer WAARNEMEN. ”

28/04/2001 pag 10

“ GAIA : Global Action in the Intrest of Animals (Gaia).

‘De vraag is niet: kunnen dieren denken ?

Noch kunnen zij spreken ?

De vraag is: kunnen zij lijden ? ‘ (Jeremy Bentham)

ik ben ook lid geworden van Gaia en volg daarmee (ook) het voorbeeld van [Prof Em Jaap Kruithof filosoof RUG](#). ”

M

28/04/2001 pag 11b

“ Mijn gehoor is nog redelijk goed, maar toch stel ik vast dat de waarnemingen van vogelzang en -roepen een fractie van een seconde later in de hersenen komen... ‘n jaartje ouder. ”

M

28/04/2001 pag 11b

“ 9u. Ik ben heel droevig deze morgen. Nochtans goed geslapen. Misschien kan ik morgen opladen, op de VI Ardennendag. ?! ”

M

29/04/2001 pag 13

“ Ik vertrek naar Oudenaarde (college, nu St Bernarduscollege) om deze namiddag mee te wandelen met André De Kimpe naar het ‘[Burreken](#)’ te Zegelsem, een groot geklasseerd landschap, waarvan ik met Norbert Desmet ooit de nodige opzoekingen heb gedaan.

Is het mijn laatste keer dat ik kan mede-genieten van de VI.Ardennendag ?

Het was een echte natuurbelevingsnamiddag.

Maar de vreugde is vandaag gedempt, want gisteren verongelukte Thomas Papegnies, kleinzoon van Jan en Ann en op zo’n dagen denk ik vooral aan al diegene die me vooraf zijn ‘ontvallen’, oa Frans Segers, stichter van de Wielewaal, Sylvester Thys van Mechelen, Gustje Schamelhout van Tiegem, Marc Vanderstraeten van Zottegem, Germain Lacrès van St Niklaas, Jozef Keuterix van Brussel, Pieter Windels, Paul De Zaeytijd, en zovele anderen. ”

M

foto ruf. Valavond in omgeving van het Burreken op 7 sept 2013

PS: [bezoek door ruf aan Burreken](#) :

02/05/2001 pag 19

“10u. Aan mijn kinderen.

Als ik je niet teveel vraag.....

schrijf alles wat ik ooit voor jou neerpende in mijn gedachtenboeken over met computer & maak er een syllabus mee voor je allen - de kleinkinderen en eventueel hele goede vrienden. ”

M

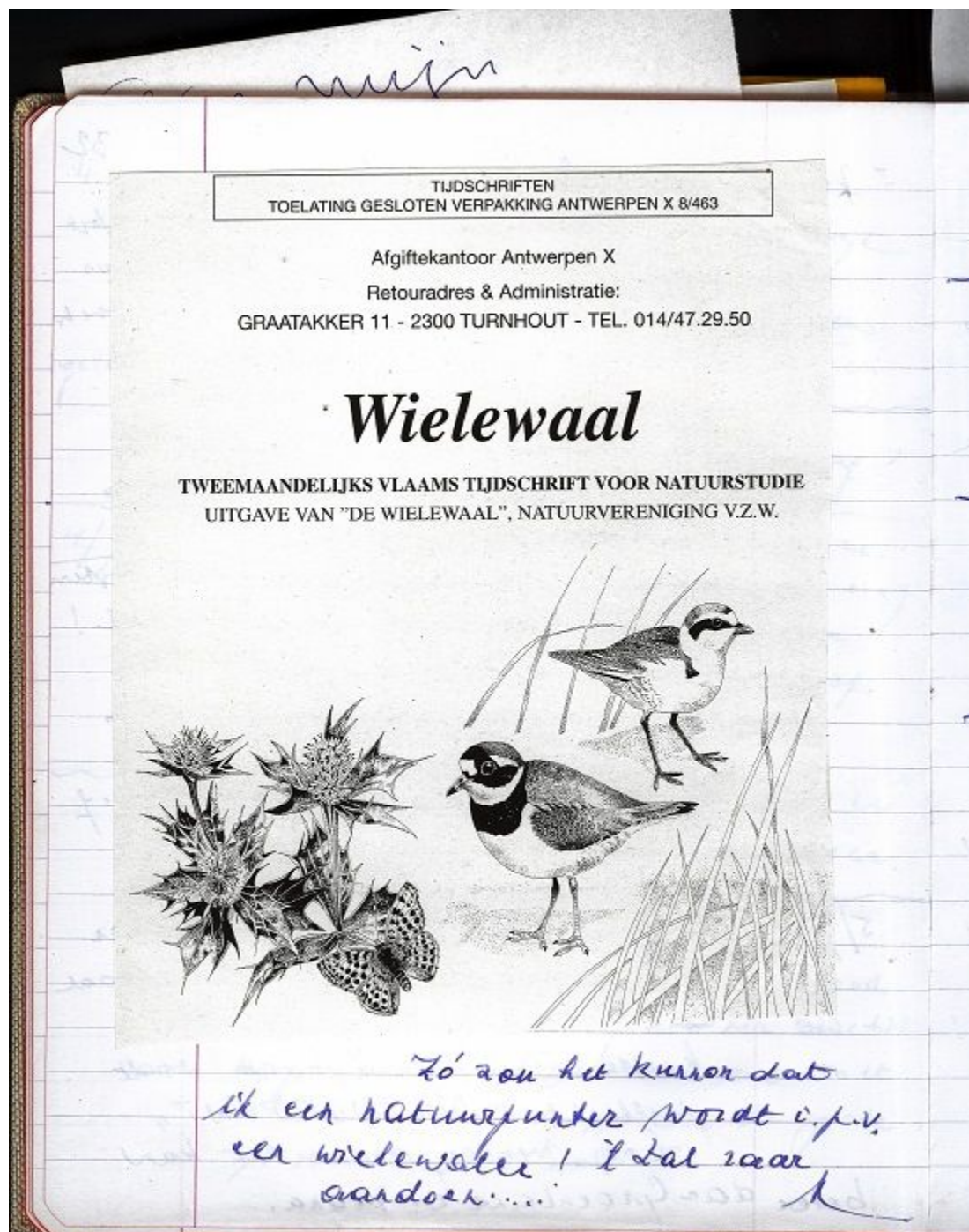
05/07/01 pag 32

“ Het is bijna het laatste nummer dat toekomt van onze Wielewaal die ik sinds mijn 20ste ken en koester. De nieuwe naam wordt wellicht “NATUURPUNT”.

Even wennen, maar het kan beter dan [Groenland en Viana](#).

Zó zou het kunnen dat ik een natuurlunter wordt i.p.v. een wielewaler! ‘t zal raar aandoen... ”

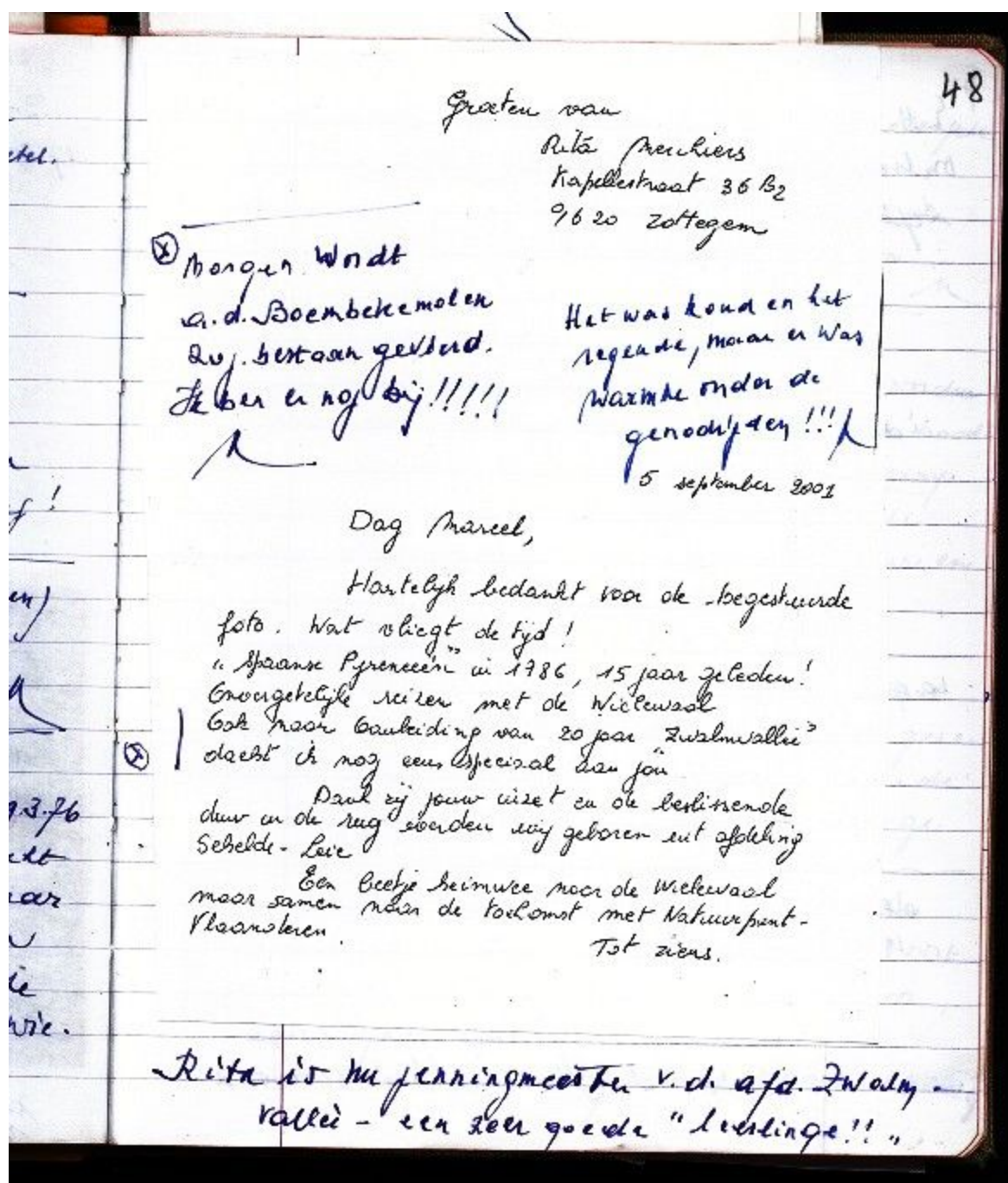
M

08/09/2001 pag 47b en 48

“Ik schreef [Rita](#) als lid in op 10.04.76. Ze telefoneerde me op 19/03/76 om deel te nemen aan een P.W.G.tocht (ps: -ruf- : [PWG = plantenwerkgroep](#)) te Mater op 20/03/1976. Ik stuurde haar ons MB (mededelingsblad) 1/76 + folder + ...bulletin. Kreeg les van Paul De Clerq te Zottegem. Ze nam deel aan grote wielewaalreizen o.a. Eifel 1982, Tirol 1983, Ierland 1985, Spanje 1986...)

Rita is nu penningmeester van de [afdeling Zwalm-Vallei](#), een zeer goede ‘ leerlinge. ‘ “

10/09/2001 pag 48b en 49

"De viering van 20 jaar wielewaal Zwalmvallei aan de [Boembekewatermolen](#)

(ps; -ruf- zie ook [HIER](#) info)

- die door de afdeling is aangekocht - was heel fijn georganiseerd. Ik ontmoette veel oud-vrienden & -vriendinnen en herbeleefde de oude wielewaalgeest van de eerste dagen. Ik was wel veruit de oudste.....Blij er nog bij te zijn...."

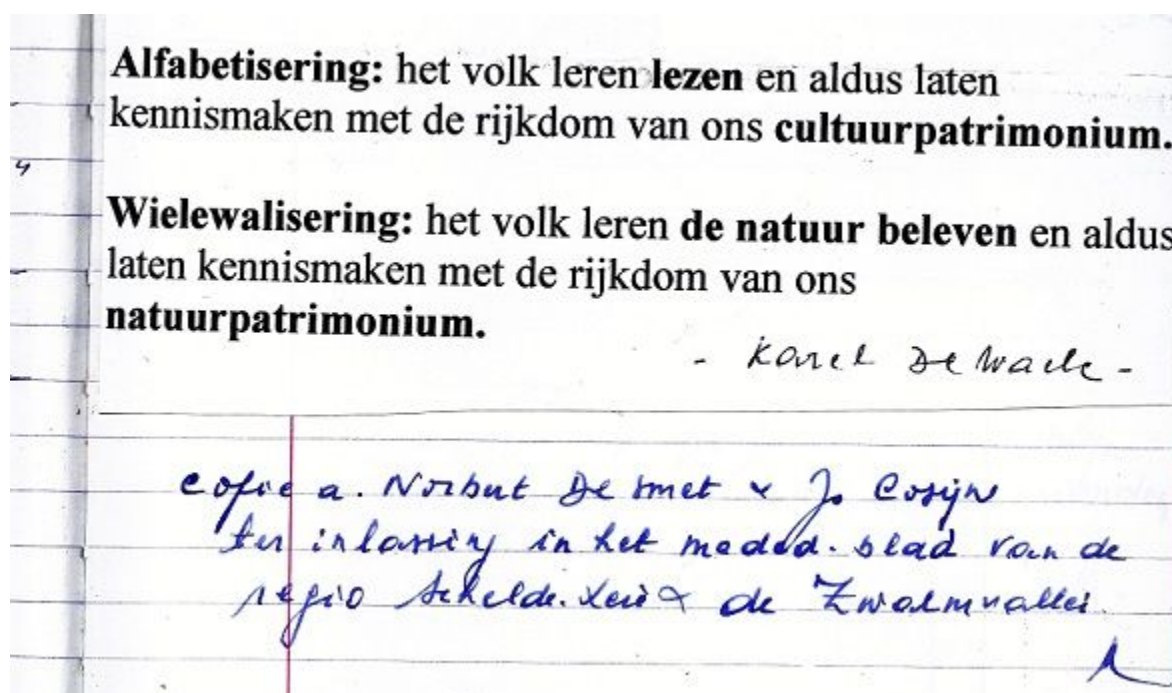
M

04/

17/09/2001 pag 52

(ps -ruf- op die dag zien we een tekstje ingeplakt....ivm Alfabetisering / Wielewalisering)

" copie aan Norbert De Smet & Jo Cosyn ter inlassing in het mededelingsblad van de regio Schelde-Leie & de Zwalmvallei. "

28/09/2001 pag 54 en 54b

" Ik kuis mijn fiets. Opnieuw gevoel ik zachte rilling door mijn lichaam...

Maar niet zo hevig dan die keren dat een technieker van Buro Modern onze schrijfmachines kwam (grondig!!!) kuisen.

Iedere keer als die man binnenkwam herhaalde het fenomeen zich dat ik hevig begon te rillen....

Niemand kon me dat ooit verklaren. Natuurlijk weet ik het voor mezelf ' de grote zorg voor datgene wat we als goede huismoeder en -vader moeten onderhouden & bewaren. '

Dat zou ook de drijfveer kunnen zijn die me stuurde naar natuurbescherming !!! "

M

(ps -ruf- : ik heb ook niet direct een sluitende verklaring....hoewel het me wel doet denken aan rillingen die men bvb kan hebben bij 't beluisteren van muziek ; ik zocht efkens op internet en kwam op een tekst uit die wel bijzonder is , hoewel niet omzeggens een duidelijk verwijzende tekst naar wat Marcel ervaart)

06/10/2001 pag 56b

" De nieuwe naam van de gefusioneerde natuurverenigingen DE WIELEWAAL + NATUURRESERVATEN = NATUURPUNT

of een ankerpunt van alles wat de natuur aangaat...

Het zal een tijd duren vooraleer dat aanslaat & bekend zal zijn want het IS al zó moeilijk om mensen natuurminnend op te tillen !!! "

M

08/10/2001 pag 56b

" Heurne. op de zogenaamde stichtingsvergadering van de nieuwe natuurvereniging NATUURPUNT Vlaanderen (regio Schelde-Leie) zei Jacques dat er in de nieuwe missietekst duidelijk wordt geopteerd voor BEWEGING voor.....

zie mijn oude stempel!

Er wordt ook gekozen voor de ondertitel NATUURBELEVING - NATUURSTUDIE - NATUURBEHOUD.
Ook dat komt uit onze afdeling Schelde-Leie. Zo zie je maar. ”

M

oktober 2001 pag 62

citaat uit “Natuurreservaten. 2001/4

SAMEN DE BEUK ERIN

‘ *Natuurreservaten + Wielerwaal = Natuurpunt.*

Vanaf 1 januari gaan Vlaanderens grootste natuurverenigingen samen door het leven onder de naam NATUURPUNT. Een grote meerderheid van de stemgerechtigden (74 %) van BEIDE verenigingen sprak zich in een schriftelijke stemming voor deze naam uit.

Het was geen gemakkelijke oefening, maar de keuze viel uiteindelijk op NATUURPUNT en wel hierom:

De nieuwe naam is duidelijk een “to the point”. Hij is bovendien speels en relaterend en werkt activerend en magnetisch. Inhoudelijk doet natuurpunt denken aan een trefpunt of een verzamelpunt rond alles wat met natuur te maken heeft. De vele betekenissen van het woord punt (stip, leesteken, score, doelwit, onderwerp, snijpunt...) bieden de mogelijkheid tot diverse invullingen. Het is bovendien eenvoudig & concreet !

Tenslotte openen de talrijke grafische toepassingen van “een punt” vele mogelijkheden voor het creëren van logo en huisstijl.

Geen paniek, het went wel ! ’

“ PS: van nu af en al vroeger (veel vroeger) heb ik bijna als eerste mij geschaard achter de fusie. Sommige oud-leden hebben me dat heel kwalijk genomen, maar ik ben gewoon mijn eigen weg te volgen ! ”

M

29/10/2001 pag 64

“ De laatste weken krijg ik zoveel uitnodigingen tot het bijwonen van fijne concerten, congressen over natuur & milieu, het European Nature Festival te Brussel en vele andere, dat het een lust is, maar ik moet beperken....

Alhoewel de “trek” soms groot blijft. ”

M

01/11/2001 pag 65

“ Een zonnige frisse herfstdag. Onze woonvertrekken baden in de zon en het felle licht. Het zonlicht dat ons en alle dieren & planten in LEVEN houdt ! Leve de Zon ! ”

(PS: -ruf- : hieronder twee fotos , de living en de eetplaats in Kerkakkersstraat 4 te Kruishoutem, adres van Marcel en Adèla en hun gezin ; de foto dateert van na het overlijden van Marcel en Adèla. Foto's werden genomen op 10/06/2012)

living

eetplaats

16/12/2001 pag 66

“ 14u. “*Born to be wild.*” lees ik op de groene petjes van Greenpeace.
Spijtig genoeg verstaan zo weinig mensen dat het zó hoort ! ”

24/11/2001 pag 74b tot en met 76

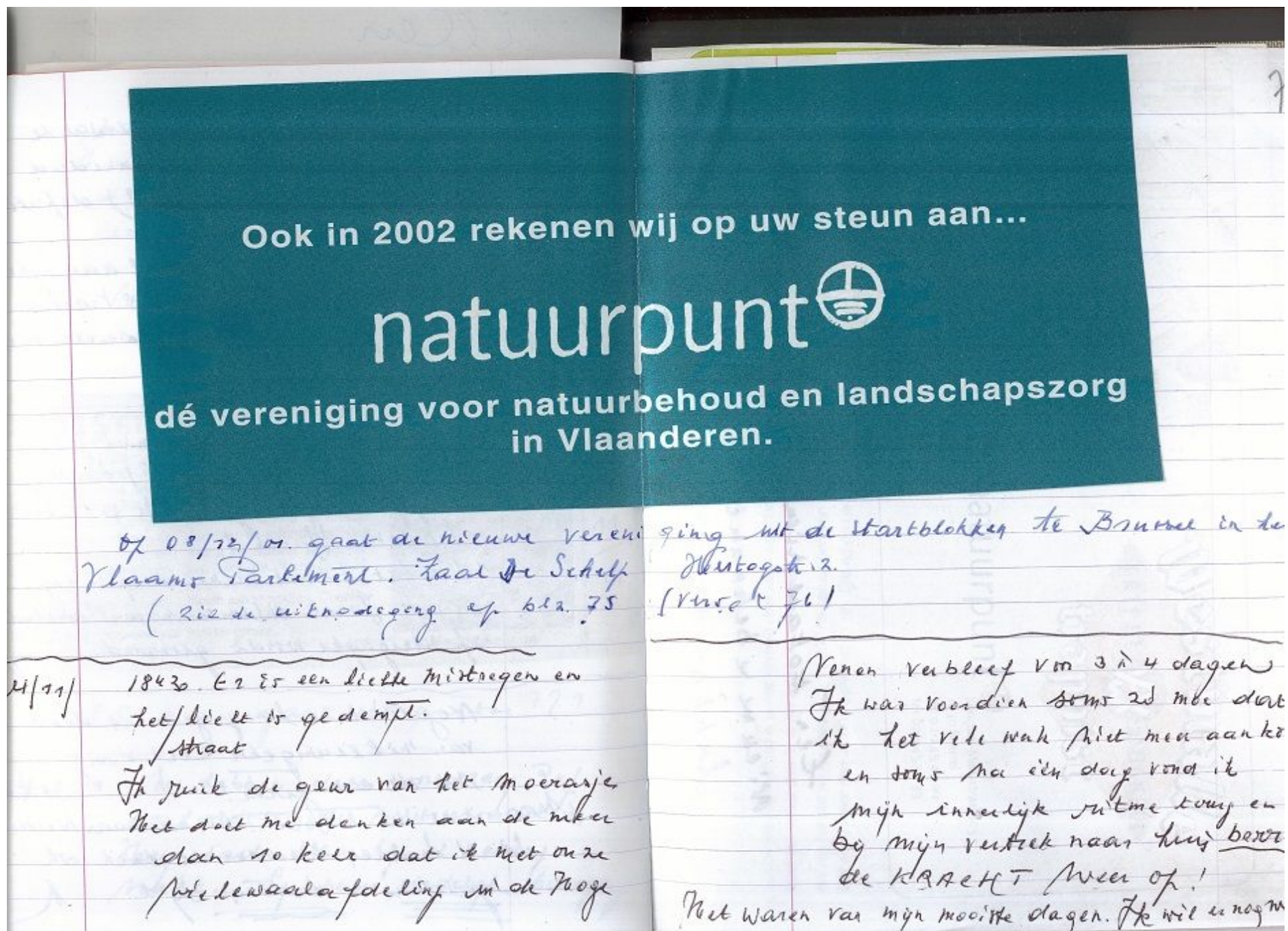
“ op 08/12/2001 gaat de vereniging uit de startblokken te Brussel in het Vlaams Parlement.
Zaal ‘De Schelp’ Hertogstr.2. (zie de uitnodiging op blz 75 (verso 76) ”

“18u30. Ik ruik de geur van het moerasje. Het doet me denken aan de meer dan 10 keer dat ik met onze wielewaalafdeling in de Hoge Venen verbleef voor 3 à 4 dagen . Ik was voordien soms zó moe dat ik het vele werk niet meer aankon, en soms na één dag vond ik mijn innerlijk ritme terug en bij mijn vertrek naar huis borrelde de KRACHT weer in me op !
het waren van mijn mooiste dagen. Ik wil er nog weer ! ”

M

(foto uit familiearchief : jaren zestig / Marcel's blokhut in het moerasje te Kruishoutem)

03/12/2001 pag 81b

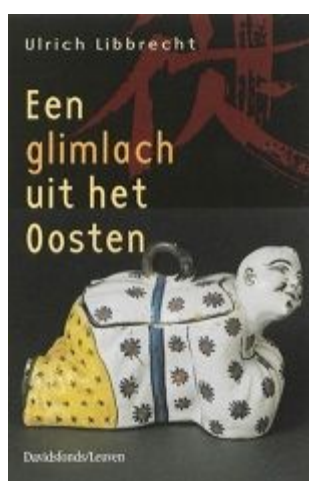
"n Mistige, druilige avond. Ik rijd even langs het moerasje, om de "veenlucht" op te snuiven.

Ik "ga" terug naar de Hoge Venen waar ik het liefst was..."

M

04/12/2001 pag 82

"Gisteren alweer een van de grote hoogdagen. [Ulrich](#) ontvangt van de provincie oost-vlaanderen de prijs van het best vulgariserende werk, met zijn [boek](#) "Een glimlach uit het Oosten" (D.F.).

Ik ben uitgenodigd samen met veel wiewaalfrienden en Davidsfondsleden (me ook veelal bekend).

Het "feest" begint te 20u en eindigt te 01u.

Spreekbeurten doorweven met [Kadril](#) (waaronder drie zonen Libbrecht; Peter, Erwin en Harlind). Ze begonnen ooit op wiewaalfjongerenkampen in de Argonne (Frkrk) en bouwden zó stilaan aan een eigen genre 'de Belgische Folkrock'.

Bart De Cock is er ook nog bij, óók nóg een wiewaalfjongere van toen.

Ik heb uitermate genoten van deze avond. Zoveel oude, goede vrienden terugzien doet leven: voor mij maar ook voor hen "

05/12/2001 pag 82 b

“ Het is nu nogal gure N.W.wind met “*fijne*” regen...Gezonder dan anders.

Gezondere lucht. Fris, maar sterkend !!

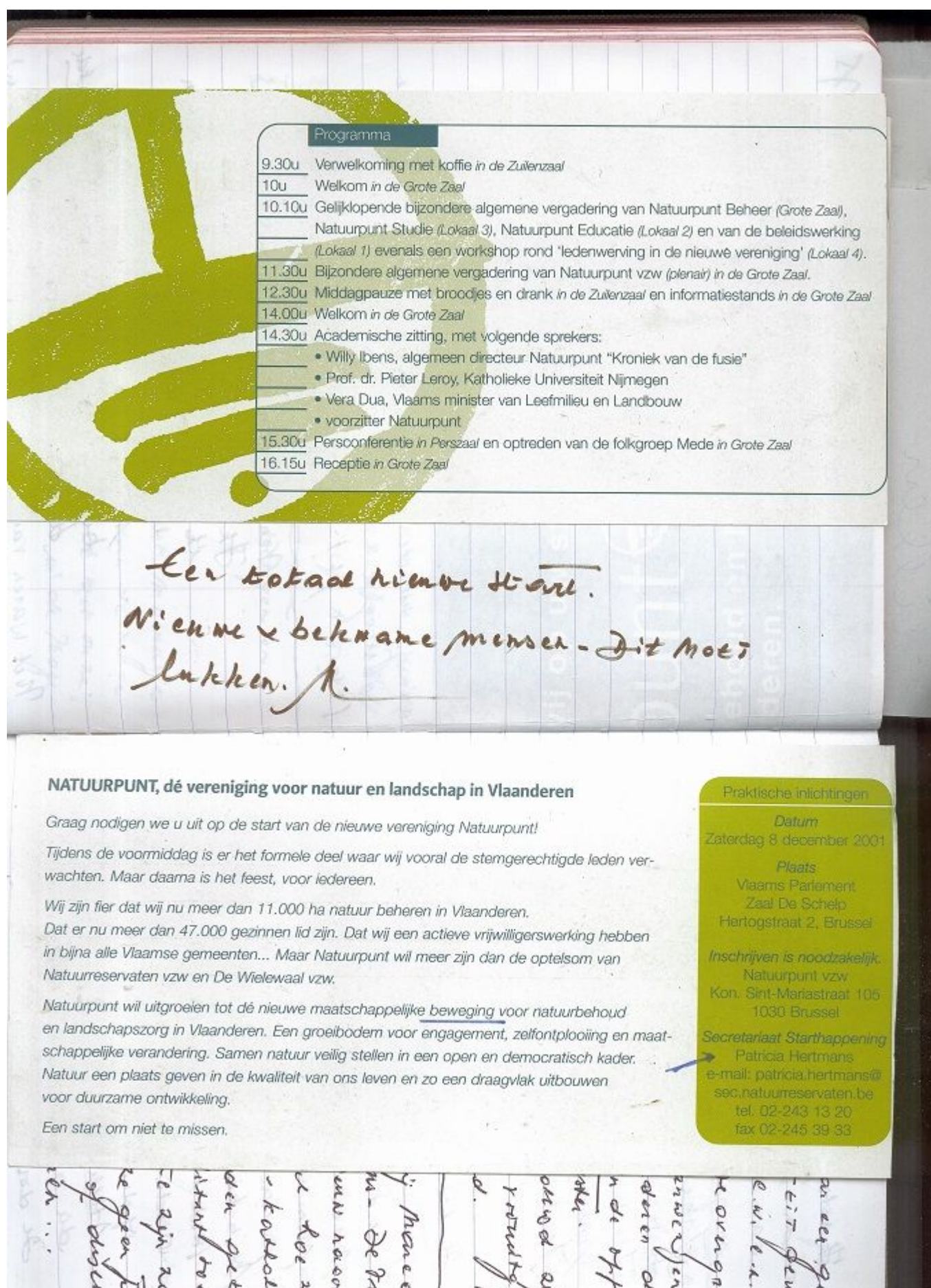
Daar zou ik nu door willen fietsen.....maar...men verklaart me als ‘n zotteken ! ”

M

10/12/2001 pag 84 (ps -ruf- : verkeerde datum vermeld door Marcel; moet heel waarschijnlijk 09/12/2001 zijn)

“ Ik heb gisteren a.h.w. de gedaanteverandering meegemaakt van mijn oude Wielewaal naar de nieuwe krachtige BEWEGING NATUURPUNT. De sprekers gingen er prat op dat de nieuwe entiteit een beweging zou zijn.

Kijk en zie op blz 87 boven. Mijn oude stempel had ik al vanaf het begin zo getiteld !!!! ”

09/12/2001 pag 84b en 85

" zie blz 75/76

samen met Jacques, Karel, André De Kimpe, Norbert, Solange De Groote, Guido Tack, Jo Cosyn e.a. en vele oude vrienden & vriendinnen uit onze Wielewaal, heb ik gisteren de feestelijke start meegeleefd van de nieuwe vereniging NATUURPUNT !

Ontroerend soms voor mij.

Goede organisatie .

Vlotte besprekingen,

'n Armand Schreurs (met twee poppen),

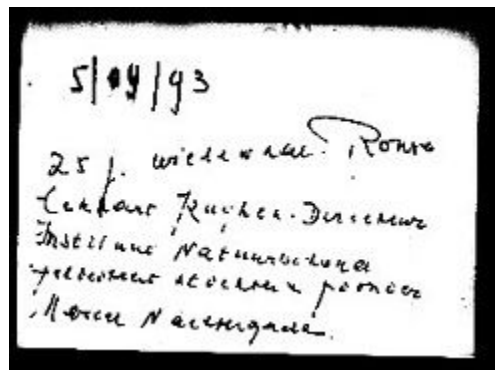
mooie pianoconcert met Frans Vermeulen, paddestoelenspecialist,

folkmuziek,
verzorgd eetmaal,
en vele, vele oud-bekenden !!! waaronder....
*Walter Roggeman (nieuwe voorzitter),

*[Luc Meul](#) , oude voorzitter - De Wielewaal

*Wouter Mertens , laatste voorzitter van De Wielewaal,

*[Eckhart Kuycken](#), directeur Instituut Natuurbehoud

1993 : viering 25 jr 'De Wielewaal'
op de achterkant van de foto schreef Marcel ;
" 5/09/93
25 j. wielewaal - Ronse .
Eckhart Kuycken - Directeur
Instituut Natuurbehoud
feliciteert stichter en pionier
Marcel nachtergaele."

*Lybeer Leon , oud-collega BTW

en zovele anderen.

Maart 2002: de eerste algemene vergadering . "Ge je nog komen ?" vragen ze....
"Wellicht wel !" heb ik geantwoord ...Immers, velen weten wat ik gedaan heb voor De Wielewaal, Nationaal en voor de afdeling Schelde-Leie in het bijzonder.
Natuurpunt Vlaanderen : alle heil !"
M

09/11/2001 pag 85b

" het is erg moeilijk een begeestering zoals die van gisteren over te brengen. Je moet erbij geweest zijn. Daarom beveel ik het bijzonder aan aan alle bestuursleden en leden van NATUURPUNT Schelde-Leie."
M

09/12/2001 pag 85b

" 18u. Ik ben een groot vat GEWORDEN, waarin niet één mens kan vinden wat erin is opgeslagen na zóvele jaren van zoeken, bezoeken, luisteren, lezen, onderzoeken, kijken, horen, voelen, ruiken...
Het is dan ook moeilijk om het aan anderen te vertellen.

Dit boek en ook de vorige zijn een poging om het “geheim” door te geven aan mijn kinderen & kleinkinderen en achterkleinkinderen en misschien de vele vrienden. ”

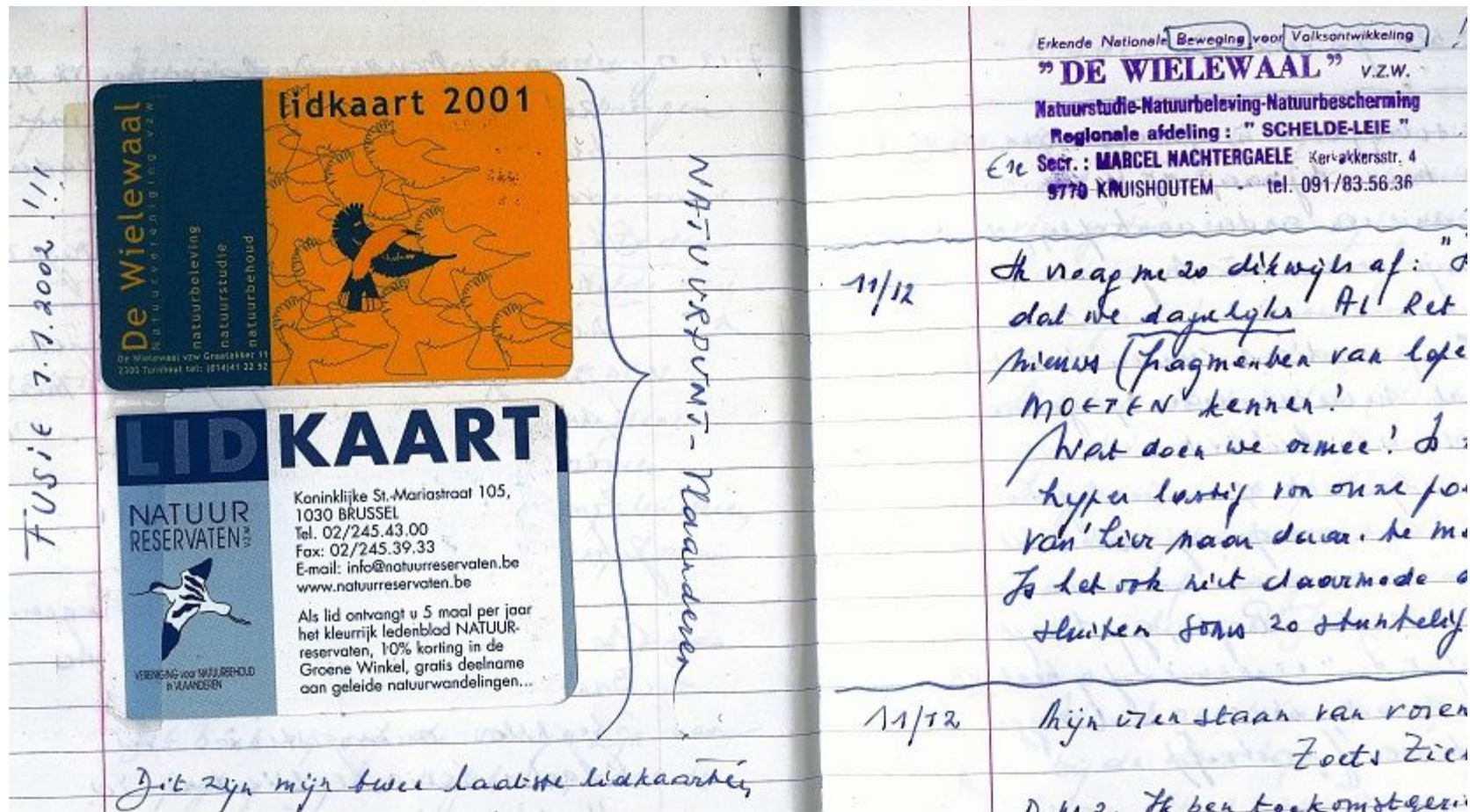
M

11/12/2001 pag 86b en 87

“ FUSIE 1.1.2002 !!! NATUURPUNT - VLAANDEREN

Dit zijn mijn twee laatste lidkaarten, van de twee unieke natuurverenigingen waarin ik lid ben geweest. ”

M

“ Ik schreef mijn lidgeld voor 2002 al over. ”

M

17/12/2001 pag 88

“ We horen weer de E17 alsof die bij de deur ligt....Maar ja, lawaai is nog altijd geen vervuiling !

De A9 door de Vlaamse Ardennen ware niet alleen een nieuwe bron van veel lawaai geweest maar ook de doodsteek van een heel mooi landschap ! ”

M

23/12/2001 pag 89b en 90

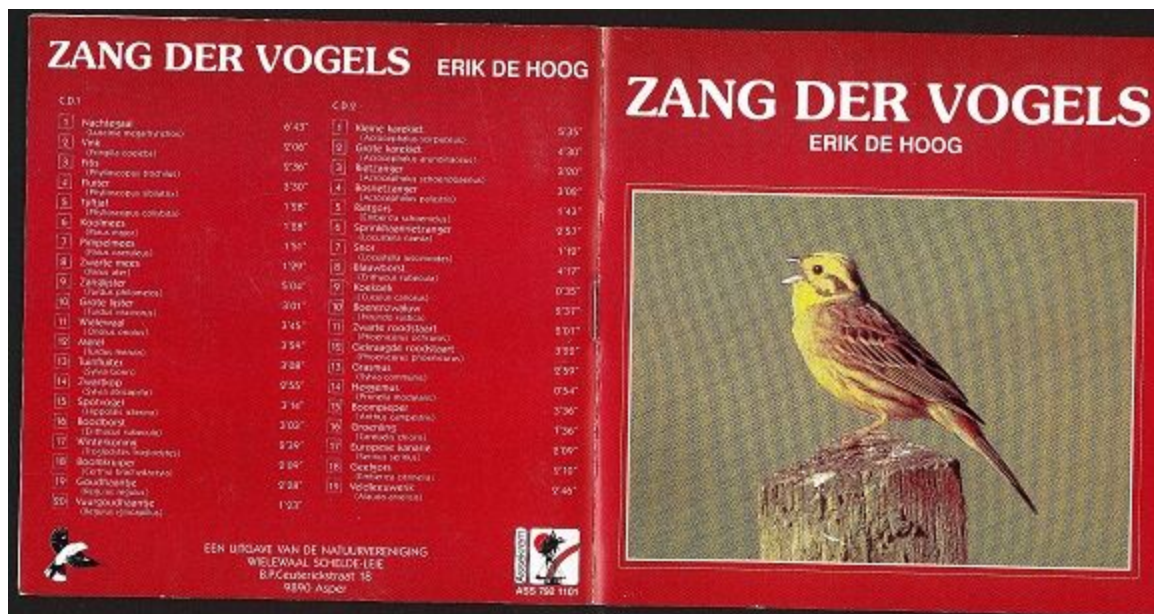
“Voor mij ligt het mij serieuze boek van mijn goede vriend [Erik De Hoog](#) (waarmede ik destijds de LP en de [CD Zang der Vogels](#) heb mede mogelijk gemaakt. Ik las al vandaag & gisteren tot blz 123, maar ik verteer het niet zo goed... Inzonderheid het “*ingebeelde gesprek met de Wijze*”, maar ik ken Erik al lang. Ik maak me niet druk over mezelf.

De wijze zegt immers; “ *Werk is de eerste plaats aan jezelf. Als je je diepste zelf hebt gerealiseerd ben je enkel nog bewustzijn, zuivere geest . Als jij met de illusie verder leeft dat je iets bent wat je helemaal niet bent , blijft de wereld bestaan. ”*

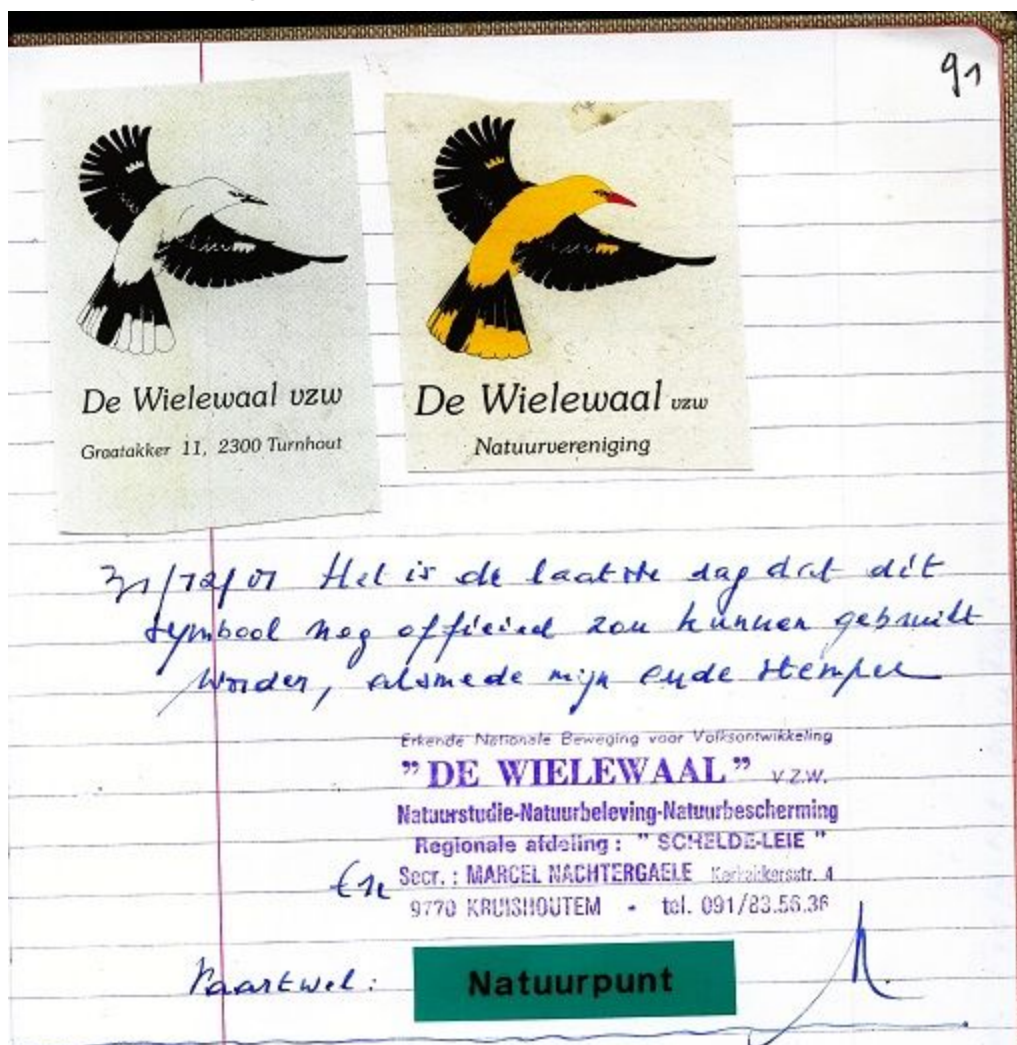
M

[ZANG DER VOGELS KANT A](#)

[ZANG DER VOGELS KANT B](#)

31/12/2001 pag 91

"Het is de laatste dag dat dit symbool nog officiëel zou kunnen gebruikt worden, alsmede mijn oude stempel"

" Vaartwel : **Natuurpunt** "

M

Natuurpunt gaat op de vleugels

Jawel, inderdaad, het is zover. Voor de buitenwereld gaat onze nieuwe vereniging Natuurpunt op de vleugels. Het resultaat van een twee jaar durend fusieproces tussen ex-Wielewaal en ex-Natuurreservaten! Dat we zover staan is te danken aan de anonieme inspanningen van onze talloze vrijwillige medewerkers in de afdelingen, de werkgroepen, de reservaten. Samen met de totstandkoming van Natuurpunt en haar plaatselijke geledingen, overtroffen onze vrijwilligers met hun reguliere inspanningen dit jaar, wat je redelijkerwijs kan vragen. Het hart van de fusie ligt dan ook bij hun werk. Voor deze bijzondere inspanningen en voor hun toekomstgerichte zin voor initiatief binnen Natuurpunt, wil ik hen oprecht en persoonlijk danken.

Laat daarom ook zelf aan deze mensen weten dat je hen steunt in hun werk: primo via uw allereerste lidgeld voor Natuurpunt; secundo door nog dit jaar een fiscaal aftrekbare gift te doen ten voordele van onze reservatenprojecten. We steunen immers dit jaar af op een recordaankoop aan reservaten. De totale door De Wielewaal in 2001 verworven reservaatoppervlakte zal ergens belanden tussen 150 en 200 ha. Centen zijn er dus meer dan ooit nodig! Uw gift kan voor een aantal projecten het verschil maken en de inspanningen van onze vrijwilligers terzake ondersteunen. Gewoonweg doen!

Deze ondersteuning moet uiteraard niet alleen komen van de basis. Voor het bestuur en het professionele kader van Natuurpunt is het eveneens een topprioriteit om de komende jaren dit vrijwilligerswerk in zijn volle rijkdom de maximale support te geven die het verdient. Nieuwe kansen en uitdagingen dienen zich op dit vlak aan!

Binnen de ruime groep vrijwilligers verdient Guy Luyts vandaag een bijzonder plaats. Bij de opsplitsing van het tijdschrift in "Wielewaal" en "Oriolus" in 1986 nam Guy vanuit de redactieraad met grote zorg de taak van hoofdredacteur op zich. Zestien jaar lang, onbezoldigd en met kwaliteitsdoelstellingen hoog in het vaandel bepaalde hij mee het beeld van De Wielewaal, Natuurvereniging vzw. We zeggen hem in dit laatste Wielewaalnummer heel graag op een bijzondere wijze: dankjewel! We hopen in de toekomst met Natuurpunt nog zeer regelmatig op zijn ervaring beroep te mogen doen.

Dit brengt me bij wat de toekomst ons te bieden heeft: niet alleen geven we je een nog betere spreiding van activiteiten en een verhoogde service aan, ook zullen afdelingen met een hogere densiteit (ruim 170 afdelingen!) nog dichter bij de leden staan en naar lokaal natuurbehoud de vinger nog beter aan de pols houden.

Alle leden zullen eerstdaags kunnen kennis maken met een totaal nieuw, verfrissend tijdschrift "Natuur.blad" dat mikt op een breed publiek en waarin verenigingswerking, natuurbehoud, natuurbeheer, landschapszorg, natuurbeleving, natuurstudie, beleidswerking, NME en duurzame ontwikkeling in een open, journalistieke stijl aan bod komen. Een blad op uw lijf geschreven! Merk ook op dat dit dé onderwerpen zijn die samenhangen met onze verbrede verenigingsmissie.

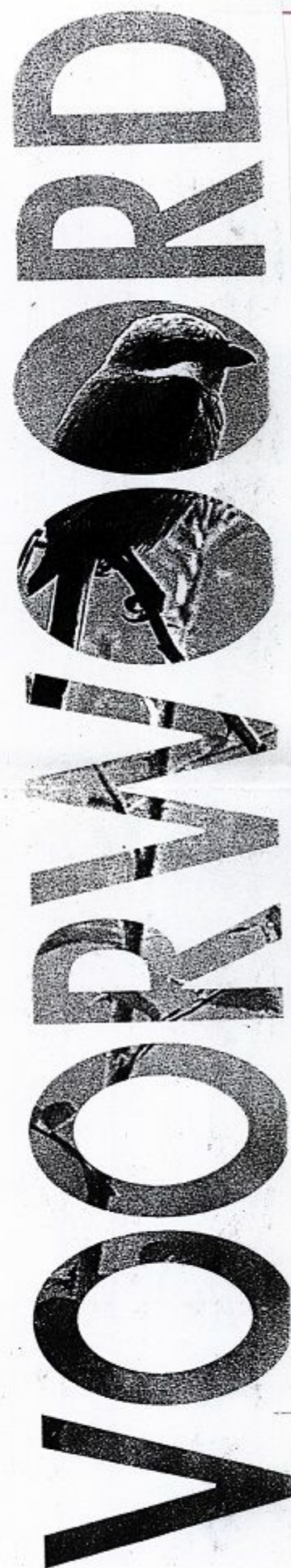
Een sterke aanrader is dat je, mits een klein bedrag bij te betalen, je bijkomend kan abonneren op een inhoudelijk sterk natuurhistorisch tijdschrift "Natuur.focus" (met Vlaamse gebiedsomschrijving) omtrent natuurstudie én natuurbeheer. Dit tijdschrift mikt op alle vrijwilligers en ook op een algemeen publiek met diepgaande interesse in natuur en wetenschappen. Eveneens zullen diegenen die zich interesseren voor vogels tegen een klein bijkomend bedrag zich kunnen abonneren op een vernieuwde Oriolus, het blad van de Natuurpunt Vogelwerkgroep. Wij hopen van jou een positieve respons te krijgen op het appél rond deze beide tijdschriften. Ze belichamen het werkingsfacet van Natuurpunt Studie. Geef dit vrijwilligerswerkingsfacet de welverdiende steun en gun jezelf ook de nodige informatie.

De start van Natuurpunt is zeker geen einde van een proces, maar wel een momentopname in een integratieproces en een bekroning van twee jaar intensief werk. Het is eigenlijk de symbolische start van een vereniging die de intentie heeft nauw aan te sluiten bij de maatschappelijke veranderingen. Soms de stroming volgend, soms er dwars tegen in. Deze fusie is niet iets waar, eens afgerond, we ons zelfgenoegzaam in moeten wentelen. In dat geval schat ik de waarde van de fusie niet echt hoog in. Dan zouden we maar weinig geleerd hebben. Waren we niet iets te statisch aan het worden? Goed, het werk zal misschien iets beter gespreid worden en interne structuren zullen hun tijd mee gaan. Toch zal ik deze fusie maar geslaagd beschouwen als ze later aangeduid wordt als de start van een beweging die steeds verder gaat, een niet-eindigend proces van interactie tussen het vrijwilligerswerk, onze structuren, de natuur en een steeds veranderende maatschappij. Niets staat nog stil en het woord "beweging" is te vol om er iets statisch van te maken. Ik geloof sterk in deze beweging. Word vandaag nog lid van Natuurpunt, word lid van een vereniging in beweging, word lid van de natuur.

*Bij de reis Spanje 1986 was
Wouter mee als tiener....*

Wouter Mertens,
Voorzitter De Wielewaal,
Natuurvereniging vzw

*Hij heeft na Luc Meul onze Wielewaal naar de fusie
toe geleid. Proficiat Wouter!*

191

92

" Bij de reis Spanje 1986 was Wouter mee als tiener....

Hij heeft na Luc Meul onze wielewaal naar de fusie toe geleid. Proficiat Wouter ! "

06/01/2002 pag 93

" Vorige nacht heb ik mijn oude vriend Gustje Schamelhout zo levendig in mijn droom ontmoet ! "

M

13/01/2002 pag 95

“Ik leerde Gustje kennen bij een uitstap met Wielewaal-Kortrijk naar de Gavermeersen te Deerlijk najaar 1963. Bij de aanleg van de E3 zou daar een grote vijver komen na zandwinning... Gustje heeft met enkele vrienden van [“De Gavers”](#) zijn levenswerk gemaakt . “De” “Gavers” sluiten ze zich aan bij [“NATUURPUNT”](#) .

19/01/2002 pag 96

“ 9u. Ik heb vorige nacht in mijn droom Siel Vanderdonckt gezien toen ze nog een tiener was. ”

[Siel Vanderdonckt](#) op de viering van 40 jaar Wielewaal 12 10 2008 te Kruishoutem in De Mastbloem

Uit het Gedachtenboek.Spreuken en Gezegden.Gedichten.

Geheugensteuntjes. [NA -DENKERS](#) enz.enz.

VAN : 21.01.2002

TOT : 27.07.2002

22/01/2002 pag 1b

“ Nog zeer vele dagen kan ik bij het lezen van wetenschappelijke , beschermende e.a. artikels meeleven met wat errond de natuur nog gebeurt inzonder in onze regio, ern ik mag blij zijn: de “oogst” is groot ! ”

M

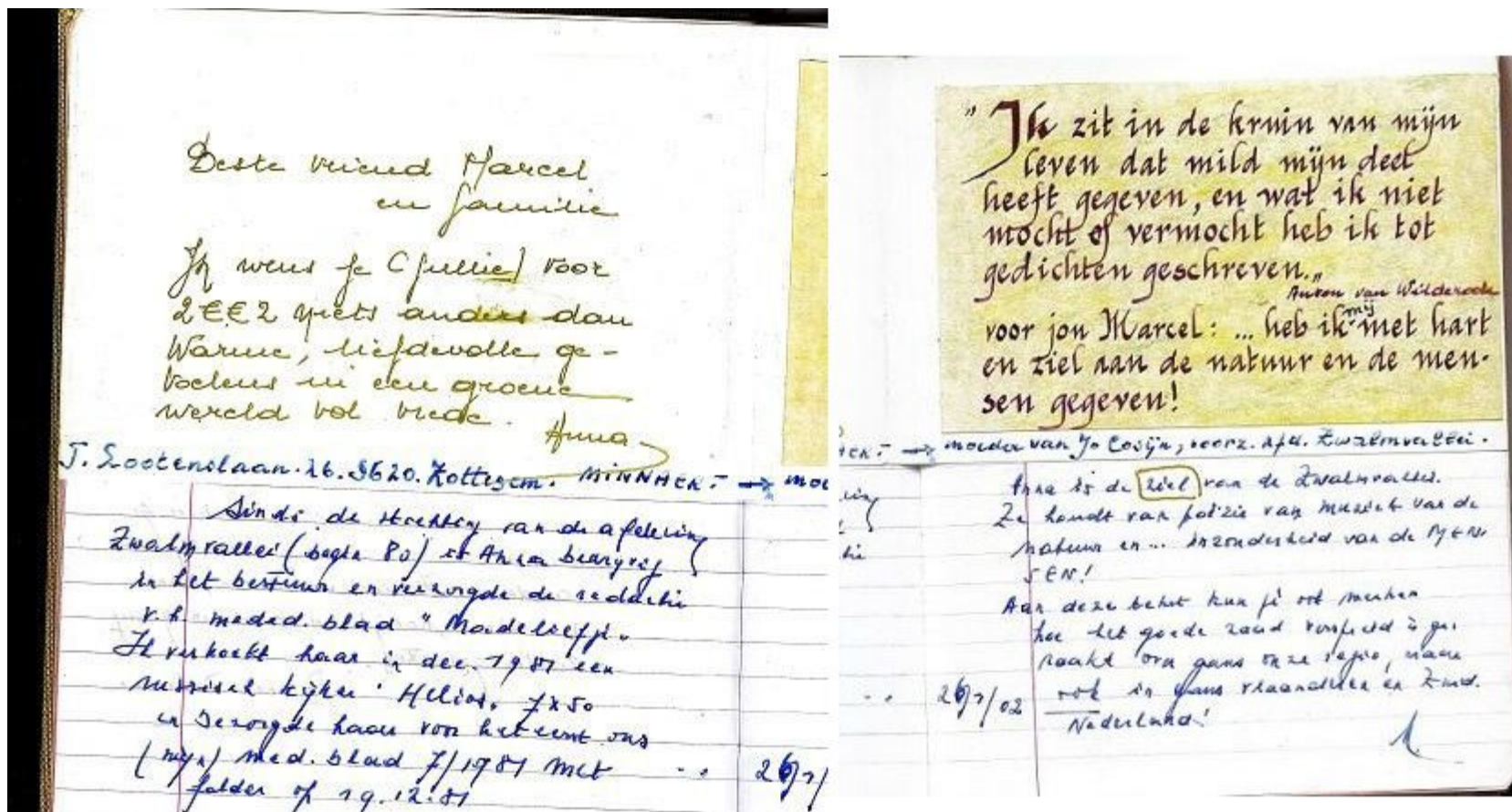
“ Vandaag nog schrijf ik een lange brief aan geograaf [Marie-Christine Gottigny](#), echtgenote Van Maercke Dirk (zoon van Dion Van Maercke - die Urbain solfège leerde) om haar te danken, voor het artikel over de Schelde in ‘t mededelingsblad 1/02 Natuurpunt Schelde-Leie.

[Marie-Christine Gottigny](#)

en een lange brief aan Ulrich om hem te feliciteren met zijn “sterke” brief vooraan zelfde mededelingsblad ! ”

M

"Sinds de stichting van de [afdeling Zwalpmvallei](#) (begin 80) is Anna bedrijvig in het bestuur en verzorgde de redactie van het mededelingsblad "Madeliefje". Ik verkocht haar in december 1981 een russische kijker "Helios 7x50" en bezorgde haar voor het eerst ons (mijn) medelingsblad 7/1981 met folder op 19.12.81. Anna is de **ziel** van de Zwalpmvallei Ze houdt van poëzie, van muziek, van de natuur en...inzonderheid van de MENSEN!"

Aan deze tekst kan je ook merken hoe het goede zaad verspreid is geraakt over gans onze regio, maar ook in gans Vlaanderen en Zuid-Nederland!"

M

27/01/2002 pag 5 en 54b

"Ik ben gisteren gaan luisteren naar Guido Tack over zijn [bos 't Ename](#); geschiedenis, hoe nu, en de toekomst... Boeiend maar toch ontroerend voor mij; dankzij onze afdeling en nadien het nationaal project is dit een van de mooiste reservaten van Vlaanderen.

Guido Tack, DE konservator werkt met hart en ziel aan de uitvoering met zijn ploeg van +/- 150 medewerkers.

Proficiat, Guido.

Guido is een van onze jongens die zich ten volle inzetten voor de NATUUR. Ik volg en steun Guido vanaf zijn tienerjaren."

M

Guido Tack op de viering 40 jaar Wielewaal te Kruishoutem op 12 10 2008

27/01/2002 pag 5b

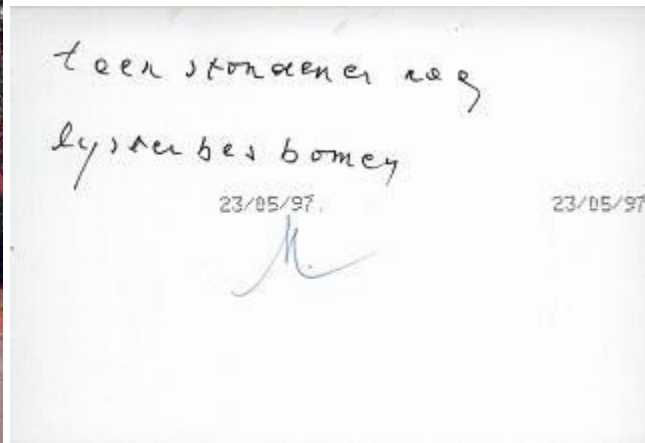
“Natuurbeleving 1/2002.

Lijsterbessenverdriet.

Na de laatste werken aan onze nieuwe kale straat schreef ik in mijn gedachtenboek : “voor velen is de Kerkakkersstraat nu heel mooi, maar ik zal de boompjes met lijsterbessen missen. Hier zal ik dus nooit nog de pestvogel kunnen bewonderen....”

M.N.

Uit het fotoarchief van Marcel:

“ toen stonden er nog lijsterbesbomen 23/05/97 M ”

27/01/2002 pag 6

“ Het is zeer vochtig en warm +/- 13° . De padden beginnen heel vroeg aan hun trek.

De GROTE LIJSTER zingt (ook) al !

En de mezen roepen alom.

Enkele dagen geleden ook de eerste groenlingen [gehoord](#) ! De lente komt !!! ”

[internetfoto groenling](#)

27/01/2002 pag 6b

“Karel vertelt me vanmiddag dat hij SAMEN met Arseen en Yvette een wondere waarneming deden ; een mannelijke sperwer kwam vlak voor hen post vatten op een kale boom in de tuin van Arseen. Ik kan meegenieten van deze waarneming door het feit dat Karel dat zó enthousiast vertelt....”

M

internetfoto SPERWER

29/01/2002 pag 8

“ Vandaag ontvang ik de [KWIA](#)-mededelingsbrief jan-febr 2002, waarbij gervraagd wordt protestbrief te schrijven aan Sn Fernando Enrique Cardoso Presidenty van Brazilië.

“[Dammen](#) bedreigen (opnieuw!) het [amazonegebied](#)!”

Opnieuw schrijf ik een brief , alhoewel ik besef dat bvb. in Kruishoutem alleen ben en ik moet ook tot mijn spijt vaststellen dat er in eigen familie weinig respons “te horen” is i.v.m. dergelijke toch grote [problemen](#).

soms voel ik me zó alleen !...

Maar ik blijf het doen zolang als ik kan ... ”

28/01/2002 pag 8b

“ Vandaag schrijf ik een brief in VET SCHRIFT aan : Pol en Philomène Poppe, Pannenhuisstraat 7, Halle (Kempen) om Pol te danken voor de grote steun die ik mocht ondervinden gedurende vele jaren voor de stichting (was aanwezig samen met Frans Segers) van onze wielewaalafdeling 7/2/1968 en ook daarna. Pol was ook de peter van onze wielewaalafdeling Schelde-Leie.

Ik was wel lid van 1942 af, maar had alleen kontakt met een paar groepen rond Gent en Kortrijk.

De reis naar [Texel](#) (Ned) in 1958 gaf de goede start, maar het duurde tot de periode dat we naar Xhoutem kwamen dat ik durfde te starten met een afdeling. Ik wilde lukken !!! En of !!! ”

30/01/2002 pag 9b

“ Gentiel & Julia Naessens. Deze namiddag rijd ik naar de Oudestraat 215 Zulte om een oud echtpaar te bezoeken (beiden ziek) waarmede ik tientallen natuuruitstappen heb meegemaakt en die een van de meest TROUWE zijn geweest van onze wielewaalafdeling !! ”

03/02/2002 pag 14

“ Mijn oude baas Maurits De Jonghe (Domeinen) ,Gent, noemde mij een rietstok

internetfoto

Lao-Tse, de wijze, zei; *“Het riet buigt voor de wind maar het breekt niet.”*

Natuurlijkebbers weten natuurlijk waarom het niet breekt.

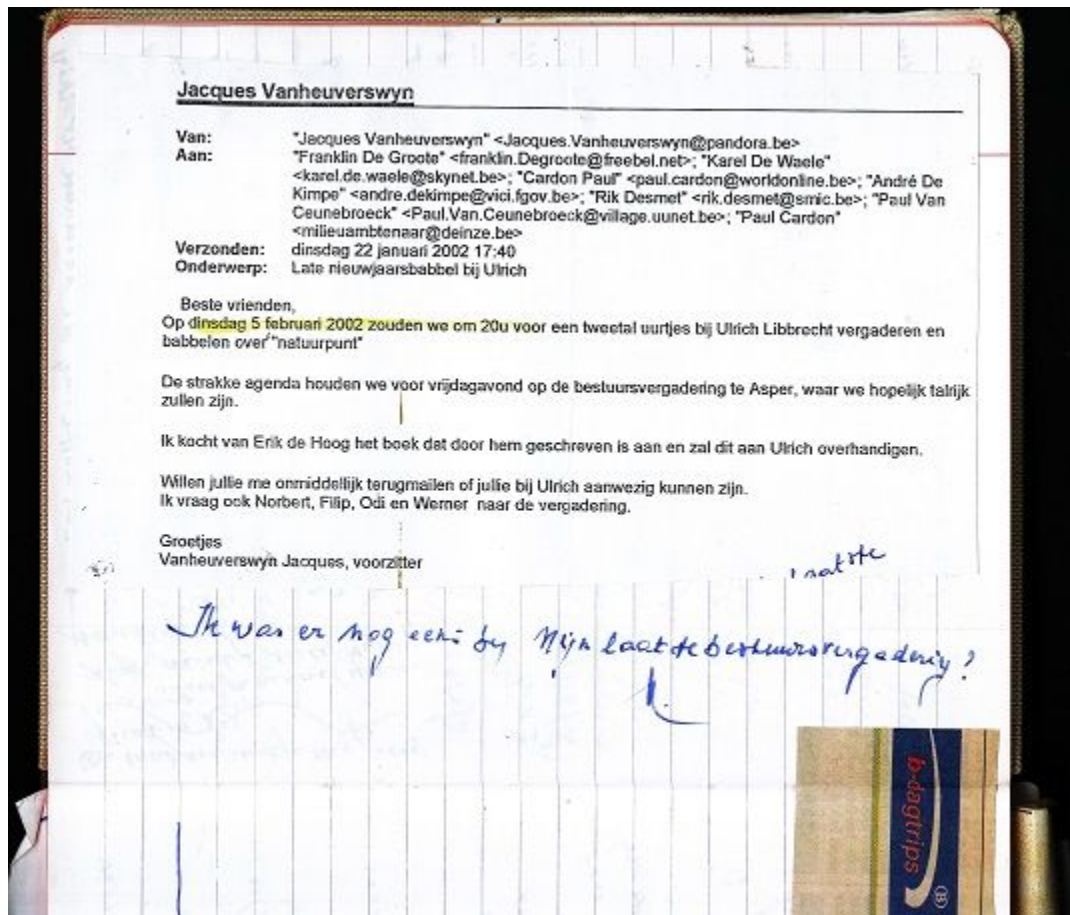
Het riet is taai maar vermijdt de felle aanslag van de wind door de bladeren rond de stengel te laten wentelen. ”

M

05/02/2002

“Ik was er nog eens bij. Mijn laatste bestuursvergadering ?”

M

17/02/2002 pag 23b

“Toch wat houten kop na bijwonen van jazzavond te Gavere, met Urbain, Roos, Toon, mama. Voor de dorst drie wittekes, én een hapje. Niet zoveel, maar het was wel laat (24h)”

17/02/2002 pag 24b

“Het is nogal koud : 5°. Toch zonnig ! We (mama en ik) gaan wandelen langs sportterreinen tot Lindeknokstraat, langs Dijkstraat terug. +/- 1h10’ .

‘n Flinke wandeling door een open landschap.

Maar meestal zien we geen “kat” , noch fietsers, noch wandelaars !!!

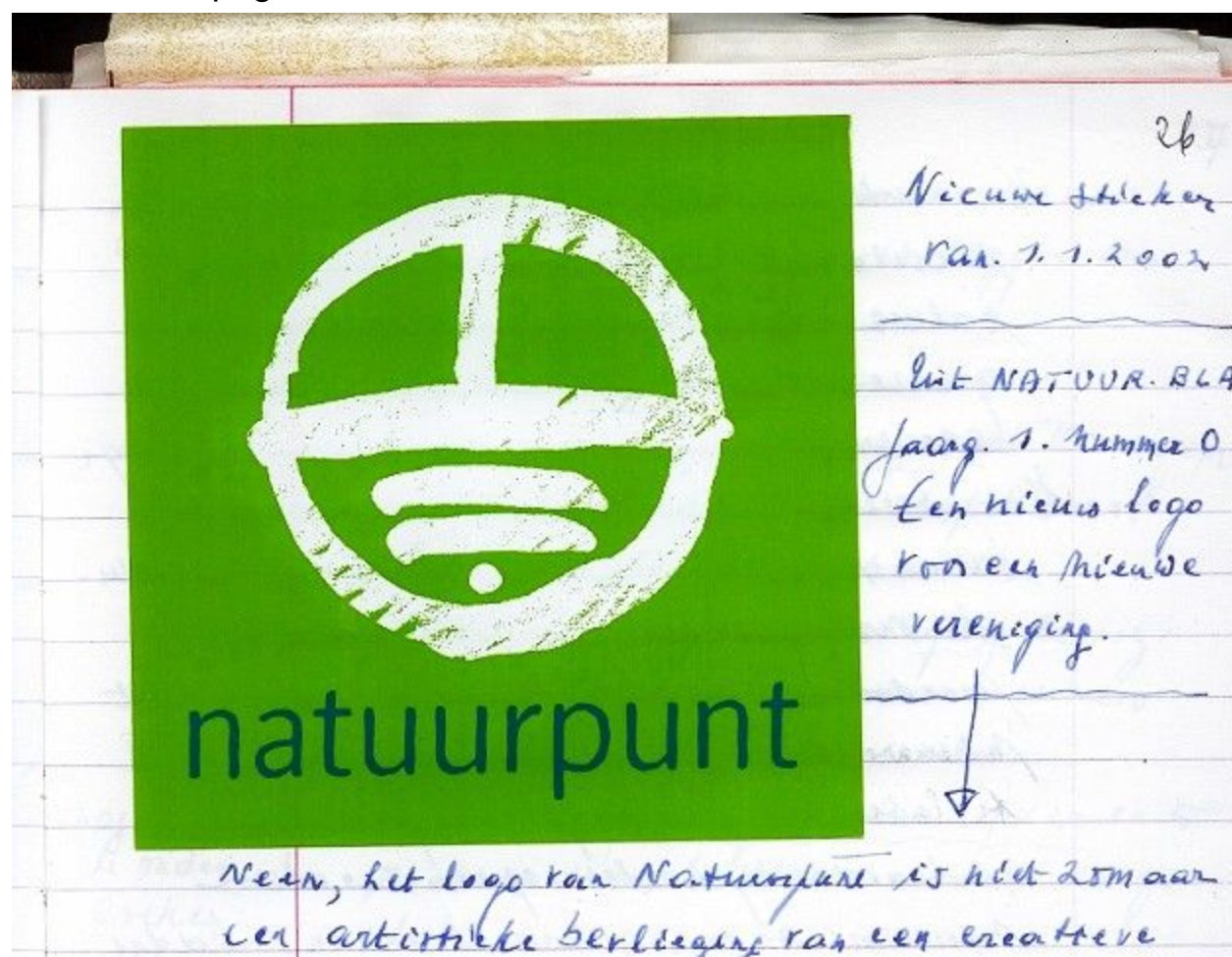
Alleen veel snel rijdende chauffeurs die het wandelen bestendig verstoren.

Er zijn de winterspelen & tennis [Henin - Williams op TV](#).

Toch gemakkelijk: liggend kijken & snoepen & drinken....”

M

“ Het is ook zo als ik per fiets de baan op rijd ; meestal alleen, behoudens wat Mapei's (zoals Dirk dit noemt) met volgekladde truien, broekjes, kousen en schoenen. Als gewone fietser ben je meestal alleen, zelfs in een dorpskom van Kruishoutem !!! En dan maar beweren dat fietsen “gezond” is !!! ”

“ Nieuwe sticker van 1.1.2002.

Uit NATUUR-BLAD; jaarg. 1 - nummer 0 : een nieuw logo voor een nieuwe vereniging.

Neen, het [logo van Natuurpunt](#) is niet zomaar een artistieke beleving van een creatieve reclamejongen. Achter de ogenschijnlijk nonchalant gekliederde cirkel doorkruist met enkele vlugge verflagen en punten , schuilt een heel verhaal. Voor dat verhaal vertrok het communicatiebureau Imagine uit Gent vanuit de ziel van Natuurpunt, vanuit de basiswaarden die ons verenigen en die we willen uitdragen. Daarbij schuift het bureau twee belangrijke aspecten naar voor.

Het eerste aspect is de verbondenheid met de wereld : we weten allemaal dat de natuur geen rekening houdt met staatsgrenzen en dat de milieuproblemen een wereldwijde aanpak en/of visie vergt.

Het tweede aspect slaat op de relatie tussen mens en natuur, op onze individuele verbondenheid & betrokkenheid met moeder aarde. Om beide aspecten in het nieuwe logo van Natuurpunt aan bod te laten komen heeft Imagine twee bestaande symbolen op een creatieve manier samengebracht : een middeleeuwse symbolische weergave van de toen gekende wereld en een vrij recent gecreëerd symbool dat “*verbinding*” met de aarde, of “*aarding*”, voorstelt. (dat laatste vindt u vaak terug op elektrische toestellen).

Het resultaat is een jong, abstract en gemakkelijk herkenbaar logo, dat qua symboliek toch aansluit bij de missie van Natuurpunt. Want de aarde, het water, de lucht en alle wezens die er op leven, die liggen ons toch na aan het hart...”

huismus

ringmus

(ps -ruf- ; zie in dit verband een artikel van Jenny De Laet op [internet](#)

“ [Mens en vogel](#) nr 4/2001. Ik lees ook nog dit tijdschrift.

‘De mussenpopulatie, zowel huismus als ringmus gaat schrikwekkend achteruit. Summers-Smith, dé mussenspecialist correleert de mussenachteruitgang in steden met het invoeren van de loodvrije benzine in 1989. Om in loodvrije benzine het octaangehalte op peil te houden werden lagere alcoholen en [M.T.B.E.](#) (methyl-tri-butylether) aan de benzine toegevoegd (tot 10%). Zo ook hydrocarbonaten , waaronder benzeen (tot 8 %). Zowel M.T.B.E. als benzeen kunnen via de uitlaat en lekken in benzinetanks in het milieu terecht komen. Recent werd door de Europese Commissie een verlaagd benzeengehalte in benzine tot 1 % opgelegd.

Deze benzinecomponenten kunnen de stadsmussen rechtstreeks en onrechtstreeks via insecten, die levensnoodzakelijk zijn voor de jongen , beïnvloeden.

Als een dergelijk mensgebonden vogeltje als de HUISMUS verdwijnt , is dit een duidelijk teken a.d.wand. Ons milieu verandert en dat kan zich, op termijn, ook wel eens tegen de MENS keren.

Mussenspecialist [Dennis Summers-Smith](#) vraagt zich af of de huismus geen equivalent is van de in koolmijnen gebruikte kanarie. Zegt de achteruitgang van de mus ons misschien in dezelfde zin, dat er iets fundamenteels misgaat in onze steden ? Iets dat de MENS op termijn negatief kan beïnvloeden !

*Jenny De Laet. Gedragsecoloog R.U.G.’
wonende te St Niklaas, Dennenstr.*

Schreef ik niet al vele tientallen jaren in ons mededelingsblad ? *‘vogels zijn als antennes & signalen van de natuur !!!’*

M

21/02/2002 pag 29

(ps ruf : vermoedelijk foutieve datum; moet waarschijnlijk 22 of 23 /2 zijn)

“ Soms, heel kort soms, denk ik liever nu de wereld te verlaten
als ik ervaar dat het met de NATUUR niet goed gaat.

Wat kan ik nog doen, nu ? ”

M

HALLO...

...MET MARCEL

3 kinderen gehad, die ze dan goed hadden kunnen voeden, naar school sturen en waardig kleden. De mannen daarentegen dachten hun mannelijkheid te moeten bewijzen door te pochen over een rijke kroost, liefst bij zoveel mogelijk vrouwen...

De toekomst kunnen we niet voorspellen. Maar toch doe ik een poging... Ik denk dat we aan de vooravond staan van enorme veranderingen. Tot nu toe moderniseerden we wel, maar bleven we nog hangen in 'oude' waarden, deze van de 'landbouwmens'. Het was een kleinschalige wereld met vele talen en dialecten, allerhande religies elk met hun geboden en verboden, culturele verschillen allerhande. Dit was de wereld van het dorp. De mens leefde/leeft er min of meer in harmonie met zijn omgeving. Het produceren van voedsel en het eerst onderwerpen en dan aanpassen van de huisdieren is voor de soort *Homo sapiens* dermate gunstig geweest dat hij er in geslaagd is de ganse wereld, zelfs in voor onze soort extreme klimaatomstandigheden te koloniseren. Soms werd hij quasi-vegetariër (India), soms extreem carnivoor (Eskimo); de kale mutanten van onze soort konden, dankzij de uitvinding van het maken van kleren, zich blijkbaar beter aanpassen aan veranderende weersomstandigheden dan de sterk behaarde zodat deze verdwenen; ook in de Sahara overleven er mensen dankzij hun dieren (op een quasi zuiver melk- en bloeddier). De zich steeds verder ontwikkelende technologie maar nog steeds ingebed in een wereld van 'oude' waarden van de landbouwmens ('Gaaf en vermenigvuldigt U' enz), wordt/werd onze soort (bijna) fataal.

En toch heb ik hoop. Niet alleen voor onze soort zelf, maar ook voor ons leefmilieu en onze natuur. De 'stads'mens is in aantocht: schone technologie wordt ontworpen, nieuwe energiebronnen worden aangeboord, culturele en religieuze verschillen, o zo boeiend maar o zo desastreus (denk aan de vele oorlogen!), vervagen. De enorme bevolkingsaan groei is aan het vertragen, nee, nog beter, in de rijkste landen zoals bij ons zal de bevolking binnenkort beginnen zakken... Vroeger bewoonde gebieden worden verlaten (Asturië, Centraal Massief,...) en worden weer 'wild'. De cultuurvolgers verdwijnen weer en de echt wilde soorten komen terug: de Vos, de marter, de eekhoorn, roofvogels,

De redding van de natuur en van onszelf zal van daar moeten komen, dus niet van minder maar juist van meer vooruitgang, niet van minder kennis en technologie maar juist van meer! En van een dalende bevolking!

Hallo, met Marcel

Norbert en Rik Desmet

Die aanspreking klonk ontelbare keren in het logistieke hoofdkwartier van Wielewaal Schelde-Leie. En op zijn eerste werk in Gent sprak zijn overste hem aan met Nachtegaalken schrijvelaarken... Ieder van ons heeft zijn steentje verlegd op weg naar meer respect voor de natuur maar de steen die Marcel Nachtergaele verlegd heeft is minstens merkwaardig te noemen en voor velen van ons te zwaar om in te schatten. Zijn inzet is hem niet altijd in dank afgenomen maar hij is er terecht trots op. We delen

Marcel in Argonne

foto: Trude Opsomer

met jullie twee uurtjes grasduinen in het boek der herinneringen, op de sofa bij Marcel thuis.

Eine, daar startte alles. "Ik kom als jonge Nachtegaal uit een nest waar eerbied voor het leven was en waar er duurzaam omgegaan werd met de dingen. Mijn moeder leerde me aan de hand van oude prentboekjes de vogels kennen en verzorgde gekwetste en zieke vogels. Ze was een zoekster en schreef toen al artikels

over vleermuizen voor Le Soir." Vogels en schrijven, met de paplepel ingegeven?

Later vestigt Marcel zich samen met Adèla in de Kerkakker te Kruishoutem. Ze komen in vijandelijk gebied wat natuur betreft: vogelvangers alom, voor de kooi en voor consumptie, Bunzingen gevild in het schuurtje voor de verkoop van de pels. Alles wat eens teveel "wiet" zegt wordt weggeschoten, van Fitis tot Huiszwaluw: ze zouden immers de zang van de talrijke wedstrijdinken nadelig beïnvloeden... Het wordt een passief verzet met slechts enkele gelijkgezinden. De deken is voorzitter van de 'Witte spreeuwen' en de deken heeft macht. Maar Marcel en Adèla zijn sterk sociaal ingesteld en talrijk zijn de verenigingen en de mensen waarvoor ze zich inzetten. Tegengewicht tegen zoveel onbegrip om zijn inzet voor de natuur. Er wordt echter ook muziek gespeeld op de accordeon en Marcel durft al eens een landschapje in verf te vatten. Marcel, een octopus in Kruishoutem...

Lente 1958. Marcel gaat mee naar Texel ter gelegenheid van 25 jarig bestaan van de Wielewaal. Een mijlpaal? Samen met gelijkgestemden vogels kijken, luisteren hoe het er in de andere afdelingen aan toegaat en een gangmaker ontmoeten voor de eigen afdeling: Pol Poppe uit Antwerpen wordt de peetvader van de afdeling. De belofte om een afdeling te stichten zal hij hem blijven herinneren. En op 7 februari 1968, tien jaar later dus, is het zover. In Kruishoutem komt de nieuwe afdeling tot

John Rigaux als bestuursleden. De lange weg kan beginnen.

Hoe vaak "Hallo, met Marcel"... en hoe ontelbaar zijn de brieven (toen met carbonnetje en dubbel) die daar het huis verlieten. Er werd veel minder vergaderd dan nu, maar op een heel efficiënte manier gewerkt: we kennen Marcel als de man met het notaboek, die niets ontgaat. Een voorbeeldje? Een van de weinige keren dat Marcel zijn notaboek vergat: Beerlegem met Urbain Marchand, 106 deelnemers! Thuisgekomen zette hij zich aan het noteren en schreef er 105 op, eentje gemist... Sterk in mensenkennis, en zoals hij zelf zegt geoefend door het werk (ambtenaar bij de registratie). Hij komt daar van soorten tegen, waaronder notarissen

Vic Wouters

foto: Marcel Nachtergaele

Dr. Sileghem

foto: Marcel Nachtergaele

leven met Dr. Sileghem als voorzitter, Vic Wouters als ondervoorzitter, Marcel als secretaris, Roger De Cuyper als penningmeester en Werner Latte en

en de eerste verkavelaars. Dit wordt strategisch ingepast om een paar grote bedreigingen voor de natuur te keren (o.a. de afschaffing van de jacht langs de openbare waterlopen). Op de vraag of de Wielewaal zijn carrière heeft beïnvloed, volgt na enig nadenken: wellicht was ik hoger opgeklommen op de ladder, maar waar staat ge dan op het einde van de loopbaan? Nu is mijn horizon zo ruim met dank aan mijn Wielewaalbestaan!!!

De afdeling groeit en wordt sterk, geducht stilaan tot spijt van wie 't benijdt... "Ge gaat toch op het Wielewaalcongres in Oudenaarde (1974) geen pamfletten tegen de A9 verdelen en laten tekenen toch" zei de toenmalige top-streekpolitieker Jan Verroken. Het antwoord kennen jullie wel... Maar vooral wordt het een afdeling met een bonte maar hechte mengeling van leeftijden en standen, allen samen op tocht door de natuur. Marcel was nooit veraf: werkgroepleden, excursieleiders en nestkastenmakers werden gerecruteerd, en ook al eens een voorzitter, nietwaar Ulrich? Hier en daar

werden verdere natuurgebieden verkend, maar vooral het eigen afdelingsgebied stond centraal dank zij een minutieus opgestelde excursiekalender in het mededelingsblad. Dit laatste is ook al een lang verhaal, soms letterlijk tot ver na middernacht, ingetikt op weerbarstige stencils. Die werden dan weer met eindeloos geratel door Arseen en Yvette

Arseen en Yvette, nog steeds onmisbaar

moet de mens zich gedragen als een prisma om zuiver te genieten" en hij voegt er aan toe: "moet de mens zich niet altijd gedragen als een prisma voor al wat schoon is"? Dit kan ook een andere definitie zijn voor natuurbeleving. En ook: "muziek (en natuurbeleving) is emotie en utopie".

Gevraagd naar zijn meest bijgebleven indrukken

foto's: Norbert Desmet

tot leven gebracht. Beiden staan ze als voorbeeld, ook voor veel andere medewerkers, met zorg door Marcel in de boot gehouden...

Hoe hield men een afdeling financieel overeind kan men zich dezer dagen afvragen. De subsidies zijn pas later gekomen met de erkenning als culturele vereniging en vele avonden statutenwerk. Er waren altijd een paar mecenasen, die dit (zeer gewaardeerde en broodnodige) luik als hun bijdrage zagen om de natuur te helpen. Er was de boekenverkoop met een eindomzet van 1,5 miljoen frank, aangevuld met een half miljoen van laarzen, nestkasten en andere verkoop en daarop kreeg de afdeling 10%. Er was de verkoop van de LP van Eric de Hoog met vogelzang, maar toen zaten we reeds bij de aankoop van reservaten. De inzet en bemiddeling van Marcel loopt als een rode draad ook door dit luik.

Muziek is belangrijk voor Marcel. Van zijn accordeonvaardigheid wisten we al. Maar als je hem, nu al een paar jaar terug, plots op 'Jazz in 't park' in Gent ziet zitten dan frons je wel even de wenkbrauwen. Zijn favoriet gezegde is dat je van muziek kan genieten alleen, maar dat samen luisteren intenser is, anders, met meer overdracht. Waarbij het woord muziek vlot kan vervangen worden door natuur beleven, en over die parallel wil hij wel even doorgaan. Hij noteert ook nogal wat uitspraken zoals van de Estse componist Arvo Pärt: "Bij mijn muziek

uit de natuur ontwijkt hij wat het antwoord. Wegens zijn minder goed zien moet hij veel loslaten en ook zijn vertrouwde fiets blijft op stal. Maar Marcel blijft een zeer goede vogelkenner en ook nu nog ontsnapt geen Staartmees of Goudhaantje aan zijn gelukkig goed gebleven gehoor. Hij schrijft: "ik weet nog goed waar ik mijn eerste Kleine vliegenvanger heb gezien (Texel), mijn eerste zingende Blauwborst (Oude Schelde te Nederename) en mijn eerste zonnedauw en waar ik de geur van Gagel opsnoof"...

2008, 40 jaar na de oprichting. Marcel schrijft nog op zijn 87ste. Hij doet dat, bijna blind, in grote letters. Marcel werft nog leden, al drie dit jaar, eigenlijk vanuit zijn zetel want samen met Adèla verlaten ze nog zelden het huis. Toon, één van zijn zonen, heeft een Ooievaar en een Zwartkop gezien; Dirk brengt hem niet alleen naar de dokter maar ook naar de Vlaamse Ardennendag; Katelijne bracht verslag uit van 50 jaar JNM met foto's van hem vertrouwde jeugdactiviteiten in zijn afdeling; Urbain helpt bij het verzamelen van adressen van Wielewalers. In huis slingeren foto's van André en Cecile (nu Siel) met het oog op de viering van 12 oktober. Marcel kijkt terug op zoveel jaren natuurbeleving en hij glimlacht bij de woorden: "Geert Verbouwhede zei op een van de laatste Vlaamse Ardennendagen tegen een van zijn kinderen: deze grijze meneer leerde ons naar vogels luisteren". Er blinkt een traan in zijn ooghoek. Een mooie afsluiter om dit hoofdkwartier te verlaten.

BESTE

NATUURVRIENDEN

Beste natuurvrienden,

■ Ulrich Libbrecht (ook namens Marcel)

Leven doet men voorwaarts, filosoferen achterwaarts. Je kan maar een balans opmaken als het allemaal achter je rug ligt. Maar dan ben je ook in de greep van de nostalgie. Veertig jaar is niet niets (en 80 is daar het dubbel van). Maar als we nu terugdenken aan de tijd toen onze wielewaalafdeling nog in haar kinderschoenen stond – en wij nog vol jeugdig enthousiasme zaten – hebben we toch het gevoel dat we toen nog dicht bij het nulpunt stonden. De mentaliteit van onze samenleving was eerder anti-natuur, of toch hoogst onverschillig tegenover al wat groen was. Want in onze kindertijd was groen dikwijls synoniem met armoede. Wanneer men nu terugverlangt naar die goede oude tijd – die meer oud was dan goed – dan geeft men tenslotte toe aan een romantisch beeld van het verleden. De vraag is dus niet of we onze landschappen gaaf hebben bewaard, want dan moeten we terugkeren naar het ossengespan, maar wel of de natuur haar plaats heeft veroverd binnen onze moderne maatschappij. Aanvankelijk was dit stellig niet het geval: de natuur was datgene waarmee we voorlopig niets nuttigs wisten aan te vangen. Eigenlijk zouden we moeten vergiffenis vragen voor het feit dat wij in vijftig jaar tijd de natuur hebben opgeslokt... maar wij doen het niet, omdat wij goed beseffen dat de mensen nu een veel beter leven hebben. Maar de fameuze vooruitgang bestaat niet alleen in economische vooruitgang – dat vertel ik nu al veertig jaar – maar de meeste leren alleen maar bij scha en schande. Nu we vaststellen dat ons op egoïsme gebaseerd kapitalisme aan het ineensinken is, is het tijd geworden de vraag naar de levenswaarden op de voorgrond te plaatsen. Geld is ongetwijfeld een waarde – want maakt rijkdom niet gelukkig, armoede nog veel minder -, maar als het de enige waarde is, dan storten vandaag veel werelden ineen. De draagbalk van mijn wereldvisie is altijd de spiritualiteit geweest en dat betekent voor mij op de eerste plaats het contact met het Mysterie van het bestaan. Economie en ecologie lijken erg

op mekaar, maar in feite staan ze vaak ver van elkaar af. Ecologie heeft het over de logos van de aarde, over dat onpeilbaar wonder dat we overal in de kosmos aantreffen. Wij denken nogal licht dat we weldra alles zullen kunnen verklaren, maar ik weet voldoende van de moderne wetenschap af om daaraan sterk te twijfelen. Economie heeft te maken met de nomos van de wereld: nomos betekent de wetten die de mens zelf heeft uitgedacht, zoals bijvoorbeeld verkeersreglementen of spelling. Dat zijn dus wetten die men desnoods kan veranderen. Maar aan de logos kan niemand raken. Die kunnen we alleen bewonderen en met schroom benaderen. En dat is nu uitgerekend de oneindige kosmos waarin we ons bevinden. Dicht bij ons is dat de natuur.

foto: Jacques Dejans

De opwarming van de aarde bewijst dat, wanneer ecologie en economie botsen, men voorrang moet geven aan de ecologie: lucht hebben we nodig om te leven, maar lucht kunnen we niet maken. Dat is nu precies wat de Chinezen goed hebben gevoeld toen ze de natuur Tzu-jen noemden, letterlijk 'het vanzelf zo', datgene wat niemand gemaakt heeft en niemand kan vervangen door een zelf geconstrueerde wereld.

Dit heeft altijd mijn relatie tot de natuur bepaald. En als ik mij nu, aan het einde van mijn bestaan afvraag wat de natuur voor mij betekend heeft, dan is dat niet alleen kennis, niet alleen vreugde, maar ook

actie. We hebben de consequenties van onze liefde voor de natuur gedragen, we hebben ons ingezet voor natuurbehoud. En ik heb de indruk dat we toch iets gerealiseerd hebben: we hebben niet alleen veel mooie en waardevolle hoeken natuur gered, maar we hebben ook iets gedaan aan de fameuze mentaliteitsverandering. Dat laatste is misschien uiteindelijk nog de belangrijkste erfenis die wij, oude Wielewalers aan het hedendaags Natuurpunt hebben nagelaten. Jonge mensen die ons opvolgen zijn feitelijk met hun gat in de boter gevallen; maar wie met zijn gat in de boter valt vraagt zich zelden af vanwaar die boter komt. Wij, 'oud-strijders' weten het wel.

En dan moet ik ook nog een nieuwjaarswens kwijt. Ik hoop dat het jaar 2009 voor u allen heilzaam moge wezen, maar ik hoop vooral dat de aarde wat groener moge worden.

MARCEL DANKT

Dank je wel

Marcel Nachtergaele

Na het congres van de Wielewaal in Mechelen op 8 oktober 1972 waar Ulrich Libbrecht een lezing hield met als thema 'Natuurbeleving' hebben Ulrich en ik samen met wijlen Germain Lacres, algemeen voorzitter, bij hem thuis in St.Niklaas een folder opgesteld met als hoofdtitel: Natuurbeleving, Natuurstudie, Natuurbescherming. Dit waren de

met Eckhart Kuijken

foto: Johan Cosijn

steunpilaren waar we eigenlijk al vanaf het begin onze werking hebben op gebouwd. Voor mij, en blijkbaar ook voor veel anderen was de grote viering van 40 jaar Schelde-Leie, Wielewaal en dan Natuurpunt, de bekroning daarvan. Ik heb samen met velen onder jullie zoveel meegemaakt de voorbije 40 jaar, maar het grote ontmoetingsfeest van 12 oktober zullen mijn vrouw, mijn familie en ikzelf nooit vergeten.

Hartelijk dank

- Omdat Kruishoutem werd gekozen, waar het allemaal begon.
- Aan diegenen die het feest hebben bedacht en uitgewerkt en aan iedereen die op de dag zelf meehielp in een zeer goede formule waar tijd was voor blije ontmoetingen.
- Aan de 'geschiedschrijvers' Ulrich, Karel, Norbert, Luc, Jacques, Guido, Rik... die ook zorgden voor de perscontacten en artikels.
- Aan de vele fotografen voor hun inbreng in Meander, op de winteravonden en in de PP-presentatie op de dag zelf en met een gedenkfotoboek daarvan achteraf.
- Aan het Meanderteam dat ervoor zorgde dat nr 4/08 op 10 oktober al in de bus stak.
- Aan alle aanwezigen en in het bijzonder zij die van ver zijn gekomen.

- Aan onze bijzondere gast en directeur Natuurpunt Willy Ibens en echtgenote.
- Aan de sprekers Ulrich en Guido, aan Eckhart en Christine, aan Siel Van der Donck.
- Aan de musici Kristien en Piet Papegnies en Annemie Clarysse.
- Aan bestuur en leden van MOW voor hun aanwezigheid en de samenwerking al die jaren.
- Aan de vele leden en ook bestuursleden van onze zusterafdelingen.
- Aan de delegatie van Oxfam Wereldwinkel uit Kruishoutem.
- Voor de bloemen en de prachtige foto van Gerard van de Grote gele kwik.

huldiging op het gemeentehuis van Kruishoutem foto: Norbert Desmet

ook Adèle graag gevierd

foto: Jacques Dejans

Velen onder jullie zal ik niet meer terugzien maar ik ben verheugd om alles wat we **samen** konden doen voor de natuur. Vaarwel en blijf mensen begeistere om lid te worden en te blijven, zonder jullie zou ik niet geweest zijn wie ik nu ben! Dank!

*Ik heb een steen verlegd
in een rivier op aarde,
het water gaat
er anders dan voorheen.
De stroom van een rivier
hou je niet tegen,
het water vindt er altijd een weg omheen
Misschien eens gevuld door sneeuw en regen
neemt de rivier mijn kiezel met zich mee
om hem dan, glad en rond gesleten,
te laten rusten in de luwte van de zee*

Bram Vermeulen

uit HET NIEUWSBLAD van 11 10 2008

'We speelden voortdurend waakhond' - 11/10/2008

KRUISSHOUTEM/DEINZE - Zijn ogen willen niet meer mee maar zijn gehoor is intact gebleven. Moeiteloos herkent hij het gezang van de staartmees of het goudhaantje. Zijn aangeboren liefde voor de natuur dreef hem veertig jaar geleden tot de oprichting van de afdeling Schelde-Leie van de Wielewaal.

'We moesten voortdurend waakhond spelen. Daar kroop enorm veel energie en tijd in', begint Marcel zijn verhaal. 'We moesten eigenlijk het werk van de overheid doen.'

Zijn vrienden en kennissen bevestigen die uitspraak: 'Ieder van ons heeft wel een steen verlegd ten voordele van de natuur maar Marcel heeft toch een heel zware steen verlegd'.

Marcel kreeg de liefde voor de natuur van thuis uit mee: 'We leerden om eerbied te hebben voor het leven. We gingen duurzaam om met de dingen. Mijn moeder toonde mij, op prentjes, de verschillende vogelsoorten, ze verzorgde gewonde dieren en ze schreef artikels in Le Soir. Toen ik in Kruishoutem kwam wonen, botste mijn opvoeding meteen met de realiteit. Dit was bijna vijandelijk gebied met vogelvangsters, jagers en pelsverkopers.' Toen Marcel in 1958 de viering van een kwarteeuw Wielewaal bijwoonde, werd hem gevraagd om een afdeling op te richten. Tien jaar later werd Wielewaal Schelde-Leie boven de doopvont gehouden met Marcel als secretaris. 'Wielewaal verruimde mijn horizon maar het is duidelijk dat mijn lidmaatschap niet bevorderlijk was voor mijn professionele carrière. Wellicht stond ik zonder Wielewaal hoger op de maatschappelijke ladder maar goed, waar sta je dan op het einde van je loopbaan?'

Wielewaal Schelde-Leie evolueerde, via een fusie, naar Natuurpunt Vlaamse Ardennen Plus met zeven afdelingen: Schelde-Leie, Scheldevallei, Vlaamse Ardennen, Ronse, Oudenaarde, Zwalmvallei en Zingem.

Zondag 12 oktober is het feest in zaal de Mastbloem met drie sprekers (Eckhart Kuijken, Ulrich Libbrecht en Guido Tack).

Nadien receptie en buffet. Marcel Nachtergaele wordt tijdens het jubileumfeest gehuldigd.

Johan De Ruyck

[Internetlink](#)

] Kruishoutem/Deinze Hulde aan pionier Marcel Nachtergaele voor 40 jaar Wielewaal

‘We speelden voortdurend waakhond’

Zijn ogen willen niet meer mee maar zijn gehoor is intact gebleven. Moeiteloos herkent hij het gezang van de staartmees of het goudhaantje. Zijn aangeboren liefde voor de natuur dreef hem veertig jaar geleden tot de oprichting van de afdeling Schelde-Leie van de Wielewaal.

Johan De Ruyck

DE MAN VAN DE DAG GEKOZEN DOOR DE REDACTIE VAN HET NIEUWSBLAD

vogelsoorten, ze verzorgde gewonde dieren en ze schreef artikels in Le Soir. Toen ik in Kruishoutem kwam wonen, botste mijn opvoeding meteen met de realiteit. Dit was bijna vijandelijk gebied met vogelvangsters, jagers en pelsverkoopers. Toen Marcel in 1958 de viering van een kwarteeuw Wielewaal bijwoonde, werd hem gevraagd om een afdeling op te richten. Tien jaar later werd Wielewaal Schelde-Leie boven de doopvont gehouden met Marcel als secretaris.

‘Wielewaal verruimde mijn horizon maar het is duidelijk dat mijn lidmaatschap niet bevorderlijk was voor mijn professionele carrière. Wellicht stond ik zonder Wielewaal hoger op de maatschappelijke ladder maar goed, waar sta je dan op het einde van je loopbaan!’

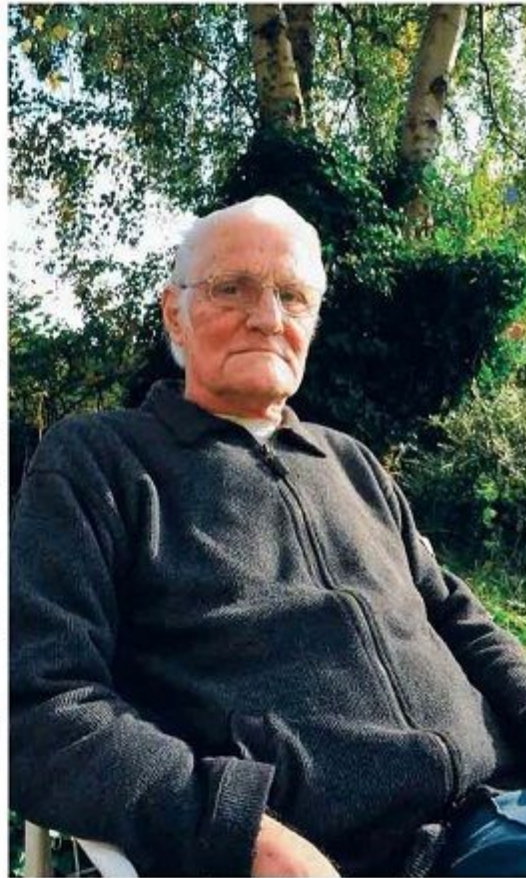
Wie is?

Marcel Nachtergaele

- 87 jaar oud
- Was ambtenaar bij de registratie
- Schrijft nog, maar dan in grote letters
- Ondanks beperkte mobiliteit nog zeer actief
- Moest compliment dat hij ooit over zichzelf hoorde: ‘Die grijze mijnheer leerde ons naar de vogels luisteren’. (12)

Wielewaal Schelde-Leie evolueerde, via een fusie, naar Natuurpunt Vlaamse Ardennen Plus met zeven afdelingen: Schelde-Leie, Scheldvallei, Vlaamse Ardennen, Ronse, Oudenaarde, Zwalmvallei en Zingem.

Zondag 12 oktober is het feest in zaal de Mastbloem met drie sprekers (Eckhart Kuijken, Ulrich Libbrecht en Guido Tack). Nadien receptie en buffet. Marcel Nachtergaele wordt tijdens het jubileumfeest gehuldigd.

Veertig jaar geleden stond Marcel Nachtergaele aan de wieg van wat nu Natuurpunt Vlaamse Ardennen Plus is. © Guy Van Den Bossche

12 OKTOBER 2008 VEERTIG JAAR SCHELDE -LEIE WIELEWAAL
SPEECH door ULRICH LIBBRECHT:

VEERTIG JAAR WIELEWAAL = VEERTIG JAAR MARCEL

U. Libbrecht

Beste vrienden,

Multatuli schreef: “de vreugde ligt niet in het oogsten van de paddy (= het rijstveld), de vreugde ligt in het oogsten van de paddy die men zelf geplant heeft”. Na veertig jaar kan je “de manden wegen, en tot de aarde zeggen dank”. Beste vriend Marcel, toen je 40 jaar geleden met je bescheiden Wielewaal-afdeling startte had je slechts een paar tientallen vogelliefhebbers rondom u, waaronder een paar ornithologische analfabeten zoals ik. Maar dit beperkte groepje ‘groene jongens’ is in korte tijd uitgegroeid tot de grootste afdeling van Vlaanderen. Dat is op de eerste plaats aan u te danken, aan uw volharding, uw inzet, uw liefde voor de natuur.

Mijn Amerikaanse kozijn zei me eens: you are a thinker, I am a doer; waarop ik antwoordde: als jij nou alles doet wat ik denk, dan is alles in orde. Of zoals wijlen Germain Lacrès het zei: de voorzitter zegt het, de secretaris doet het. Samen hebben we tal van dingen bedacht, maar ik heb nu eenmaal twee linkerhanden, jij was de uitvoerder van al die plannen. Een daarvan heeft geleid tot de Vlaamse Ardennendag, een tweede tot een uniek congres, een ander tot de aankoop van reservaten. We zijn zo bescheiden begonnen met een beetje geleend geld, maar we hebben de raad van de Chinezen opgevolgd: plant kleine boompjes en laat ze groeien, plant geen grote bomen, die gaan dood. Wij zagen overal in de gemeenten natuur- en milieuactiviteiten ontstaan – een nieuwe politieke mode -, waarvan na korte tijd niets meer overschoot, omdat men probeerde grote bomen te planten. Wij hebben echter een domein van 500 ha

gered, hopelijk met eeuwige vergunning. Uiteraard kan je zoiets niet zelf, je hebt een achterban nodig. Maar die moet dan ook enthousiast zijn. Waar moet dit enthousiasme vandaan komen? Met een strovuur bereik je weinig meer dan een artikeltje in de krant, je moet gestadig het vuur voeden. En ik denk dat dit uw grootste verdienste is: je hebt begrepen dat je daarvoor de mens centraal moet stellen in de natuur, dat je hem de weg moet wijzen naar die rijkdom en hem de ogen openen voor al het wonderlijke dat daar te beleven valt. En daarmee kom ik tot het centrale begrip dat uw leven heeft beheerst: *natuurbeleving*. Je kan niet van iedereen een ornitholoog maken, daarvoor komen we vogels te kort, maar je kan wel iedereen de weg naar de natuur leren ontdekken.

Jij hebt ten allen tijde de mens centraal geplaatst; en daarom konden ook Gentiel en Julia vreugde vinden in onze groene beweging. Waren er slechtvalken te zien,

en baardmezen en wouwaapjes...er was ook de dood van Paul De Zaeytijd in 1974. Jij bent – zoals een Indianenopperhoofd het zo mooi formuleerde – een mens die het verdriet van anderen voelt...maar ook deelt in hun echte vreugde.

Er is een groot verschil tussen theoria en tao: "theorein" betekende 'toeschouwer zijn bij', commentaar geven, maar niet meedoen, zoals bij voetbal, waar iedereen mag roepen en schreeuwen, maar er slechts 22 spelers zijn. Tao betekent 'de weg': een weg dient om op te lopen, en – zoals je weet – "de weg is wijzer dan de wegwijzer", de daad is meer waard dan alle woorden. Zoals ik ergens las: Sommigen zitten langs de weg en geven commentaar, de meesten zitten er alleen maar; slechts enkelen lopen werkelijk over de weg...en worden inderdaad aangegaapt, bekritiseerd, uitgelachen door diegenen die niets doen en het liever aan anderen laten doen. Zij wachten rustig af tot anderen de aarde

gered hebben...en vergeten zelfs toe te juichen! Jij was een van de mannen op de weg, altijd actief, altijd bereid, altijd bekommerd, altijd bezig.

Maar de natuur is niet alleen een onderwerp van wetenschap – dat is het ongetwijfeld -, maar ook van natuurbeleving. Seattle zegt: elk stuk van dit land is heilig voor mijn volk. Er is inderdaad altijd iets mysterieus rond groei en bloei. Maar om dat te kunnen ervaren moet je de stad verlaten en de bergen intrekken. Want de natuur is in de westerse filosofie niet altijd een vaste waarde geweest. Anselmus van Canterbury (11^e eeuw) schreef: "De geur van de bloemen, de smaak van de vruchten, de schaduw van de bomen...allemaal aards en zondig". Zelfs Petrarca vond dat hij een zonde had begaan toen hij de Mont Ventoux beklom alleen maar om het landschap te bewonderen. Een vis weet niet dat er water bestaat, om het

hem te leren moet je hem er uit vissen. Het is door de verstedelijking dat de mens ontdekt dat er natuur bestaat. Dan heeft hij het over 'retour à la nature', "zurück zur Natur". Daarbij heb jij je rol vervuld: de mensen de weg terug tonen, want wij waren onvoorstelbaar vervreemd van de vogels en de bloemen.

Chuang-tzu schreef: iedereen kent het nut van het nuttige, maar wie kent er het nut van het nutteloze? Inderdaad: het nutteloze voor de economie. Zoals een boer, die de Hoge Venen had gezien, mij eens zei: zulk slecht land, dat heb ik nog nooit gezien. Inderdaad dient een natuurgebied vaak tot niets, maar dient het de zin van het leven.

Als men een bioloog afkrabt, komt er een filosoof te voorschijn. En dat is een van de bijzondere kenmerken van onze afdeling geweest: wij zagen ook de milieuproblemen, de consumptiemaatschappij, het uitsterven van zoveel soorten – zo sterk

gedocumenteerd door wijlen Gustje Schamelhout. Wij zagen duidelijk dat het hier niet alleen gaat om een technisch probleem, want dan zouden we onze troost kunnen zoeken in de vogelkooien van het Zwin. Maar het ging ons om een diepere dimensie, om het geluk, om de eenvoudige vreugde van zoveel zachtmoedige 'groenlingen'.

In China noemt men de natuur tzu-jen, het vanzelf-zo, d.w.z. waarneembaar, beschrijfbaar, maar niet ten gronde verklaarbaar. Onze moderne wereld, lijdend aan een vooruitgangssyndroom, ziet dit wonder niet meer, maar vergeet dat vooruitgang ook steeds achteruitgang betekent. Immer vooruit, dappere Belgen..., maar waarheen? Om fabrieken voor overvloedige dingen te bouwen hebben we de mooiste natuurgebieden opgeofferd (bv. de meersen), want natuur is een restfactor, het is datgene wat onze economie voorlopig niet nodig heeft, het is

de lege ruimte, die niets opbrengt. Waartoe dat ongebreideld egoïsme en hebzucht van het kapitalisme hebben geleid, ondervinden wij vandaag maar al te goed. Voor ons bleef geen andere mogelijkheid open dan zelf eigenaar worden van interessante stukken natuur: in die harde wereld kreeg je niets cadeau, je moest er flink voor afdokken. Dat kostte aardig wat geld (dat we niet belegden), maar het bewees ook dat er in de groene beweging nog veel mensen zijn die iets willen afstaan om de natuur te redden. Dat was voor ons altijd een troost. Ik geloof dat we daarin in grote mate geslaagd zijn.

Natuur beschermt ook tegen massificatie: allen dezelfde TV-programma's, allen hetzelfde voedsel (Hamburgers), allen dezelfde drank (cola), allen dezelfde kledij (jeans)... Wij willen niet leven als processierupsen, die mekaar bij het achterste vasthaken en er geen benul van hebben waar de processie naartoe trekt.

Chuang-tzu vroeg zich af: "Hoe kan je aan een kikker die op de bodem van een put leeft, de grootheid van de oceaan beschrijven? Hij zal u niet begrijpen." Hoe moet je aan een mens wiens horizon de muur van zijn living is, wiens bijbel zijn bankrekening is, de grootheid van de natuur beschrijven? Je kan er hem alleen naar toe brengen – en dat is een groot deel van je leven geweest.

"Descartes schreef in de zeventiende eeuw dat de mens is 'maître et possesseur de la nature'... Maar daartegenover stelde Schleiermacher: "Mir is Alles Wunder". En ik ben ervan overtuigd dat jij in je leven dat wonder hebt mogen ervaren. Dat wonder dat zo prachtig wordt samengevat in de woorden van de Mexicaanse tovenaars: "Langs elke weg met een hart wil ik gaan, langs elke weg die maar hart heeft. En de enige uitdaging die de moeite loont, is die weg tot het einde te gaan. Maar daar ga ik dan, kijkend, ademloos

kijkend.” Jij bent je leven lang langs wegen met een hart gegaan, en je hebt de uitdaging aanvaard die weg tot het einde te gaan; je werd beloond doordat je ademloos hebt mogen kijken naar het wonder dat ons overal omgeeft, naar de leeuweriken en het goudveil. Het heeft je leven schoon en rijk gemaakt.

Uw verdienste: je hebt door taaie volharding in het kleine het grote volbracht. 40 jaar volharden is weinigen gegeven, de meesten worden moe van de jaren en uitgeput door de druk van de macht en laten de zaken al te vlug over aan de volgende generatie; maar jij hebt volgehouden. Je bent een brugfiguur tussen verleden en heden. En als het lichaam je nu stilaan in de steek laat, denk dan aan het Japanse vers:” O laat mij nog eenmaal, al ware het in mijn droom, ’s zomers wandelen over de heide”. Is de natuur nu een droom geworden, dan is het een mooie droom en een herinnering aan

zoveel mooie dagen, die je zelf hebt beleefd en aan ons hebt geschonken. Zelfs de grootste mens kan niets alleen. Als Ruusbroec, na zijn mystieke beschouwingen uit het woud van Groenendaal naar het klooster afzakte, was hij blij dat broeder-kok de tafel had gedekt. Zo is het ook in uw leven geweest. Adèle stond u terzijde, en was het niet altijd gemakkelijk, toch heeft zij haar verdienste aan uw geslaagde leven. En daarom betrekken we haar met graagte in deze hulde. Een bloem zegt meer dan duizend woorden. Bedankt, Adèle, omdat je de last hebt helpen dragen.

Ik eindig niet met grote woorden. Marcel, je bent het symbool geworden en het voorbeeld voor de jongeren. Maar je bent meer: je bent een mens onder de mensen. Soms begrepen, vaak onbegrepen, maar steeds trouw aan het ideaal dat je leven heeft bepaald. Meer dan een mens: een schone en goede mens

Ulrich en Adèla op de viering 40 jaar Wielewaal te Kruishoutem
in de Mastbloem op 12 oktober 2008

BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS vzw (BVBV-CCBV)
ZETEL: HET VOGELHUISJE - 43 VEEWEYDESTRAAT - 1070 BRUSSEL - 02/521 28 50

HERINNERINGSDIPLOMA TER GELEGENHEID VAN DE 50ste VERJAARDAG VAN HET KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS

SEDERT DE MENS OP AARDE IS HEEFT HIJ NIET OPGEHOUDEN ZIJN OMGEVING ZIJN WIL OP TE LEGGEN, HAAR ZELFS TE VERNIETIGEN. DEZE VERNIETIGINGEN WAREN MINIM IN HET BEGIN (BIJ GEBREK AAN MIDDELEN), MAAR REUSACHTIG IN ONZE DAGEN. MISSCHIEF OMDAT HIJ AANVOELT DAT HIJ TE VER IS GEGAAN, BLIJKT DE TEGENWOORDIGE MENS, ALS EERSTE IN DE GESCHIEDENIS, ZICH BEWUST TE WORDEN VAN HET BELANG VAN DIE NATUURLIJKE OMGEVING-TENSLOTTE HANGT ZIJN LEVEN ER TOCH VAN AF- EN BIJGEVOLG VAN DE NOODZAKELIJKHEID HAAR TE RESPEKTEREN. WE STAAN NU AAN DE WIEG VAN HET

"PRO-NATURA" TIJDPERK.

DE GENESIS VAN DIT NIEUWE TIJDPERK VALT SAMEN MET DEZE VAN HET BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS, DE OUDSTE NATIONALE VERENIGING VOOR DE BESCHERMING VAN DE INHETWILD LEVENDE DIEREN, DIE ZICH AL SEDERT 1922, DUS AL MEER DAN EEN HALVE EEUW, INZET OM RESPECT AF TE DWINGEN VOOR ONZE NATUURLIJKE OMGEVING.

JEAN-CLAUDE BEAUMONT

Beaumont

EREDIPLOMA

toegekend aan *De Heer Marcel Nachtergaele...*

WEGENS ZIJN/HAAR INZET VOOR ONZE DAGELIJKSE STRIJD VOOR EEN BETERE BESCHERMING EN WEGENS ZIJN/HAAR INZET TER GELEGENHEID VAN DE NATUUR VAN HET BVBV-JUBILEUM OP 10 EN 11 OKTOBER 1987.

R. Arnhem

ROGER ARNHEM
Nationale Voorzitter

H. De Meulenaere

HUBERT DE MEULENAERE
Secretaris-generaal

J. De Beule

JOHAN DE BEULE
Secretaris voor
het Vlaams Gewest

BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS vzw (BVVBV-CCBV)

ZETEL: HET VOGELHUISJE - 43 VEEWEYDESTRAAT - 1070 BRUSSEL - 02/521 28 50

Brussel, 12 december 1987

Mevrouw,
Mijnheer,

Ter gelegenheid van de Jubileumviering van het Koninklijk Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels, hebben wij de eer en het genoegen U een erediploma, als dank voor de steun die de Vogelbescherming van U steeds heeft mogen ontvangen, te laten toekomen. Zonder medewerkers, zoals U, die zich allen op één of ander vlak voluit inzetten om de strijd tot behoud van onze Europese Avifauna tot een haalbare strijd maken, zouden we van de verbeteringen die we gedurende al die jaren hebben bewerkstelligd, gewoon niet mogen dromen.

We maken van deze gelegenheid eveneens gebruik om U, in naam van het KBVBV, onze beste wensen voor een gelukkig en voorspoedig 1988 over te maken.

U nogmaals dankend voor uw onmisbare steun en hopen op een nog langdurende samenwerking, tekenen wij,

Met onze welgemeende Hoogachting.

Hubert De Meulehaere
Secretaris-generaal
KBVBV

Roger Arnhem
Nationaal Voorzitter
KBVBV

Johan De Beule
Adj. Secretaris-generaal
KBVBV

CCBV - Coordinatie Comité
voor de Bescherming van de Vogels
14 Durentjellei
B - 2130 Brasschaat
Tel. 03/663 04 65

«Het Vogelhuisje»
Dokumentatie-Groene winkel
Veeweydestraat 43
B - 1070 Brussel
Tel: 02/521 28 50 (2 lijnen)

«Mens en Vogel»
CCBV - Driemaandelijkse tijdschrift
abonnement en lidgeld
PRK 000-0449595-97
Durentjellei 14 - B - 2130 Brasschaat

«Het Roodborstje»
BVVBV - Driemaandelijkse tijdschrift
Redactie: Johan De Beule
Veeweydestraat 43
B - 1070 Brussel - Tel: 02/521 28 50

BVBV - Vlaanderen
Gewestelijk afgevaardigde
Patrick Geldhof
Zomerstraat Oost 4
8330 Oedelem - Tel.: 050/78 11 89

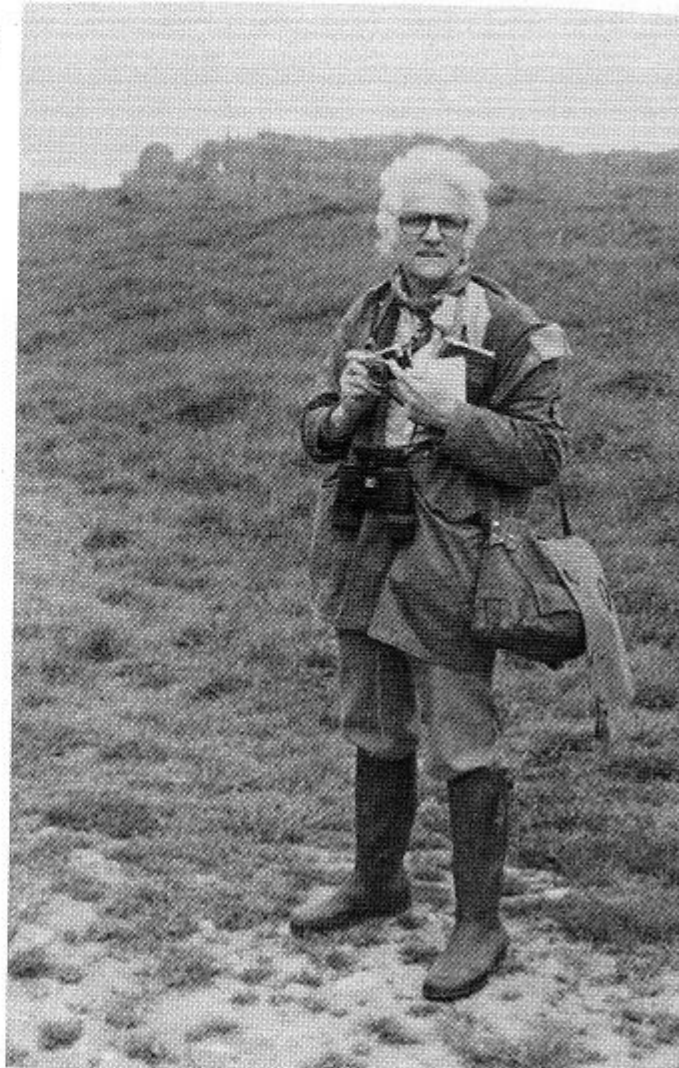
INTERVIEW MET MARCEL NACHTERGAELE, onze grijze eminentie

De Wielewaalafdeling Schelde-Leie bestaat sinds februari twintig jaar. Dan ook gaf MARCEL NACHTERGAELE zijn bestuursfunctie eraan : 13 jaar secretaris en 7 jaar adjunctsecretaris. Op zich al voldoende reden voor een portret in Onze Streek maar bovendien erfden we van Marcel een verzameling knipsels en brochures die de aanzet vormden voor de documentatiemappen van het Milieucentrum.

Een verhaal over natuurstudie, natuurbeleving en natuurbescherming...

De zon heeft de morgennevels al verdrongen wanneer ik naar Kruishoutem fiets. De fietstocht geeft mij de tijd om uit mijn herinneringen te putten om het beeld van Marcel Nachtergaele op te roepen : zijn weelderig grijze haardos alleen al doet hem als een "éminence grise" van de natuurbeweging in de Vlaamse Ardennen (en daarbuiten) naar voor komen. Dat was al zo toen ik meer dan tien jaar geleden mijn eerste natuurwandelingen meemaakte : Marcel was er altijd bij. In zijn linkerhand droeg hij zijn Peterson-vogelgids mee, maar die ging zelden open. Hij noteerde namelijk zeer stipt afspraken, adressen, telefoonnummers, waarnemingen, bestellingen en wat-weet-ik-nog-meer op ponskaarten die met een elastiekje op die gids werden vastgehouden. Verder was er nog zijn groene schoudertas : daaruit diepte hij al naargelang de noodwendigheden zijn pick-nick op of tijdschriften, geneesmiddelen en spullen om schrammen en builen te verzorgen. Hij gaf eerste hulp aan zieken en hongerigen.

Goed bezweet zet ik mijn fiets opzij en word door Marcel binnengeloodst. Hij informeert naar mijn "rij-tijd" die hij als redelijk beoordeelt. In zijn jonge jaren was Marcel een actief fietser en voetballer en zijn conditie

Marcel op zijn best : de mens centraal stellen. (foto J. De Potter)

is nog altijd goed. Op zijn voorstel drink ik koffie met veel melk en dat is een uitstekend middel tegen de dorst. Later blijkt het surrogaat-koffie te zijn. Wanneer we dan daarna richting Nokere wandelen vertelt hij dat het sportieve hem van thuis uit is meegegeven : kinesitherapie en massage leerde hij van zijn vader. De thuisverplegings-ervaring kreeg hij van zijn moeder.

DE EERSTE STAPPEN

Het curriculum van Marcel begint 67 jaar geleden in Lens (Frankrijk), maar de Ouwegemstraat en Den Bos te Ouwegem waren de plaatsen waar hij het grootste deel van zijn jonge jaren doorbracht. Na drie jaar middelbaar in het College van

Oudenaarde werd hij door de "ontvanger" aangezocht om bij de registratie en domeinen te gaan werken. Dat was in Oudenaarde, als stagiair, gedurende de oorlogsjaren. Hij gaat na zijn huwelijk in Eine wonen en samen met zijn vrouw Adèle wordt hij in diverse verenigingen actief : K.W.B., K.V.G., Ziekenzorg, B.G.J.G.

Een kranteartikel over de Wielwaal overtuigde hem om in 1942 lid van de Wielewaal te worden. Van E.H. F. Segers, Stichter-Voorzitter kreeg hij een enthousiaste brief terug. Marcel trok mee met andere afdelingen en vond in Eine twee gelijkgestemde zielen : Fons Roelens en onderpastoor De Wolf. Het onlangs verworven natuurreservaat in Heurne-Eine was één van hun studiegebieden. Het zou nog lang duren voor de Wielewaalafdeling Schelde-Leie startte.

Een jonge gele kwik komt naast ons aangevlogen, door Marcel onmiddellijk aan het geluid herkend. Zelf bootst hij het geluid van de witte kwikstaart na om mij het verschil te laten horen. Waar hij dat geleerd heeft ? Door 's ochtends - met de fiets uiteraard - vroeger aan te zetten naar het werk en langs de Schelde regelmatig te stoppen om te luisteren.

DE NATUURVERENIGING IS DE BRANDWEER VOOR DE TOEKOMST !

(M. Nachtergaele)

In 1958 al wordt Marcel door Frans Segers (E.H.) aangepord om hier met een afdeling te starten en dat moet hij 10 jaar volhouden voordat Marcel de taak aandurft en op zoek gaat naar een voorzitter voor zijn afdeling. Dat werd dan in 1968 Dr. Sileghem. Dat waren geen gemakkelijke jaren : als lid van de Wielewaal kreeg je onmiddellijk een "stempel". Natuurstudie en natuurbescherming staken schril af tegen de vogelvangstpraktijken. Marcel wijst ons aan waar vogelvangers overal actief waren. Met emmers werden dode kwikstaarten, leeuweriken, lijsters en piepers afgevoerd, sperwers en torenvalken onder de voet verpletterd. Daar waren op 1 km 6 vangers bezig, verderop nog vier... Voor mij onvoorstelbaar. Als groene pionier kreeg Marcel het ook sociaal erg

te verduren. Als antwoord op protestbrieven naar volksvertegenwoordigers kwam de wedervraag : met hoeveel zijt ge? De grond van de zaak kwam niet aan bod. Nog altijd stuurt Marcel hen een jaarverslag op.

Erg strategisch hield Marcel ook de afdeling buiten de partijpolitieke bemoeienissen, al was het soms aanlokkelijk om via deze typisch Belgische weg het "erkenningsdossier" erdoor te krijgen.

De dagbladen namen toen omzeggens geen artikels in verband met natuur op en de aankondiging van de stichtingsvergadering (7 februari 1968) in het Gaverse Fonteintje wordt dan ook zorgvuldig bewaard.

Naarmate de afdeling groeide kwamen er ook mensen van zeer verschillend "pluimage" bij en Marcel deed zijn best om de interesses die ze hadden niet te laten voorgaan op de mens, want die moest centraal blijven, wilde men niet een clubje blijven maar een beweging vormen. En daarom fietste Marcel op en af en telefoneerde hij de RTT rijk. En als hij een folder of stencil stuurde stond daar voor ieder altijd iets persoonlijks bij.

Om de band tussen de leden te versterken werd het mededelingsblad (meer dan 1000 exemplaren) gestart met de toepasselijke titel : Natuurstudie, natuurbeleving en natuurbehoud.

De woonkamer werd ingepalmd door het secretariaat en zijn vrouw Adèle en de kinderen deelden hem meer en meer met de Wielewaal. De twintig secretariaatsjaren waren ook voor hen een opoffering die we naar waarde moeten schatten !

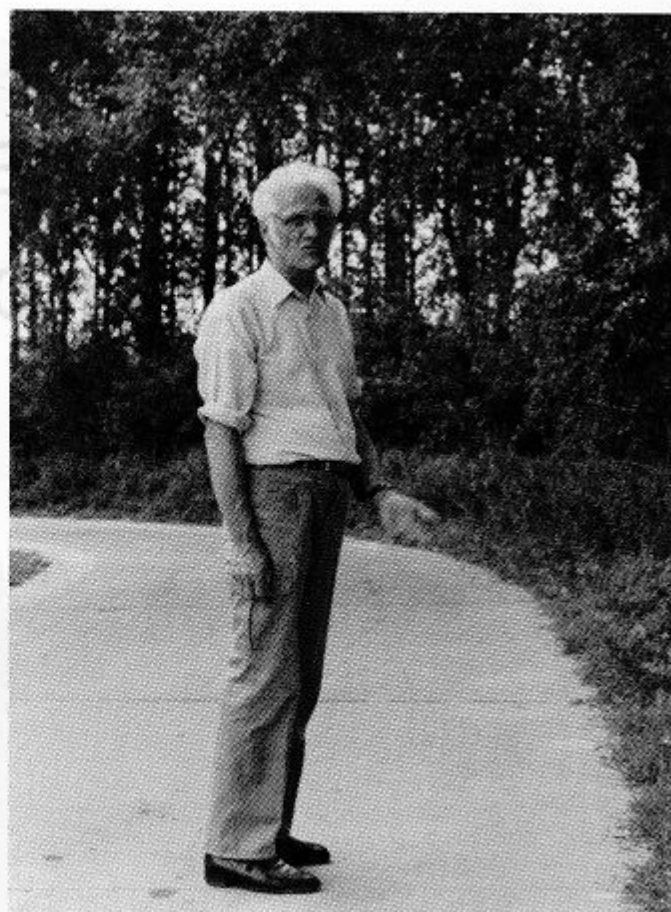

Natuurbeleving met Marcel in de Hoge Venen. Meer dan een Wielewaalklassieker.

In 1970 werden de WJ opgericht : de Wielewaaljongeren en ook daarvoor onderhield Marcel de nodige kontakten.

Vóór het oprichten van de afdeling had Marcel ook een nestkastenactie gestart : hij had verkregen dat ze in enkele bossen ieder twintig nestkastjes mochten hangen en regelmatig controleren. Het heeft lange tijd geduurd voor de boswachters hem niet meer als een nieuw soort van listig stroper beschouwden. Het leidde wel tot de openstelling - de Wielewaal blijft daar dankbaar voor - door de familie della Faille d'Huyse, van hun park en bossen voor natuurstudie. Op de terugweg komen we langs het moerasbosje Vuylbroek. Door persoonlijke tussenkomst van Marcel werd het (evenals het Cordael-bosje) uit de ruilverkaveling gehouden. Vanuit zijn beroep was hij goed geplaatst om dat te volgen. De nachtegaal vindt er soms nog zijn toevlucht. Omdat een degelijke foto in ons archief ontbreekt, dwingen we Marcel even te poseren naast zijn moerasbosje.

Terug bij hem thuis kaarten we nog even na op een bank in de tuin. Marcel heeft voor de Wielewaal en de natuur veel gelaten maar het bracht hem ook veel bij. Geen koffers goud, maar een uitgebreide vrienden- en kennissenkring: tientallen namen flitsen als aanknopingspunten door het gesprek. Op uitstappen en vergaderingen kwamen zaken aan bod die zijn interesse wekten en zijn algemene ontwikkeling ten goede kwamen. Van Adèle krijgen we een fris glas melkwei en bij het afscheid krijg ik - ook dat is traditie - een pak knipsels en dokumentatie mee voor ons Milieucentrum.

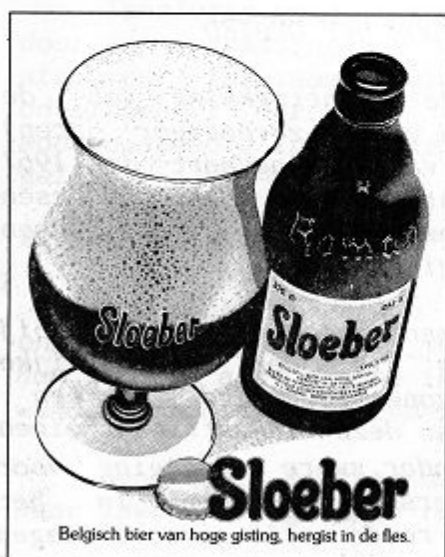
Het behoud van dit moerasbosje is één van de zovele geslaagde akties. De huidige aktieve natuurbehoudskern in de streek is wellicht het mooiste resultaat van Marcels vrijwilligersloopbaan.

Het behoud van dit moerasbosje is één van de zovele geslaagde akties. De huidige aktieve natuurbehoudskern in de streek is wellicht het mooiste resultaat van Marcels vrijwilligersloopbaan.

Terug op de fiets vind ik de slotzin voor Marcel en Adèle. Het is de formulering van Marcel zelf, zoals ik haar dikwijls las onderaan zijn brieven of mededelingen :

genegen,

Marc.

HOUT- EN KOLENVUREN
LAXEVAAGS

FAVEERE
Oudenaardseweg
9790 Wortegem-Petegem

Boonaert's Taverne
KWAREMONT

Snacks-Roomijs-Streekbieren
Open zat. vanaf 16 uur
zon. vanaf 14 uur

jan. 1998

Natuurbeleving

Editoriaal

Terugblik....

Beste Wielewalers,

Dertig jaar geleden werd de Wielewaalafdeling Schelde-Leie onder impuls van Marcel Nachtergaele door enkele pioniers opgestart. Aanvankelijk ging het om een kleine groep ornithologen die de meersen en de Vlaamse Ardennen 'afstroopten', maar door de zorg en het idealisme van Marcel werd de groep steeds groter en hechter. Door zijn bijna vaderlijke kommer om de intermenselijke relaties werd het ook een vriendenkring. Toen ik zelf in de herfst van 1971 voorzitter werd, was ik door mijn goede vriend Marc Verstraeten al tot 'groene jongen' gemaakt. Omdat ik in Schelde-Leie bijna niemand kende liep ik graag met de afdeling Kortrijk mee (er was een bijkomende reden die ik bijna niet durf te verklappen: in Kortrijk kon je na afloop altijd nog een goede trappist drinken en nog wat gezonde leute maken met Marc en Robert Van Tieghem en zovele anderen, terwijl het er in Schelde-Leie nogal ascetisch aan toe ging). Maar toen ik het voorzitterschap had aanvaard beloofde ik 'schild en speer' te zijn voor onze afdeling. Ik was een dromer, een idealist en een plannenmaker, maar niets waard voor de uitvoering. Daar zorgde Marcel voor: op een zuinige manier - hij was er altijd op uit om 'tembers' te sparen en enveloppen om te keren - wist hij alle dromen waar te maken. Met de kijker op de buik, de oren gespits, de vogelgids in de hand... en het potlood altijd in aanslag: zo liep hij door de natuur. Kwam er een eenzame ziel opduiken, dan wist hij na een half uur al genoeg om zijn biografie te schrijven. Het heeft geen zin om hier het verhaal van dertig jaar Schelde-Leie te schrijven - dat zal later bij de herdenking wel gebeuren - maar één ding mag hier wel eens gezegd worden: na enkele jaren waren we de grootste en sterkste afdeling van het land.

Hier past wel een kleine bezinning over de vraag: wat hebben we in die dertig jaar bereikt? Laten we beginnen met het belangrijkste: we hebben veel mensen gelukkig gemaakt. Velen hebben in onze afdeling een zinvolle manier ontdekt om hun vrije tijd door te brengen, niet op de banale consumptie-maniër, maar met een verrijkte geest en een warm hart. Er stak een stuk zingeving aan het leven in: want wij ontdekten samen een rijke bron van vreugde bij plant en dier, wij vonden de mooiste hoekjes van de streek, waar we op ons eentje nooit zouden gekomen zijn. We reisden naar verre natuurgebieden, zelfs vaak naar het buitenland en verruimden onze horizon. Maar we verruimden ook onze geest: onze wereld trekt zichzelf soms op aan zoveel onbenulligheden, aan kijkdichtheden, aan 'badkamer en zwemkom' toerisme, aan afstompende danspartijen, aan adoratie van vedetten en dat terwijl er zoveel zinvolle dingen te beleven zijn op natuurwandelingen en tijdens waarnemingen en zoektochten of op gezellige winteravonden. Als men mij vraagt wat de Wielewaal nu het meest kenmerkt, dan zeg ik altijd: de tevredenheid met eenvoudige dingen. Teverdenheid is een synoniem van geluk.

Maar onze afdeling is ook naar buiten toe een begrip geworden. Wij waren het trekpaard in de groene strijd. Waren wij er niet geweest om de politici voortdurend het leven een beetje zuur te maken - een taak die vooral de uit onze afdeling gegroeide Omer Wattez Stichting op zich genomen heeft -, dan zou er van onze mooie streek niet veel meer overgebleven zijn. Maar onze actie was ook positief: eenmaal de nodige warmte in de harten was ontstaan, hebben we onze klak van de kapstok genomen en zijn we beginnen schooien. En kijk eens wat ge allemaal samen gerealiseerd hebt: we zullen binnenkort 200 ha natuurgebied bezitten en een klein stukje van onze streek 'gewielewaliseerd' (dixit Herman) hebben. Dit

heeft niets te maken met de eeuwige bezitsdrang van de mens, maar met de zekerheid dat de natuur zich daar tenminste veilig verder kan ontwikkelen. Onze achterkleinkinderen zullen er ons dankbaar voor zijn.

Er is nog meer. Dit is een tijd waarin vele oude waarden op de helling komen te staan, en waarin vele mensen op zoek zijn naar zingeving, zeg maar levensfilosofie. Een van de grote waarden daarin is de natuur. Want, of we dat nu gezellig vinden of niet, stukken natuur zullen altijd blijven, maar of dat ook gave stukken zullen zijn hangt af van het milieu waarin we leven. Want niet de stad, niet de beton en de asfalt, maar de bloeiende of herfstige natuur leert ons dat er een diep Mysterie bestaat dat dit alles draagt.

Binnen het grote ge-heim uw heim te vinden, dit is de vrucht voor hen die de natuur hebben beleefd. Daarvoor ben ik de Wielewaal dankbaar. Filosofieën zijn maar wegwijzers en dus hulpmiddelen om op weg te kunnen gaan, maar de weg is wijzer dan de wegwijzer: het is niet door de theorie dat we wijs worden, maar door op weg te gaan. En dat heeft de Wielewaal mij geleerd en, naar ik hoop, ook u allen.

Marcel, dit alles is uw werk, want jij bent de pionier geweest. Jij bent niet alleen ons oudste Wielewaallid (was het niet van 1942?), maar ook de motor achter alles wat wij als afdeling gerealiseerd hebben. Het waren gouden jaren. Als je op dit alles terugkijkt - en ik kijk over uw schouder mee, dan moogt ge met blijde fierheid zeggen dat gij uw 'bevel des Hemels' hebt uitgevoerd. Ik was de voor-zitter, maar jij was de achter-zitter: jij kon achter de dingen aanzitten tot ze gerealiseerd waren. Bij dit dertigjarig jubileum mag dit wel eens duidelijk gezegd worden. We worden oud, beste vriend, maar - zoals het liedje zegt - 'ons hart zal nooit veranderen' en nu kunnen we nog terugdenken aan al die enig mooie dagen, met een beetje weemoed misschien, maar met veel vreugde. Hou je goed.

Beste vrienden, ik moet u nog een nieuwjaar wensen, dit is nu eenmaal een van de geplogenheden. Maar ik richt mijn wens speciaal tot Marcel, als moogt ge een graantje meepikken: "Ik wens u de kracht om de dingen te doen die ge kunt doen; ik wens u de moed om de dingen niet te doen die ge niet kunt doen; ik wens u de wijsheid om het verschil tussen beide te zien".

Ulrich Libbrecht

ERE-VOORZITTER

EDITORIAAL

door ULRICH LIBBRECHT

Beste natuurvrienden,

Het moet nu 40 jaar geleden zijn dat ik voorzitter werd van de Wielewaal Schelde-Leie op vraag (en ook een beetje druk op die ijzige Braakman) van Marcel, die al langer 'eenzaam' lid was. Ik heb altijd van de natuur gehouden, waarschijnlijk zoals elke buitenjongen in die tijd: natuur betekende immers ook altijd een beetje avontuur. En wie had in die tijd gedacht dat de leeuwerik, de geelgors en de wielewaal ooit uit onze contreien konden verdwijnen? Wie van ons was verbaasd als hij een koninginnenpage op de wortels zag zitten – die zaten er immers altijd; en distelvinken waren toch niets bijzonders. Dat we nu, als oude mensen, met heimwee terugdenken aan die gouden tijden, zal dan ook niemand verwonderen. Men kan gemakkelijk beweren dat dit allemaal sentimentaliteit is, maar ik heb vaak het gevoel dat we een rijkdom kwijt zijn die veel dieper gaat. Zou dat niet de ontroering aan het wonder zelf zijn? Ondanks alle geleerdheid van deze tijd, ondanks alle waardevolle wetenschap, was er een stemming in ons simpel leven die nooit meer terugkeert. Ik moet alleen maar denken aan het ritme van de seizoenen: we hadden geen verwarmde huizen en geen auto's en we kenden nog dat intense verlangen naar de lente, naar de rijkdom van de bloemen in de wegbermen, naar het eerste gezang van de vogels. Ik weet dat onze huidige wereld vereconomiseerd is en dat ze tegenwoordig hun moeder zouden verkopen als er geld mee te verdienen is (de idee komt van Henry Thoreau): is er nog wat anders in deze wereld dan die geldspelletjes: als er te verdienen is, springt iedereen enthousiast op en wil mee profiteren...Ja, moeder, waarom leven wij? Als je aan de oude garde als Marcel en mij vraagt wat ons in dit leven het meest voldoening heeft gegeven antwoord ik: datgene wat geen economische waarde had, onze vrijwillige inzet, de vreugde bij het verdedigen van het kwetsbare, onze ontroering aan het wonder van alle leven. Soms heb ik het gevoel dat de mensheid er nog niets is op vooruit gegaan, omdat het motief bij de meeste handelingen alleen maar egoïsme is. Ik zie dit niet alleen aan het feit dat wij de natuur alleen als handelswaar bekijken, maar dat het doel van onze economie niet het geluk van allen is, maar de verrijking van enkelen. Ik las bij een filosoof: zoals men met de natuur omgaat, zo gaat men met de mensen om – ook zij worden koopwaar, zij vormen een markt die we moeten manipuleren om ons zelf te verrijken. Het is toch duidelijk dat – soms ondanks veel geleerddeinerij – de natuur geen commerciële waarde heeft, tenzij als potentiële bouwgrond. Wij hebben enorm veel inspanningen gedaan om wat stukjes natuur te beschermen en we zijn daar trots op; maar intussen zullen de heren kapitalisten eens kijken of ze niet een stuk van de Kalmthoutse heide in villagrond kunnen omzetten. Ik heb soms het gevoel dat we tegen die geldtsunami niet opkunnen en dat we in de salons alleen maar bespot worden om zoveel naïviteit. Maar, zoals een Japanse spreuk zegt: er is nooit iets groots gebeurd of er stak een stuk waanzin in!

Ons leven is voorbij. Ik heb altijd staande gehouden dat de vraag naar de zin van het leven alleen maar kan beantwoord worden als het voorbij is – hoe kan je immers filosoferen zonder ervaring? Vraag aan onze oud-secretaris Marcel (nu bijna 90) wat zijn leven inhoud heeft gegeven en het zal datgene zijn waar de homo economicus de spot mee drijft. Maar, bomen sterven staande en het is hun innerlijke kracht die hen overeind houdt: de dankbaarheid voor al het schone dat we hebben mogen ervaren...en waarvoor de komende generaties dankbaar zullen zijn. En dat ons leven niet in de bitterheid van de nacht, maar in de schoonheid van de zonsondergang laat eindigen.

Laat intussen 2012 een jaar worden waarin het groen wat groener wordt.

U. Libbrecht

zie ook [HIER](#) Meander juli-augustus-september 2012 , vanaf pag 17.

[pag 17](#) [pag 18](#)

IN MEMORIAM MARCEL NACHTERGAELE (Lozer, 28 april 2012)

door Ulrich Libbrecht

Vraag niet voor wie de doodsklok luidt, ze luidt ook voor u, want er is een deel van u gestorven. Wij hebben allen deel gehad aan het leven van onze goede vriend Marcel, de grote bezieler van onze Wielewaal Schelde-Leie en daarom is vandaag in elk van ons iets gestorven. We zijn hier samen om afscheid te nemen van een man die groot was in zijn eenvoud en eenvoudig in zijn grootheid. En op wie van toepassing is wat Rilke over Franciscus zei: *“En als hij stierf, zo naamloos licht, dan was hij uitgedeeld”*. Hij heeft zich zijn leven niet toegeëigend, hij heeft het met milde hand uitgedeeld aan de velen die hij liefhad. Ik ben blij dat ik aan zijn sterfbed afscheid heb kunnen nemen en het tekent hem dat, toen ik hem bedankte voor alles wat hij voor de natuur had gedaan, hij zei: niet ik, maar wij. Inderdaad hebben wij gedurende vele jaren een tweespan gevormd en ik herinner er graag even aan hoe het groeide.

Ik zelf was tot mijn veertigste bepaald geen groene jongen en mijn kennis van de natuur beperkte zich tot wat iedere buitenjongen wist. Maar een gesprek met mijn vriend Marc heeft mijn leven verandert. Toen hij mij alles en nog wat over vogels vertelde, vroeg ik verbaasd: waar heb jij dat allemaal geleerd? Bij de Wielewaal! – Wat is dat de Wielewaal? Hij nodigde mij uit om op een zondagmorgen op de Kluis te gaan luisteren naar de Wielewaal, die ik eerlijk gezegd ook maar kende uit de gedichten van Gezelle. We hoorden hem niet alleen, we zagen hem ook. Ik ontmoette er ook enkele goede vrienden die ook vonden dat de nachtegaal wel een lekkere trappist waard was.

Maar in feite was ik een Oost-Vlaming en hoorde administratief bij Schelde-Leie. Ik waagde het erop eens over te lopen, al kende ik daar zo goed al niemand. Daar ontmoette ik Marcel voor de eerste keer, met een vogelgids in de hand, waarop met een elastiek een omgekeerde doodsbrieffastgehecht was – zo heb ik hem veertig jaar gekend – stevende hij direct op mij af om mij mijn personalia te ontfutselen. Dit is altijd een van zijn mooie kenmerken gebleven: eerst de mens en dan de natuur. Ik wist echter niet dat hij op zoek was naar een nieuwe voorzitter en toen we een tijd later verkleumd op de Braakman rondliepen, vroeg hij of ik daar geen zin in had. Ik voelde eerst wat weerstand, want wat heeft een ornithologische vereniging aan een voorzitter die alleen maar mussen en merels kent. Maar met de voorzichtige hardnekkigheid hem eigen wist hij mij toch te strikken – al heb ik altijd beweerd dat ik te koud had om neen te zeggen.

Germain Lacrès, de nationale voorzitter zei altijd: de voorzitter zegt het en de secretaris doet het. En inderdaad vulden wij elkaar goed aan: ik kwam altijd met nieuwe voorstellen, maar met mijn twee linkerhanden bakte ik er niets van. Daarvoor had ik echter de beste secretaris die er ooit in

de wielewaal is opgedoken. En zo hebben wij heel wat gerealiseerd: ik vermeld alleen ons schitterend congres in Oudenaarde, de Vlaamse Ardennendag, de Natuurbeschermingsdag, de strijd tegen de A9, de uitgave van de Zang der Vogels, de reizen en uitstappen. Maar een aparte vermelding verdienen onze reservaten. Ergens in de jaren zeventig stelde ik op de bestuurvergadering voor om een stukje Scheldemeers te kopen. Als we echter in de bekende sigarenbak keken, beseften wij dat daar niet veel mee te kopen viel. Gelukkig vonden we een goedgezinde geldschieter en zo werden we kleingrondbezitters. Het was een avontuur, maar zij die het resultaat kennen, weten dat we met onze reservaten een enorme bijdrage hebben geleverd aan de bescherming van de Vlaamse Ardennen. Een Chinese spreuk zegt: plant kleine boompjes en laat ze groeien, plant geen grote bomen, die gaan dood. Nu denk ik: daar in onze reservaten bloeien nu de dankbare bloemen en fluiten de gelukkige vogels. Marcel verdient een denkmaal tussen de anemonen en de hyacinten onder de huif van de beuken en het lied van alle vogels in onze Vlaamse Ardennen .

Maar er is nog een ander belangrijk aspect, waaraan onze vriend Marcel ook zijn verdienste heeft. Wij waren beiden van mening dat de honderden leden die we toen hadden niet allemaal ornithologen konden zijn, en dat veel mensen kwamen voor de natuurbeleving en dat ze eigenlijk een beetje groene levensvreugde verwachtten. Ook de eenvoudige zielen hadden recht op geluk. Marcel, met zijn groot sociaal gevoel, was ervan overtuigd dat de mens altijd centraal moest staan. Wij lanceerden dan ook de idee van de 'natuurbeleving' op het congres in Mechelen. Dit betekende echter niet dat de ornithologie op het achterplan geraakte. Want wie ooit met Marcel heeft deelgenomen aan de morgenzang weet welk fijn gehoor hij had. Niet voor niets had hij zelf de naam van een vogel.

Nu is die goede grote mens van ons heengegaan. Hij was in zijn liefde voor de natuur, in zijn fijngevoeligheid en ontroerbaarheid een ware Franciscus. Daarom is ook het gedicht van Rilke zo toepasselijk op hem:

De innigste en liefdevolste van allen
Hij kwam en leefde al een lentejaar;
De bruine broeder van uw nachtegalen,
In wie bewondering en welgevallen
En een verrukking aan de aarde was.

Het hele verhaal is in Lozer begonnen en daar eindigt het vandaag ook. Nu zou weer de wielewaal moeten zingen, zoals zoveel jaren geleden, maar er zoveel schoons verloren gegaan. Nochtans hebben we ons best gedaan en hopen dat de aarde ons dankbaar is. De grote cirkel is gesloten. En met dezelfde dichter mogen we zeggen:

Heer, het is tijd. De zomer was zeer groot.
Leg nu uw schaduw op de zonnewijzers
En op de velden laat de winden los.

Het is tijd om te sterven, maar als de zomer groot was, is de oogst groot. Ook als de mens achter de horizon verdwenen is, blijven zijn daden leven. Hij heeft zich aan ons allen uitgedeeld en keert nu terug naar het Grote Wonder als een jonge nachtegaal in het 'Lied van der aarde'. En voor ons: een herinnering met vreugde en verdriet aan een mooi en edel mens. En voor allen die hem hebben ontmoet: grenzeloze dankbaarheid.

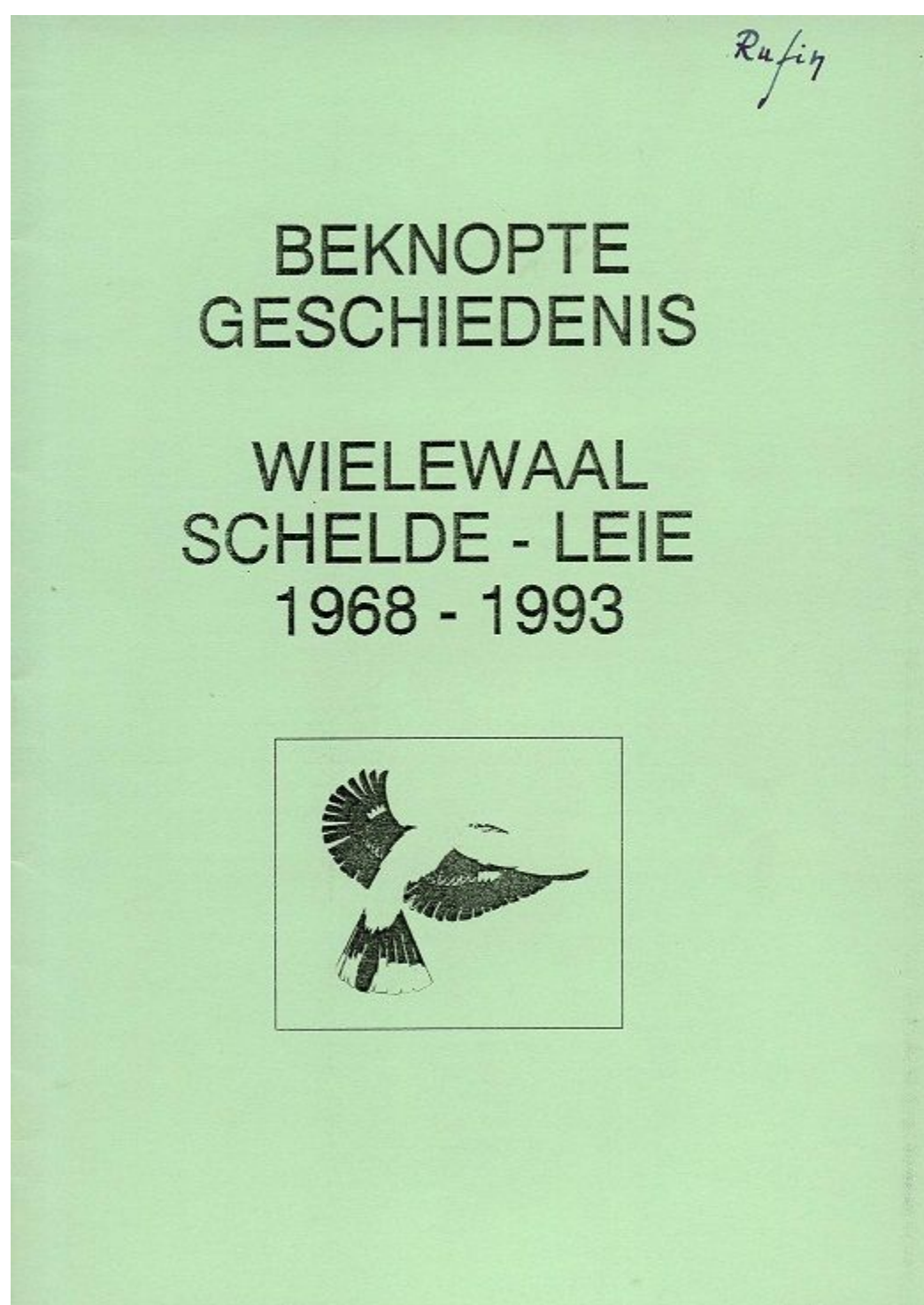
Vaarwel, mijn goede broeder van de nachtegalen.

U. Libbrecht

BEKNOPTTE GESCHIEDENIS VAN DE WIELEWAAL AFDELING SCHELDE LEIE
1968 - 1993

[HIER](#) te vinden op internet.

Voorpagina daarvan..

DE STANDAARD

Fusie VZW Natuurreservaten en de Wielewaal creeert vlaamse milieugigant

[10/08/2001](#) | Luk Van Eylen

BRUSSEL -- Als Vlaamse milieuvereniging die werkt met lokaal georganiseerde vrijwilligers heeft Natuurpunt Vlaanderen -- de nieuwe naam van de fusie-vereniging van de vzw Natuurreservaten en De Wielewaal (DS 9 augustus) -- geen „concurrenten" meer. Na de fusie, die moet rond zijn tegen 1 januari 2002, zal Natuurpunt Vlaanderen zo'n 50.000 leden hebben en ongeveer 150 personeelsleden. Natuurreservaten en De Wielewaal samen beheren in Vlaanderen ruim 10.000 hectare natuurgebied.

Wie niet thuis is in de wereld van milieu- en natuurverenigingen riskeert door het bos de bomen niet meer te zien. Niet alleen Natuurreservaten en De Wielewaal, ook Greenpeace en het World Wildlife Fund (WWF) -- om slechts de bekendste te noemen -- dingen naar de gunst en de portemonnee van wie bekommerd is om de natuur en het welzijn van planten en dieren.

Algemeen directeur Willy Ibens van Natuurreservaten maakt een onderscheid. „Greenpeace en WWF zijn internationaal georganiseerde verenigingen, die vooral het beleid willen bewerken. Greenpeace legt daarbij meer het accent op het milieu, het WWF meer op het behoud van de natuur." Zowel Greenpeace als het WWF zijn goed geoliede machines „met een basis die hen ondersteunt, maar die zelf niet zo actief is".

Typisch voor Natuurreservaten en De Wielewaal is dat het gaat om vrijwilligersorganisaties, gestructureerd in afdelingen per gemeente of per regio. „Maar samen met tientallen andere verenigingen komen we elkaar tegen bij de Bond Beter Leefmilieu (BBL), de koepel van Vlaamse milieuverenigingen."

De vzw Natuurreservaten is met 40.000 leden merkkelijk groter dan De Wielewaal, dat iets meer dan 10.000 leden heeft. Natuurreservaten beheert 7.000 hectare natuurgebied en daar komt, volgens directeur Ibens, dit jaar nog 700 hectare natuur bij. De Wielewaal heeft 3.000 hectare in beheer. Van die ruim 10.000 hectare die de fusie-vereniging Natuurpunt Vlaanderen zal beheren, is ongeveer de helft in eigendom, voor de andere helft zijn beheersovereenkomsten gesloten.

Het voorstel om de krachten te bundelen, kwam van de basis. „Het zijn de leden van Natuurreservaten die twee jaar geleden op een algemene vergadering stelden dat er met De Wielewaal moest gesproken worden om te komen tot een fusie of een gestructureerde samenwerking. Dat kwam niet alleen voor De Wielewaal als een verrassing, ook onze bestuurders hadden zich niet aan die motie verwacht", zegt Ibens.

„In het begin liepen de gesprekken stroef en aftastend. Beide verenigingen hebben dezelfde doelstellingen, maar hebben toch een andere cultuur, een andere voorgeschiedenis en andere sterkten en zwakten. Op lokaal vlak werkten we soms naast en soms tegen elkaar. Waarom? Ach, het gebeurde wel eens dat een

ex-Wielewaler voorzitter werd van een Natuurreservaten-afdeling, de klassieke dorpsrivaliteit. Maar finaal bleek dat we toch veel, veel dichter bij elkaar stonden dan aanvankelijk werd gedacht."

Uit bijna 250 suggesties, viel dinsdag de keuze op Natuurpunt Vlaanderen als nieuwe naam. Na verscheidene stemronden haalde die naam 75 procent van de stemmen. Viana -- dat staat voor Vianatura -- haalde 19 procent.

Het verwerven en beheren van natuurgebieden is geen doel op zich, onderstreept Willy Ibens. „Wij willen vooral de natuur bewaren in Vlaanderen en een van de middelen daarvoor is lokale mensen zelf een stukje verantwoordelijkheid te laten opnemen door ze mee natuurgebieden te laten beheren. Het belangrijkste is dat wij een maatschappelijke beweging kunnen vormen, die vindt dat het behoud van natuur en landschap ook in zo'n dichtbevolkte regio als Vlaanderen een meerwaarde heeft en dat dat een bijdrage kan leveren aan de verscheidenheid van planten en dieren."

Natuurpunt Vlaanderen wordt een flink uit de kluiten gewassen kmo. Bij Natuurreservaten werken 110 mensen, bij De Wielewaal ongeveer 30. „Er komen er nog enkele bij. Na de fusie zullen het er zowat 150 zijn." Een zeventigtal van de 110 personeelsleden van Natuurreservaten zijn arbeiders die werken als natuurbeheerder.

Natuurpunt Vlaanderen kan, volgens Ibens, rekenen op ongeveer 500 miljoen frank (12,5 miljoen euro) werkingsmiddelen, afkomstig van drie financieringsbronnen: ledenbijdragen, giften van leden of bedrijven (Electrabel is bijvoorbeeld een gulle geveer) en subsidies van de overheid.

De geschiedenis van Natuurpunt is nog jong, die van de voorgangers van de vereniging startte in 1933, onder invloed van maatschappelijke tendensen die bij het einde van de 19de eeuw de kop op staken.

Het is goed om eens terug te kijken op die afgelegde weg.

Sinds het einde van de 19de eeuw groeide in vrijwel alle West-Europese landen de bezorgdheid om de natuur. Dat was een reactie op de toen al voelbare achteruitgang van de natuur door de industriële revolutie en de agrarische ontwikkelingen. In deze tijdgeest was het esthetische een belangrijk motief voor natuurbescherming. Een elitaire laag van de bevolking had een emotionele betrokkenheid met opvallende planten, dieren en landschappen. Ook de overheid legde in 1911 een gelijkaardig accent met de 'Wet op de schoonheid der landschappen'.

Deze veelbelovende pionierstijd werd in België helaas bruusk verstoord door de gruwelen van de eerste wereldoorlog. Pas in de tweede helft van het interbellum werden weer vorderingen gemaakt. 'De Wielewaal, ornithologische vereniging' werd in 1933 als Antwerpse vereniging opgericht met als doel 'de stu-

*Elitaire betrokkenheid • Nieuwe
fase na WOII • Belgische
vereniging werft
reservaten • Betrokkenheid
jongeren*

Op de Walk For Nature te Haacht geven vrijwilligers uitleg bij een bunker waar vleermuizen overwinteren. Kinderen en sportievelingen kunnen binnenkruipen voor een kijkje.

die en de bescherming van de in het wild levende vogels'. Een jaar later ging in Turnhout een tweede afdeling van start wat meteen de stap was naar een heel netwerk in Vlaanderen.

De afdelingen vormden al snel de drijvende kracht van de vereniging. Zij organiseerden talloze uitstappen, informatieavonden, cursussen, diamontages en reizen. Het aantal afdelingen

zou in de loop der jaren oplopen tot een zestigtal. Vrijwel onmiddellijk na de oprichting van de vereniging verscheen het eerste nummer van het ledenblad 'Wielewaal'. Het was een maandblad waarvan het volume in de beginjaren snel toenam en dat vanaf 1938 tot 2001 zonder onderbreking verscheen. Het bevat een schat aan informatie die tot vandaag dikwijls niet aan actualiteit heeft ingeboet en een bron van informatie blijft. Vanaf **eind jaren veertig** besepte men dat een daadwerkelijke bescherming van interessante landschappen en biotopen nodig was omdat 'er ons anders niets meer rest van wat oorspronkelijk was'. Een eerste oproep werd in 1948 gehouden. Van dan af werden alle afdelingen aangespoord om over te gaan tot het oprichten van 'Ornithologische Studie Centra', zoals beheerde natuurgebieden toen werden genoemd.

Na de totale ontredde van de **Tweede Wereldoorlog** met zijn materiële en zware politiek-sociale nasleep, volgde een nieuwe fase in de ontwikkeling van het natuurbehoud in België. De Wielewaal vzw timmerde verder aan de weg. In 1958 waren er al vijf Ornithologische Studie Centra en dat aantal steeg in 1969 tot 36, goed voor een oppervlakte van 4 000 hectare. Naast het aankopen van natuurgebieden sloot de vereniging overeenkomsten af met particulieren. In 1961 kocht De Wielewaal vzw de woning langs de Graatakker in Turnhout. Dit gebouw zou verder de geschiedenis ingaan als het Wielewaalhuis. Hier werden de administratie, de boekhandel en het museum ondergebracht.

In **1951** richtte een groep ornithologen de vereniging Belgische Vogelreservaten op, in **1959** omgedoopt tot de **Belgische Natuur- en Vogelreservaten (BNVR)**. De BNVR was nationaal en dus tweetalig. Ze had als doelstelling natuur, en meer bepaald vogels, te beschermen door hun leefgebieden veilig te stellen voor de toekomst. Deze vorm van natuurbehoud, waarbij een

private organisatie het initiatief neemt om gebieden te verwerven in functie van de gemeenschap, was in die periode zeker revolutionair te noemen. De inspiratie werd vooral gehaald in Nederland waar de vereniging Natuurmonumenten al een halve eeuw eerder het licht zag. De overheid schoot pas later in actie. In 1957 richtte ze de eerste staatsnatuurreservaten op (de Westhoek en de Hoge Venen).

De BNVR was ondertussen al gestart met het werven van 'vrije reservaten', veelal privédomeinen die 'onder de bescherming van de vereniging' worden geplaatst. Dit idee kende initieel veel succes, maar omdat gehuurde (vrije) reservaten geen enkele garantie op bescherming in de toekomst inhielden, werd langzamerhand van het idee afgestapt. Ook De Wielewaal vzw volgde die evolutie. Beide verenigingen begonnen in 1953 met de aankoop van de eerste natuurgebieden: Tikkebroeken en Snepkensvijver.

In de **eerste helft van de jaren zestig** heeft de BNVR de wind in de zeilen. Het ledenaantal stijgt gestaag tot over de 5 000 in 1965. Er worden nieuwe inkomstenbronnen aangeboord zoals subsidies van het ministerie van Onderwijs en van provinciebesturen. Er komen educatieve publicaties en natuurwetenschappelijke werkkampen voor jongeren. In de tweede helft van de jaren zestig maakt de vereniging een zware crisis door waarna ze een grondige reorganisatie ondergaat. Belangrijke inspanningen om jongeren (scouts) te betrekken en een doordacht publicatiebeleid gaven de vereniging langzaam maar zeker een nieuw gezicht. Door deze problemen kon de vereniging zelf, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Natuurmonumenten in Nederland, niet profiteren van het Internationaal Natuurbeschermingsjaar 1970.

Van groot belang was de oprichting van de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie (BJN) in 1959, gevolgd door de oprichting – in de schoot van De Wielewaal – van de Wielewaaljongeren in 1969. In 1983 fuseerden de Wielewaaljongeren met de BJN tot de Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM). Vele oud-leden zwermden uit en hun invloed was belangrijk voor het natuurbehoud op alle niveaus.

De jaren zestig betekenden een duidelijke impuls, het meest voor economische ontwikkelingen maar ook voor maatschappelijke beschouwingen. Het woelige einde van de golden sixties bracht ook meer dynamiek in het natuurbehoud. Enkele organisaties volgden het voorbeeld van de BNVR en De Wielewaal en richtten eigen reservaten op. De Kalmthoutse Heide werd na een grootscheepse publieke actie staatsnatuurreservaat en verder beperkingen op jacht en vogelvangst werden van kracht. De media gingen aandacht besteden aan de alarmerende achteruitgang van de natuur en voor het eerst kwam in 1969 een massale betoging op straat tegen de aanleg van de autoweg E10 door het Peerdsbos ten noorden van Antwerpen. Vanuit deze voedingsbodem moet in Vlaanderen het succes van het Europees Natuurbeschermingsjaar 1970 worden gezien: de definitieve en onverwacht snelle doorbraak van een milieubewustzijn, ook in politieke middens.

Het is nog tot begin de jaren tachtig wachten op het juridisch kader voor de erkenning en subsidiëring van natuurgebieden. Pas in 1984 worden de eerste percelen natuur aangekocht met overheidssubsidies. Nadien komen daar ook Europese subsidies bij via het Life-fonds. Aangevuld met eigen middelen van de verenigingen zorgen die voor een haast explosieve groei van de terreinaankopen.

De verenigingen kunnen gebruik maken van tewerkstellingsinitiatieven van de overheid en van de groeiende subsidiëring om het werk van de vrijwilligers te ondersteunen met professionele terreinploegen en een nationaal secretariaat. Toen na-

tuurbehoud en ruimtelijke ordening een bevoegdheid werden van de gewesten, was ook de opsplitsing van de BNVR in twee regionale besturen een logische stap. Hieruit ontstond in 1983 de Vlaamse vereniging Natuurreservaten vzw.

Het laatste decennium van de twintigste eeuw brengt het natuurbehoud in een stroomversnelling. Naast de verdere professionele ondersteuning van het terreinbeheer, maken zowel de overheid als de verenigingen voor het eerst werk van natuurherstel en -ontwikkeling.

Binnen het natuurbeleid komt er bovendien meer en meer aandacht voor inspraak en participatie, zeker ook op lokaal niveau. Door de nieuwe overleg- en adviesorganen leveren de verenigingen vele honderden vrijwilligers. Door de groeiende mogelijkheden voor natuurbehoud, de inzet van meer mensen en middelen en de grotere betrokkenheid bij het beleid groeit ook de vraag naar meer leden en een sterker verenigingsweefsel. En eigenlijk zit ook hierin een belangrijke aanzet naar de fusie. Op 8 december 2001 vond in het Vlaams Parlement de startdag plaats van Natuurpunt, de fusievereniging van Natuurreservaten vzw en De Wielewaal vzw. Een fusie van deze omvang is zeker uitzonderlijk in de nog relatief jonge geschiedenis van de natuur- en milieubeweging in België en Vlaanderen.

Ondanks onmiskenbare historische en culturele verschillen, waren beide verenigingen sterk op elkaar gaan gelijken. Ze hadden hetzelfde doelpubliek. Een derde van de Wielewaalleden was ook lid van Natuurreservaten. Omdat beide verenigingen bleven groeien, konden concurrentieconflicten niet uitblijven. Die kwamen het meest tot uiting op het lokale vlak. Het is niet toevallig dat de roep tot samenwerking vooral van de basis kwam. Niet alleen om efficiënter te werken, maar vooral om een sterkere vuist te maken.

Een fusie is een keuze waarbij heel wat emoties komen kijken. Vooral de angst voor schaalvergroting, professionalisering, voor het verloren gaan van de eigenheid en diversiteit weerklonk meermaals. Een belangrijk onderdeel van het fusieproces

was de integratie van de plaatselijke afdelingen. Het aantal bijeenkomsten nodig om de lokale integratie tot een goed einde te brengen, was niet te tellen.

Een belangrijke stap voor de vereniging was het uitschrijven van een missie. Daarin staan doorzichtige structuren en interne democratie met beslissingsrecht voor afdelingen en geledingen centraal. De missie vermeldt eveneens de vier gelijkwaardige werkingsvelden: natuurbeheer (verwerving en beheer van natuurgebieden), beleid, natuurstudie en natuur- en milieueducatie. Een andere kaap was de keuze van een nieuwe naam. Namen als Groenland, Van Nature of Viana konden niet bekoren. Uiteindelijk werd het Natuurpunt.

In 2011 is Natuurpunt uitgegroeid tot een organisatie die 18.000 hectare natuur beheert, verdeeld over meer dan 500 natuurgebieden. Met 88.000 gezinnen die lid zijn, is Natuurpunt ook een maatschappelijke beweging. Duizenden actieve vrijwillige medewerkers zijn georganiseerd in ruim 150 afdelingen en 200 studiewerkgroepen. Dagelijks werken vrijwilligers samen met een team van enthousiaste professionals aan de versterking van Natuurpunt om meer natuur mogelijk te maken.

Aan de voet van de Kempische Heuvelrug, in de vallei van de Kleine Nete in Herentals en Lichtaart, ligt de Snepkensvijver, één van de eerste natuurgebieden aangekocht door Natuurpunt.

Het logo van Natuurpunt is meer dan een snel getekende cirkel met bijhorende lijnen... Het logo symboliseert de missie van Natuurpunt, om mens en natuur met elkaar in verbinding te stellen.

Verbonden met de aarde

Het logo grijpt in de eerste plaats terug naar de (pre-)middeleeuwse weergave van de toen gekende wereld – de zogenaamde T-O-wereldkaart. De T-lijn symboliseert de Middellandse Zee, de Nijl en de Don (Tanais), die de scheiding vormen tussen de drie continenten Azië, Afrika en Europa. De omcirkelende O staat voor de omliggende oceanen. Het puntje onderaan verwijst naar Jeruzalem, de belangrijkste stad in die tijd.

Deze eeuwenoude voorstelling van de wereld, hebben we gecombineerd met het veel recentere aardingssymbool, dat terug te vinden is op allerlei elektrische apparatuur. Verbonden met de aarde – dat is de boodschap die we hiermee willen doorgeven.

Het resultaat is een jong, abstract en gemakkelijk herkenbaar logo, dat qua symboliek aansluit bij de missie van Natuurpunt. Want de aarde, het water, de lucht en alle wezens die er op leven, die liggen ons toch na aan het hart...

Algemene en specifieke verenigingen

De structuur bestaat uit een algemene vereniging, met de werkvelden algemene zaken, financiën, personeel, beweging, communicatie en beleidswerking enerzijds, en specifieke verenigingen, met de werkvelden natuurbeheer, natuurstudie en natuur- en milieu-educatie anderzijds.

5.1.

De verschillende werkingsvelden

5.1.1 De algemene vereniging: Natuurpunt vzw

De algemene vereniging heeft volgende bevoegdheden:

- volledige bevoegdheid voor algemene zaken, beweging en beleidswerking
- strategische lijnen en prioriteiten
- de globale financiële beslissingen en beslissingen met een relevante invloed op het aankoopbudget
- specifieke voorbehouden bevoegdheden (vb. vaststelling afdelingen, personeelsbeleid, de beleidsstandpunten op Vlaams niveau, imago en huisstijl van de vereniging, organisatie van de externe vertegenwoordiging, organisatie van het communicatiebeleid)
- sturend optreden ten opzichte van de specifieke verenigingen.

Openstelling • uitstraling •

ecologische kennis •

maatschappelijk draagvlak •

cursussen • evenwaardige pijler

5.1.2 Specifieke verenigingen

► Natuurpunt Beheer vzw

Natuurpunt Beheer is de eigenaar en huurder van de natuurgebieden in beheer bij Natuurpunt. Binnen deze specifieke vereniging worden de nodige structuren uitgebouwd om deze natuurgebieden veilig te stellen, in beheer te nemen en verder te ontwikkelen.

Verwerving, opmaak van beheerplannen en het beheer zelf zijn de hoofdtaken van Natuurpunt Beheer. Maar ook de sociale en educatieve functie van de natuurgebieden – openstelling en uitstraling – zijn een belangrijk aandachtspunt.

Via de vzw Natuur- en Landschapszorg werken ook de terreinploegen mee aan het beheer van onze natuurgebieden.

► Natuurpunt Studie vzw

Natuurpunt Studie vzw moedigt vrijwilligers aan om op een wetenschappelijk onderbouwde wijze aan natuurstudie te doen. Dit omdat natuurstudie door vrijwilligers een grote bijdrage levert aan de ecologische kennis in de samenleving ten voordele van onze natuur.

► Natuurpunt Educatie vzw

Natuurpunt Educatie stelt zich tot doel mensen te vormen die inzetbaar zijn op het vlak van natuurstudie en –behoud. Met educatie rond natuurstudie, –behoud en –beheer is het uiteindelijk de bedoeling het maatschappelijk draagvlak voor natuur en milieu in Vlaanderen te vergroten.

De hoofdtaak van Natuurpunt Educatie is dan ook het inrichten van cursussen en het geven van educatieve ondersteuning.

► Natuurpunt Beleid

Natuurpunt Beleid is geen specifieke vereniging zoals de drie voorgaande. Omdat beleid een evenwaardige pijler van de vereniging is, wordt dit werkingsveld evenwaardig behandeld.

5.2

De beslissingsniveaus binnen Natuurpunt

5.2.1 De algemene vergaderingen

De uiteindelijke beslissingsmacht binnen Natuurpunt ligt bij de algemene vergaderingen. Deze gaan jaarlijks door op de laatste zaterdag van maart.

De stemgerechtigde leden van deze algemene vergaderingen zijn verkozen door de lokale algemene vergaderingen.

Op de agenda staan de algemene vergaderingen van de specifieke verenigingen Natuurpunt Beheer vzw, Natuurpunt Studie vzw en Natuurpunt Educatie vzw en van de algemene vereniging Natuurpunt vzw. Om praktische redenen worden deze algemene vergaderingen in een enkele bijeenkomst gehouden. De algemene vergadering delegeert het bestuur van Natuurpunt vzw naar haar raad van bestuur. Zaken zoals onder andere de werkingsprogramma's, de financiën, ... worden daar besproken.

5.2.2 De raden van bestuur

De leden van de raad van bestuur van Natuurpunt vzw, Natuurpunt Beheer vzw, Natuurpunt Studie vzw en Natuurpunt Educatie vzw worden door de algemene vergaderingen verkozen voor een periode van drie jaar. De raad van bestuur telt maximum 28 leden.

Een kandidatuur voor de raad van bestuur van Natuurpunt vzw kan worden gesteld op voordracht van:

- twintig stemgerechtigde leden
- twee afdelingen
- de raad van bestuur van de algemene vereniging
- de raad van bestuur van de specifieke verenigingen.
- een thematische werkgroep op gewestelijk niveau.

5.2.3 Het dagelijks bestuur

Het dagelijks beheer van Natuurpunt is in handen van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit minstens drie afgevaardigde bestuurders gemandateerd door de raad van bestuur, alsook de algemeen directeur en de eindverantwoordelijken van het professioneel kader.

Het dagelijks bestuur vergadert in principe maandelijks. Het is verslaggeving en verantwoording verschuldigd tegenover de raad van bestuur.

5.2.4 De stafvergadering

De praktische, dagelijkse coördinatie van de werking van Natuurpunt gebeurt door de staf. Deze staf is samengesteld uit de algemeen directeur en de diensthoofden. De staf komt iedere week samen.

*Determineren van vondsten ter plekke, met hulp van een determineertabel
Stemgerechtigde leden worden onthaald op de Algemene Vergadering van Natuurpunt.*